

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 Pts. Trimestre
UNIO POSTAL:
16 Ptes. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 838 - Dijous, 1 de febrer de 1923

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

ROSAT

Ultima creació de **Bodegas Bilbainas, S. A.**
amb el seu **GRAN XAMPANY LUMEN**
IDEAL DE LES SENYORES

LUMEN DAURAT és el predilecte del públic
Indiscutiblement el millor de producció Nacional, elaborat en les seves grans caves que posseeix la Societat a Haro
Se serveix en tots els Hotels i Restaurants - Venda en tots els Colmados i Drogueries

EL SIGLO

FINS EL 28 DE FEBRER

**GÈNERES
BLANCS
GUANTS
PUNTES**

Grans existències i assortiments
Preus limitadíssims - Vegin-se les escaparates

Secció de queviures i vins Excel·lent vi de taula embotellat, blanc, rosat i negre; el litre, a pessetes 0'95
Riquíssima llet condensada marca **EL SIGLO**

Secció de mundus i maletes (2.ºn pis)

Mundus coberts de llana, classe forta; un a ptes. 18'90
Mundus forma Vienesa, reforçats; un a ptes. 63'45
Mundus armari, amb 6 penja-robes; un a ptes. 347'50
Maletes pell, forma caixa, amb «bandeja»; a ptes. 67'50

Salons de Belles Arts Actualment exposen els artistes: Capdevila, Cardona, Agapit Casas, Vallmitjana.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges
Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica: **MARSANSEANK**
Apartat de Correus núm. 1. 4530 A.
Telèfons números... 4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

MOSAICS E. ESCOTTE
Ronda Universitat, 20

LES SALES DE JOC
en les quals es perden fortunes i vides passen en voràgine de tragèdia
EL DR. MABUSE
La pel·lícula d'art profund en la qual el mal és enfonsat per l'amor al Bé
ESTRENA A ESPANYA
KURSAAL-8 DE FEBRER

Inauguració de l'ampliació de l'Hotel Ritz de Barcelona

La Direcció de l'Hotel Ritz de Barcelona té el gust de comunicar al comerç en general, que dimarts s'inaugura l'ampliació de l'Hotel Ritz amb l'edifici annex, pel costat del carrer de Llúria, tenint entrada exclusivament pel mateix Hotel.
Aquest Annex consta de 50 habitacions, d'un gust i confort exquisit i amb preus sumament convenients per a les persones de negoci que amb freqüència vénen a Barcelona.

PREUS

Habitació sense bany . . . . . Ptes. 10 i 12'50
Habitació amb bany . . . . . 15 i 17'50
Pensió completa (sense bany) . . . . . 25 i 27'50
Pensió completa (amb bany) . . . . . 30 i 32'50

(Per a llargues estades preus especials)

Amb aquesta ampliació l'Hotel Ritz constarà de 250 habitacions i de 225 quartos de bany amb capacitat per allotjar unes 400 persones.

Aquesta Direcció no dubta que l'Home de Negoci sabrà apreciar els avantatges que se li ofereixen amb l'Anex Ritz, en el qual trobarà un tracte i hospitalitat incomparables.

Dr. E. Perearnau dels hospitals de París. Vies Urinàries, Ronyons, sa Cirurgia. Plaça Urquinaona, 2, 1.º De 11 a 12 i 4 a 6

Dr. Bremon **RAIGS X.** Radiografia instantània visceral: id. estereoscòpica. Radioteràpia. **BRUCH**, 46. De 4 a 6

Francesc Novellas

Químic. - Fortuny, 9

advertir a les seves relacions comercials i amics que, no posseint el seu antic telèfon n.º 1176 A., deixarà de rebre tot avis que se li trameti mitjançant l'expressat aparell.

Si encara no useu la làmpara
VULCAN 1/2 WATT
assajeu-la i l'adoptareu
Rambla Flors, 26 botiga

Gelatina de carn i de gallina. Aliment poderós per a persones delicades. E. Martignole-Escudellers, 8

Alcohols purs
rectificats de 92'97°. Especials per a Clíniques, Laboratoris, Farmàcies i Perfumeries.

ANISSATS
DE TOTES CLASSES

Venda a l'engròs i al detall
A. ANTICH
Ronda Sant Pau, 32.-Telèf. 810 A

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 31 de gener de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les retze i a les divuit.

Baròmetre a 0º i al nivell de la mar: 770'7, 771'7, 772'3.

Termòmetre sec: 8'0, 16'0, 12'3.

Termòmetre humit: 5'3, 10'0, 10'0.

Humitat (centèsimes de saturació): 63, 47, 68.

Direcció del vent: ESE., ONO., O.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 3, 2.

Estat del cel: Quasi serè.

Classe de núvols: St.K., C.St., C.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 17'2; mínima, 7'0; mínima prop del sol: 4'6.

Oscil·lació termomètrica: 10'3.

Temperatura mitja: 12'1.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 95 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé.

Paraigües Cardús Portaferri, 10.

TEATRE NOUETATS
PELL·LIGUES ESPORTIVES
Dia 4 febrer: «La Tècnica del ski» 1
«Joc de futbol»

A la una de la matinada al dispensari de la Barceloneta han curat un gitanet de 10 anys anomenat Francesc Arnaga Fernández, el qual vivia a una barraca d'un campament de la Marbella. Tenia unes cremades de segon grau a tot el cos, de pronòstic greu, que foren causades per haver-se cremat la barraca on s'allotjava amb els seus pares.

Després de curar fou conduït a l'Hospital Clínic, sala de la infància.

El Comitè Pro-Carnaval ha rebut ofertes de concurrència a la rua, la qual, com l'any passat, promet veure's molt animada.

Per a optar al premi cal concurrir a la rua els tres dies, puix en igualtat de circumstàncies es tindrà en compte el vehicle o la disfressa que hagi complert la dita disposició.

El jurat donarà veredictes, tant per les disfresses com per als vehicles, el dimarts de Carnestoltes, repartint-se a l'acte els corresponents comprovants, que acreditaran els premis obtinguts.

Inscrits fins avui, figuren: Carrosses. — «Camp de margarites», «La China Nacional», «Xocolates i bombons», i tres d'artístico-avanzades.

Cotxes. — Goyesques, manoles i torrejadores.

Comparses. — Els dotze Pars de França.

Ciclistes. — El ciclista entusiasta.

Distresses. — «Carles V», i «Un joc de cartes».

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

— Fofio-Gileo-Kola-Lecitinat, cura neurastènia. B. Domènec, Ronda de Sant Pau, 71.

L'apat anual dels que foren deixebles del Col·legi que en aquesta ciutat dirigí N'ignasi Ramon Miró, tindrà lloc aquest any a l'edifici, dia 4 de febrer, a la una del migdia, al Magistral Hotel d'Anglaterra.

Els tiquets per a assistir a l'acte esmentat han d'ésser recollits abans de les deu de la nit del dissabte, dia 3, al mateix hotel, mitjançant la remesa de 1750 pessetes, i es prega als que no hagin rebut la corresponent invitació que es donin per invitats per la publicació d'aquesta nota.

PORELLANA

Vaixelles J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

JOIES VILANOVA Unió, 6

El Grup Excursionista de l'Orfeó Gracienc, farà el dia 2 una visita col·lectiva a la fàbrica de cerques «La Bohemia», sortint de la plaça de J. Verdader, a dos quarts de nou en punt.

També farà el dia 4 una excursió de mig dia a Badalona, Mongot, Tiana i Conreria, sortint a les set de l'estació de M. S. A.

Cristalleries J. Llorens, R. 1975, 90

El Foment de la Cria del Canari inaugura el VII Concurs de Canaricultura, demà, dia 2 de febrer, a l'Hiernacle del Parc de la ciutat, amb assistència de les autoritats, les quals es reuniran a les deu del matí, al Museu Martorell.

Demés, el Foment invita els col·legis municipals i particulars religiosos, perquè hi assistixin amb els seus nens durant els dies 2, 3 i 4 del corrent febrer.

- Vichy Català

Aigua mineral natural digestiva i més econòmica que les similars.

— Assegurem que el Ch'amp-Sora, etiqueta verda, és el millor xampany

L'equip de l'Olimp Sports, de la Secció de Propaganda i Excursions de l'Ateneu Obrer del Districte II, Mercaders, 38, d'acord amb la comissió de Festes ha organitzat un gran ball dedicat als socis de l'Ateneu, a les entitats esportives de Catalunya i en particular a tots els Clubs de futbol, el qual tindrà lloc el dia 25 de març, a les cinc de la tarda.

GOTES
NEUROSTÈNIQUES
FOSFORADES
GENOVÉ
Aliment del cervell
Vallóis tónico dels nervis

El carro núm. 521 va atropellar ahir tarda, al carrer de Menéndez Pelayo, la noia Laura Farré, de 7 anys, i li va causar nombroses contusions a diferents parts del cos que li foren curades al dispensari de Gràcia. El carro va fugir.

Al dispensari del carrer de Sepúlveda van auxiliar Enric Feyto Martin, de 68 anys atropellat al carrer d'Aribau per l'automòbil 5931, que

també va fugir. El pacient va sofrir ferides al front i excoriacions a les mans.

Un altre vehicle van ésser denunciats.

TEATRE NOUETATS
PEL·LÍCULES ESPORTIVES
Dia 4 febrer: «La Técnica del ski» i «Joc de futbol»

Treballant a un taller del carrer de l'Alegria, 7, Barceloneta, l'aprenent manya Francesc López, de 14 anys, va fer-se una ferida per esquinçament, de 10 centímetres a la mà esquerra i al puny, pronòstic reservat. Va ésser assistit al dispensari de la barriada.

ELS AUTOS TAXIS

de la Federació de Llogaters porten el LLIURE amb el distintiu de la Federació vermell, els de primera categoria, 1 pla. quilòmetre, i blau els de segona, 0'80 quilòmetre, per un o dos seients. Per a casaments, bateigs i excursions, preus molt econòmics.

Totes les reclamacions són ateses al casal social, Aribau, 21, entll., de 3 a 5 tarda.

Demanen tarifes detallades gratis

Al carrer dels Jocs Florals, uns guardies de Seguretat van agafar Maríán Hernández, de 20 anys, per haver intentat apoderar-se d'unes peces de roba d'una sastreria de l'expressat carrer. Va ésser conduït a la Delegació de policia de Sans.

- Troballa d'un secret difícilíssim

Fins avui cap específic per al cutis havia aconseguit el que, després de molts anys d'estudi, aconsegueix la

CREMA FLORES DEL CAMPO

Pa desaparèixer per complet la llusor i les arrugues de la cara. El seu emplen és senzillíssim i absolutament inofensiu. Capsa: 4'30 ptes. Floralla.

Al carrer de Muntaner, davant del número 25 l'automòbil núm. 522 va atropellar el germà de les Escoles Cristianes, Lluís Estanislau, de 61 anys, del Col·legi de la Bonanova, produint-li una contusió al clatell amb probable commoció cerebral, de pronòstic reservat. Fou curat al Dispensari de la plaça de Sepúlveda.

TEATRE NOUETATS
PEL·LÍCULES ESPORTIVES
Dia 4 febrer: «La Técnica del ski» i «Joc de futbol»

Aquest matí, una urba, que recorria la riera de Magoria, trobà prop del carrer de Portugete una caixa registradora. Fetes investigacions sabé d'urba que havia estat robada durant la nit d'una farmàcia del carrer de Sans, 5, propietat de Francesc Dou.

La caixa era oberta, i segons el farmacèutic, contenia 195'65 pessetes, que els lladres s'apropriaren, sens dubte en compensació del treball d'obrir-la.

El Grup Excursionista Barcelonès celebrà ahir, a les deu de la vetlla, la reunió general ordinària, suspesa el passat divendres.

Al carrer de Sant Jeroni hi va haver a la nit una alarma promoguda pels crits de foc i xiulades, que sortien de la casa número 36. Van acudir-hi els bombers i van apagar el sutge de la xameneia, que era el que havia promogut l'alarma.

Proseguint els actes oficials per a aconseguir la restauració de les muralles arqueològiques de Tossa, les primeres en el seu gènere de Catalunya, després de visitar el President d'aquesta Mancomunitat, el delegat de la Junta de Conservació d'aquell recinte, l'arquitecte i publicista En Josep Maria de Falguera, acompanyant el batlle de Tossa i Comissió de la dita Junta, fent-li remesa de l'exposició sobre la restauració d'aquelles històriques construccions, s'ha celebrat a l'esmentada població la gran festa anual instituida per a coadjuvar, juntament amb els esmentats actes oficials, a l'embelliment i divulgació d'aquelles joies artístiques catalanes, fins a fer-les un dels objectes del turisme nacional i estranger.

Molestada, una dona que viu a una barraca del carrer de Viriat, per les entremaliadures d'una noiet de nou anys, li tirà un cop de pedra amb punteria tan remarcable, que

l'encertà al mig del front, produint-li una ferida, que li fou curada al dispensari d'Hostafranchs.

La tiradora fou denunciada al jutjat corresponent.

El caporal del Sometent armat, de la demarcació a què pertany el número 30 del carrer del Consell de Cent, d'aquesta ciutat, ens prega que fem constar, a l'objecte de desmentir certs rumors, que en Josep Martínez, qui el passat diània va disparar contra un reclus al carrer de Consell de Cent, no és ni ha estat mai de l'esmentat Sometent.

Al carrer de Menéndez Pelayo van topat un tramvia i un carro, quedant el primer amb desperfectes d'alguna consideració.

No va pendre mal ningú.

La policia de Sant Andreu detingué al passeig de Santa Eulàlia a Pere Subirós, de 21 anys, el qual dula quatre conills, la procedència dels quals no va saber explicar satisfactoriament.

A un senyor que anava en un tramvia, per la Rambla de Sant Josep li van pendre una cartera, la qual contenia 1.500 pessetes.

Un altre senyor va denunciar que, estant al baixador del passeig de Gràcia, li havien pres la cartera, en la qual dula 850 pessetes.

Un foraster ha denunciat a la Delegació de les Drassanes que, trobant-se a un cafè del carrer de l'Arc del Teatre, li havien pres d'una butxaca de l'americana 350 pessetes, no sabent qui va ésser l'autor del furt, perquè tots els allí presents feien protestes d'honoradesa.

Setmana d'Ocasions

Dissabte, dia 3,
ÚLTIM DIA
LA FILOSOFIA
10, CARME, 10

Vida religiosa

Avui: Sants Ignasi, Sever i Pau, bisbes, i Santa Brigida, verge. — Demà: La Purificació de Nostra Dona o Candelera; Sant Corneli, centurió, i Santa Felicitana.

Quaranta hores: Demà, a l'església de Santa Teresa de Religioses Carmelites descalces. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa de demà: La Purificació de Nostra Dona o Candelera, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona dels Angels, a la seva església.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Josep. — Demà, Torn de Sant Joan.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Santíssima Trinitat, a la seva capella, Escorial, 156 (Gràcia). — Demà, Torn de la Comemoració dels Fideles Difunts, a la mateixa capella.

— Santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda, Baix de Sant Pere, 18.

Solemnes cultes amb els quals la Reverenda Comunitat de PP. Caputxins Venerable Orde Terçera, Arxiconfraria dels Dijous Eucarístics i Penells de Joventut honoraran a la Patrona de l'ur església.

Dia 2 de febrer, al matí, a les vuit, missa de Comunió general amb plàtica preparatòria pel P. Josep de Belsalú, definidor provincial.

A les deu, ofici solemne cantat per la capella de música de la parroquia de Sant Just. Farà el panegíric de la nostra Verge Bruna, el P. Frederic de Berga, ministre provincial.

Tarda, a les sis, Rosari, Trisagis cantat, acabament de la Novena, sermó, cant de la Salve, besamins i goigs de la Mare de Déu.

— Demà, primer divendres de mes, l'Apostolat de la parroquia església de Santa Anna, celebrà a les vuit del matí, missa de comunió, amb plàtica preparatòria, pel reverend En Joaquim Ubach, prevere, vicari de la dita parroquia.

— Església de Nostra Senyora de Montsió (Rambla de Catalunya, 115).

— Demà, dia 2, festivitat de la Purificació de la Santíssima Verge i primer divendres de mes, durant la

Preguen a Déu per l'ànima de

Na Josepa Bertran i Maristany

vídua d'En Gabriel Riera i Pagès

que ha mort

havent rebut els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

Les seves filles Francisca, Josepa i Montserrat, gendres En Grau Bosch i Pagès, En Silvestre Sust i Bertran (absent), néts i nétes, germana Na Carme Bertran vídua de Casals, cunyada Na Rosa Moragas vídua de Riera, nebots i nebeses, parents tots i N'Antoni Ferrer i Ferrer, en assabentar de tan dolorosa pèrdua els amics i coneguts, els preguen que vulguin concurrir a la casa mortuòria, Bailen, 19, demà, divendres, a les onze, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les i d'allí a la seva darrera estada, Cementiri Vell.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

missa de les vuit, els exercicis propis del primer divendres, amb exposició de S. D. M.

A dos quarts de nou, benedicció de les candelas, i a continuació, l'ofici, cantant la missa d'Angels.

A les nou, missa resada com tots els dies festius.

Dimenge vinent, dia 4, es començarà la devoció dels set dimenges de Sant Josep, els quals exercicis es predicaran durant la missa de les vuit.

— Demà, divendres, la Congregació de la Purificació de Nostra Senyora i Sant Francesc de Borja, celebrà la festa en honor de la seva excel·lenta patrona. Al matí, a les vuit, missa de Comunió general a la capella del Col·legi, i a les sis de la tarda, a l'església del Sagrat Cor, agregació de nous congregants, proclamació de la Junta de govern i, després, exposició de S. D. M. Trisagis, sermó pel reverend P. Isla, S. J., i solemne reserva, quedant invitades les Congregacions germanes i els congregants honoraris i protectors.

— Parroquia de Santa Maria del Pi. — Apostolat de l'Oració: Solemnes cultes amb que aquest Apostolat celebrà el XIX aniversari de l'entrada de la Imatge i inauguració de l'altar del Sagrat Cor de Jesús en aquesta església parroquial.

El dia 2 de febrer, festa de la Purificació de Nostra Senyora i primer divendres de mes, a les vuit del matí, missa de Comunió general amb plàtica. Durant les misses d'onze a dos quarts d'una, exercicis propis del dia, amb exposició de S. D. M.

A la tarda, a dos quarts de sis, el reverend don Jaume Franquet, ecònom, imposarà solemnement, a l'altar del Sagrat Cor la medalla de l'Apostolat als nous zeladors i zeladores. A les sis, exposat el Santíssim Sagrament, es resarà el Sant Rosari, es cantarà per la capella de música el Serafic Trisagis, i fet l'acte de consagració al Sagrat Cor de Jesús, ocuparà la Sagrada Catedral el reverend P. Josep Maria Pljoan, S. J. Acabat el sermó s'organitzarà una solemne processó la qual recorrerà l'interior del temple i en la que actuarà de prest el doctor don Pasqual Llopez, degà, concurrerà a l'acte la banda parroquial de música de Nostra Senyora de la Bonanova.

Tan importants cultes acabaran amb la benedicció solemne del Santíssim Sagrament.

— Església del Roser (Auzies March, núm. 34). — Demà tindrà lloc els següents cultes solemnes en honor de la Purificació de la Santíssima Verge Maria. A les deu, solemne ofici cantat, amb benedicció de candelas. A la tarda, a les sis, Rosari amb intermedis cantats, sermó per Fra Antoni López, O. P., acabant-se l'exercici piados amb l'adoració del Diví Infant i cànecs allusius a l'acte.

Bisbat

— La Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel, celebrà, demà, divendres, diada de la Candelera, a dos quarts de cinc de la tarda al saló d'actes del Col·legi Comtal, carrer de Cameros, davant de l'Orfeó Català, la solemne vetllada amb que anyalment honora als seus patrons, la Immaculada Concepció i Sant Miquel Arcàngel. En dit acte hi pendrà part la seva

«Schola Cantorum» executant, sota la direcció del seu mestre senyor Pérez Moyà, un escullidíssim programa d'obres corals. Notables poemes i rapsodes tindràn al seu càrrec la part literària, i En Miquel Junyent, pronunciarà el discurs de fons.

La Junta Directiva ha fet repartir les oportunes invitacions, però demés, suplint possibles omissions, des d'aquestes columnes ho fa saber als seus nombrosos associats i com sempre també fa extensiva aquesta invitació als elements aïllats.

— Ha marxat a la capital de la seva diòcesi el bisbe de Vich, doctor Muñoz.

— En aquesta secretaria de Cambra s'han rebut per al nois famolencs de la gran guerra els següents donatius:

5 pessetes d'una persona piadosa; 10 d'una Comunitat religiosa; 25 de les germanes Terreses de Sant Josep; 150 de la parroquia de Santa Anna; 5 de donya Maria Gallo; 50 d'una devota, i 2.000 de la marquesa de Caldes de Montbuy.

— Ha mort el doctor don Joaquín Gou Solà, canonge de la Catedral Basílica de Girona, qui fa temps estava retingut al llit per una greu i penosa malaltia.

El finat complia 74 anys d'edat, i era membre del Capítol i del Claustre del Seminari.

En 1893 guanyà després d'oposicions la prebenda que gaudia, amb el càrrec d'ensenyar al Seminari, on amb gran competència explicà diferents assignatures.

Ultimament tenia al seu càrrec la classe de Llengua Hebrea, idioma que coneixia molt a fons.

Havia cultivat bastant la literatura llatina, i era autor de diverses obres d'apologética cristiana celebrades per intel·ligents.

Havia estat en diverses ocasions honorat amb càrrecs de confiança pels prelats, i, ultimament, fou elegit ecònom de la Mitra.

Assistí a l'enterrament una gran concurrència.

— Demà, festivitat de la Candelera, predicarà a la Catedral el canonge doctor Portolés.

Obituari

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

N'Agustí Rabasa i González, vídua en primeres naves de Na Carolina Cardar. Enterrat aquesta tarda.

Na Teresa Mestre i Selambí. Enterrat aquesta tarda.

La nena Maria del Carme Porta i Alabau.

N'Ernest Muller de Valenzuela. Enterrat aquesta tarda al Cementiri de Les Corts.

En Josep Forcadell i Calçada. Enterrat aquest matí al Cementiri Nou.

Na Maria de la Mercè de Puig i de Salomó de Senillosa, baronessa de les Rodes. Ha mort a Darnius. Per voluntat de la finada no s'avisà l'hora de l'enterrament.

Na Maria Basa i Coradén. Enterrat aquesta tarda.

En Ramon Co ulteras i Serra. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

En Francesc Tintoré i Campillo. Enterrat aquest matí al Cementiri Nou.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

MANIFESTACIONS DEL SENYOR ECHEVARRIETA

Madrid, 31, 9'15 nit

Els periodistes han visitat aquesta tarda al senyor Echevarrieta per a conèixer detalls de la seva intervenció en el rescat dels presoners.

Preguntat sobre la seva intervenció en l'assumpte de les mines d'Alhucemas, ha contestat:

— Un dia, alguns mesos abans de la catàstrofe de juliol de 1921, episodi tègic que tant commogué l'esperit espanyol, els coneguts germans Manesman em van parlar amb gran emoció del territori rifeny i en particular de la cabila de Beniurriaguel, considerant-lo molt pròdig en jaciments de mineral i altres metalls, tant que em van proposar explotar-lo.

Em vaig dirigir aleshores a un amic meu que residia a Melilla, el senyor Got, preguntant-li si tenia relació amb algun moro que a l'ensenyava, tingués amistat íntima amb Abd-el-Krim.

La seva contesta no es féu esperar molt.

Dris-ben-Said era l'indígena amic que havia de prestar-nos el seu concurs.

Tot convingut, Dris-ben-Said es traslladà a Alhucemas i celebrà una conferència amb el cabdill.

Aquest accedia a què un enginyer passés a Beniurriaguel a fi de comprovar la veracitat de l'afirmat pels germans Manesman.

Era necessari abans de pendre cap decisió ni acord, veure si efectivament, hi havia mines a Alhucemas; però Abd-el-Krim proposà una condició. Abans de denunciar les mines, és a dir, perquè pogués passar un enginyer al seu territori, li hauria de remetre un milió de pessetes; del contrari no podíem fer res.

Així que em vaig assabentar de tan absurdes pretensions, vaig escriure a Dris-ben-Said dient-li que desistís de tota negociació.

No obstant, aquest insistí prop d'Abd-el-Krim i els seus amics, i poc després, el cap rebel accedia a què es reconeguessin els terrenys de la seva cabila, però amb una nova condició:

El general Fernández Silvestre no havia de seguir avançant, de moment, Abd-el-Krim li facilitaria l'ocupació poc més tard, de Cap Quilates i altres llocs estratègics de la costa. Després, podria entrar a Alhucemas sense vessar sang.

El general Silvestre, i aleshores Alt Comissari, general Boreguier, es mostraren conformes amb el suggeriment per Abd-el-Krim; però més tard, en tornar d'un viatge que féu a la península el general Silvestre, es penedí d'haver accedit a les pretensions del cabdill indígena i va rependre l'avancament.

En arribar a aquest punt vaig trencar definitivament tota relació amb l'esmentat moro i vaig desistir completament de tot negoci de mines.

Poc temps després sorgí l'afrosa tragèdia d'Annual que culminà a Mont Arruit i que portà la ruïna i el dolor a totes les llars d'Espanya.

Altitudinal al tema dels presoners, diu el senyor Echevarrieta:

— És de confessar que des del moment que vaig assabentar-me de la situació lamentable dels nostres presoners, vaig pensar en oferir-me al Govern per a rescatar-los.

Jo no coneixia a Abd-el-Krim, però sí a Dris-ben-Said, i podria posar-me en comunicació amb ell i establir un pacte honorat per a Espanya.

En un principi sorgiren mil dificultats. Poc a poc es presentaven nous obstacles que impedien la realització dels meus desigs.

Jo no pretenc acusar ningú. Crec que tots han obrat de bona fe; però sí de afirmar que les condicions en què se'ns han remès ara els captius, són les mateixes que els moros havien fixat abans.

Abans de dirigir-me al Govern, Abd-el-Krim féu arribar a aquest la notícia de què únicament a mi remetria els presoners. Sens dubte l'havien informat de mi amb massa liberalitat, i en la meua persona i en la meua paraula confiava perquè el rescat es portés a efecte, i perquè el pacte que estableix es complís.

En temps del senyor Sánchez Guerra es sol·licità la meua intervenció, però per unes coses o per altres sorgí la crisi i no es féu res.

Així s'arribà al moment actual. Referint-se als incidents del rescat, diu:

— Els amors havien exigit per a la devolució dels nostres presoners quatre milions de pessetes i la remesa de 300 presoners indígenes que nosaltres teníem a les presons de Melilla i Ceuta. Però dels homes indicats per Abd-el-Krim només en foren trobats 30 i aquests eren els únics que portàvem.

Per aquesta circumstància no tenia molta confiança en l'exit.

No obstant, vaig seguir endavant. Entre el parent d'Abd-el-Krim i el senyor Echevarrieta, s'establí el següent diàleg:

— Portes els quatre milions de pessetes?

— Sí.

— En duros bona part de la suma?

— Sí.

— Portes també els 300 presoners indígenes?

— No. Solament hem pogut portar els 30 indígenes que ens havien reclamat. Segurament perquè els empresonats donen noms suposats, no han pogut ésser trobats.

— Aleshores, no podem trametre els presoners.

Vaig arribar a desesperar-me—afegeix el senyor Echevarrieta, sentint la noble indignació d'aquelles hores angunioses—i vaig parlar fins a exhaurir tots els mitjans de persuasió que vaig poder imaginar.

Abd-el-Selam, després de conferenciar amb Abd-el-Krim, el qual va romandre emagat a la seva casa d'Alhucemas, mentre això passava, i que en cap moment es mostrà davant de nosaltres, accedí a què s'anessin embarcant alguns captius, a canvi de diner.

Rescatades 142 persones (més de les autoritzades per Abd-el-Selam), vaig remetre als moros un milió de pessetes.

En donar-los els 30 indígenes, vaig donar un altre milió.

En donar-se compte que havien embarcat un nombre de presoners superior al fixat per ells, protestaren i exigiren altres presoners més, indígenes, per a acabar el rescat.

Fou aleshores quan vaig enviar a Ceuta al «Vicente La Roda» a recollir-los, i fou aleshores també quan vaig haver d'ofertir-me als beniurriaguel en rehenes com a garantia que els serien tornats.

Recordo que un moro dignat:

— Moro tener palabra de hombre, i Echevarrieta vale muchos millones para dejar llevar.

Sens dubte volia dir que tenint-me prop d'ells tenien segur el diner.

Es van poder recollir altres set presoners moros a Ceuta, els quals vaig remetre al representant d'Abd-el-Krim.

Es van portar de seguida els dos milions que faltaven i, com que van venir tancats dintre sacs de la marineria de l'Antonio López, i no en la maleta del marquès de Palomares com les quantitats anteriors, exclamaren:

— No, no: esta no ser maleta.

Se'n van convèncer quan van veure els bitllets.

Ja suposàvem que tot estava resolt, i de prompte sortí el «Pajarito» amb un compte de despeses, en el qual figuraven 28.000 pessetes invertides en la manutenció dels presoners espanyols, i així, enumerant xifres fabuloses i conceptes de despeses fantàstiques s'arribava a la suma de 200 mil pessetes.

Les vaig demanar a Melilla i el senyor López Ferrer s'apressà a enviar-les amb tota la urgència que el cas requeria.

Per fi, es va poder embarcar a tots els captius i pogueren acabar les negociacions que omplien d'inquietud el nostre esperit i torturaven el nostre cor.

Encara vaig haver de valdre'm de mil i mil ardis per a arrencar-los el general Navarro i el coronel Araujo.

La meua promesa—diu el senyor Echevarrieta—de què els serien enviats tots els presoners reclamats per ells, fou l'argument decisiu.

Abd-el-Selam, en acomiadar-nos, es va expressar així:

— Ja se que no ens havem portat bé amb tu. Havíem de mostrar-nos molt revers pels que ens volíem; però

nosaltres et volem i et respectem. Ja saps que pots venir aquí quan vulguis i que desitgem servir-te.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE D'ESTAT

«A B C» publica unes declaracions del ministre d'Estat, en les quals aquest diu que el Govern està disposat a seguir sense vacil·lacions al Marroc la política civil, essent el rescat dels captius una etapa només en la marxa present.

Creu que ni un sol dia es deixarà d'actuar pels Governadors anteriors en la lliberació dels presoners, però s'acceptaven totes les gestions sense ordre ni concert.

L'experiència de la guerra europea ha demostrat que França i Anglaterra obtingueren grans èxits amb les gestions dels seus grans industrialitzats i financers, i per això el Govern pensà en el senyor Echevarrieta, retirat al P. Revilla del Marroc.

Es va consultar amb En López Ferrer i es va exigir una carta d'Abd-el-Krim, que arribà quatre dies abans del viatge.

Aleshores vaig donar compte al Consell de ministres de les negociacions i vaig obtenir l'autorització plena dels meus companys per a procedir.

Relata les condicions imposades per Abd-el-Krim, que són les conegudes, i assenyala la circumstància de què només han tramès 70 moros.

S'hauria desistit fer el rescat el dia 23, Sant del Rei, però dificultats de força major ho impediren.

El senyor Echevarrieta portà una credencial signada per mi i el senyor López Ferrer va rebre detallades instruccions per al canvi.

Una representació del Maghzen ha aixecat acta de la negociació, i jo aspire a què aquesta pugui llegir-se al Parlament i en la mateixa Porta del Sol.

El Govern sap que aquest assumpte no serveix per a un apoteosi general; és senzillament una redempció piadosa, i ningú pot oblidar l'origen del captiveri.

Anuncia que avui parlarà amb el senyor Echevarrieta, i afegeix:

Es impossible establir el protectorat civil sense una coordinació d'interessos. El problema del Marroc no és un problema d'honor, sinó d'interès, i els interessos a la vista cal resoldre'ls.

Com és natura, és precis supeditar-ho al problema màxim, que és el de la Metrópoli, perquè fins ara ha succeït el contrari.

Quan puguem: heu aquí les bases de la nostra actuació al Marroc.

Als indígenes els interessa que espanyols metges, químics, industrials, els ensenyin el camí de la civilització, i a nosaltres ens interessa que a la nostra zona protegida es creïn instruments de treball i riquesa, per què així complim la nostra obligació; i per a això és necessari la col·laboració d'homes a l'estil del senyor Echevarrieta.

Jo tinc una gran fe en l'esdevenidor. Em guardaré molt d'afirmar que tot això és la pau; però diu que és el camí per a arribar-hi.

Els moros, que estan molt atents a les orientacions d'Espanya, saben quina és la política del Govern.

Anem a la pacificació, però no diré res que pugui despertar il·lusions fins que els fets confirmin les paraules.

Des d'aquest lloc, jo dic que Espanya té una situació especial en la política del món: ha de perseverar no en bèl·liques actituds, sinó en la restauració de la pau i del treball.

No necessito subratllar la transcendència del moment internacional i afirmo que en ell el nostre país hi té una situació de privilegi.

Jo vull ésser un obrer més i desitjo que tots coordinem els nostres esforços cap a l'ideal que assenyalo.

No solament no estem en el perill de dimetir la nostra personalitat, com asseguren els pessimistes, sinó que ens trobem en moments d'afirmar-la i sostenir-la.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 31, 10'30 nit.

Nota oficial:

El general encarregat del comandament i despatx, comunica a aquest ministeri el següent:

— Sense novetat.

EL MINISTRE D'ESTAT I EL SENYOR ECHEVARRIETA

A les quatre de la tarda ha visitat al senyor Echevarrieta, en el seu domicili, el ministre d'Estat.

La conversa dels senyors Alba i Echevarrieta ha durat des de les quatre fins a dos quarts de cinc.

Preguntat a la sortida el senyor Alba, ha manifestat:

— He vingut a saludar el senyor Echevarrieta i a tenir amb ell la primera de les diverses conferències que tindrem en dies successius.

Recent arribat d'Àfrica el principal actor de tot l'esdeveniment en aquestes dies, les seves manifestacions són extraordinàriament interessants.

Preguntat si ultra del rescat havien parlat de les properes negociacions de pau, ha contestat que s'havia parlat de tot.

I ha afegit el senyor Alba:

— Hem començat a parlar de tot en general. Com que ens hem de tornar a veure, tindrem temps d'anar puntualitzant els temes.

Aleshores, no ens diu res en concret de les negociacions de submissió. El senyor Alba ha donat a entendre que aquestes negociacions existien; però ha afegit que de moment no podia revelar una sola paraula, per a evitar indiscrecions perjudicials.

L'interessant i transcendental en aquestes moments, és el fet que els rifenyis estan disposats a negociar, i que al·lur propòsit sigui tal, que mereixin ésser oïts i discutits pel nostre Govern.

EL CORONEL JIMENEZ ARROYO

La causa seguida contra el coronel Jiménez Arroyo i en la qual va recaure sentència del Consell Suprem de Guerra i Marina, fou portada a mà a Melilla per un oficial de la guàrdia civil.

Immediatament que se'n feren càrrec en aquella plaça, es circularen les ordres reduint a presó el sentenciat.

Diu la «Correspondencia» que el senyor Jiménez Arroyo ingressà anit passada en un fort de Melilla, a disposició del jutge instructor. A l'esmentat fort hi romandrà fins el moment que hagi d'ésser traslladat a l'establiment penitenciari que li correspongui.

En canvi, el diari «La Voz», diu que en la conferència telefònica celebrada aquesta tarda amb Màlaga, li han comunicat el rumor, que només recull a títol d'informació, de què s'ha fet escàpol de Melilla el senyor Jiménez Arroyo, coronel que fou condemnat dies passats pel Consell Suprem de Guerra i Marina.

ELS RESCATATS I LES RESPONSABILITATS

Com que l'expedient que s'instrueix a Melilla amb ocasió de la llibertat dels captius, ha d'ésser breu, aquells que no resultin encariats en el procés que s'incoa i que l'estat de llur salut els permeti abandonar aquella plaça, podran traslladar-se a la Península.

Com ja s'ha dit, a Melilla quedaran a disposició dels jutges respectius, aquells encariats contra els quals se segueix el procediment.

La permanència a Melilla del general Navarro, serà poc duradora. Vindrà a aquesta Cort a disposició del Consell Suprem de Guerra, que, com ja se sap, té nomenat jutge instructor per a la causa contra l'esmentat general per la rendició de Mont Arruit, no tenint el més petit fonament la notícia de què el conseller instructor, pensà traslladar-se a Melilla. El procediment judicial se seguirà aquí en haurà de comparèixer el general Navarro.

LA CORRESPONDENCIA MILITAR

«La Correspondencia Militar» en el seu article de fons parla de les responsabilitats amb motiu del desastre d'Annual.

Diu que s'ha de raonar amb sinceritat, si no volem fer una obra anàrquica i miserable.

Després, afegeix:

No hi ha raó per a acusar l'Exèrcit, per a combatre'l i menysprear-lo. L'Exèrcit no deu ni pot ésser confós, per l'opinió, amb els governants ineptes, ni adreçar amb els generals desgraciats que no aconseguiren la fortuna d'assolir al un sol exit positiu, des dels elevats càrrecs i les esteses de

l'alt comandament, en la direcció de la vida militar i de les tropes.

Els culpables, els únics, els veritables culpables, són els que de bona fe—són els primers en reconèixer-ho—i creient fer ço que havien de fer en bé de la Patria—no ho dubtem—no es preocuparen degudament de preparar l'Exèrcit per a la guerra, i en les hores d'adversitat, obcecats, no escoltant la veu de la raó, persistiren en l'error, engrandint en totes les seves fases la catàstrofe. I aquesta gran responsabilitat radica principalment en els governants, que no saberen, quan arribà el moment d'elaborar els plans de campanya i portar a terme el desenvolupament de les operacions, a part que els actes de Govern foren continua successió d'immensos i incomprensibles ineptes.

EL CONSELL DE MINISTRES

El Consell anunciat per a demà s'ha ajornat, per la mort de la senyora vídua de Montero Rios, mare política del president del Consell. Se celebrà el dissabte.

FELICITACIONS

El telegrama de felicitació del Rei, rebut pel senyor Echevarrieta, diu així:

«Pel seu desinterès i patriotisme per lliberació dels presoners portada per vostè a cap amb èxit complet, em permeto felicitar-lo al mateix temps que li envio la meua afectuosa salutació. — Alfons, Rei.»

També ha rebut el senyor Echevarrieta expressius i entusiastes telegrames de felicitació de l'Ajuntament i Diputació de Biscaia i d'altres moltes corporacions i personalitats.

REGLES DE PROCEDIMENT

El ministeri de Finances ha dictat, a sol·licitud dels alcaldes de Madrid i Barcelona, regles de caràcter general per a resoldre certes dificultats que poden presentar-se en implantar l'arbitri sobre el producte net de les companyies anònimes i de les comandaries per accions amb capital superior a 500.000 pessetes.

Aquestes regles que són de procediment intern administratiu, apareixen inserides en la «Gaceta» d'avui.

LES ELECCIONS

Rectificant versions que aquests dies circulaven en contrari, s'afirma oficialment que les eleccions generals tindran efecte e n l'última desena d'abril.

EL FUTUR ALCALDE DE LLEYDA

Diu el diari «Informaciones»:

Per informes de persones ben assabentades sabem que el senyor Palacín, probable alcalde de Reial ordre de Lleyda, no ha estat mai separatista, com s'havia assegurat. Havia pertanyut al partit regionalista, però avui formà en les files del reformisme.

EL MESTRE JIMENEZ NO ES MORT

Contra ço que afirmava la premsa d'anit passada, no és exacte que hagués mort ahir el popular mestre compositor, Jeroni Jiménez.

La notícia de la suposada mort circulà a Madrid en ferm i a casa del malalt es van rebre algunes corones.

El mestre Jiménez fa temps que es troba delicat de salut, però avui es trobava una mica millor.

SUBSCRIPCIÓ

El ministre de Venezuela a Madrid, senyor Cardenas, ha iniciat amb cent pessetes la subscripció a favor de la cantinera de Mont Arruit, Joana Martínez.

EL PA A MADRID

L'alcalde de Madrid ha manifestat avui als periodistes que li havia estat enviat pels flequers l'ofici anunciant el tancament dels establiments per al dia 5 del pròxim mes, complint així el preceptuat per la llei.

No és creu obligat l'alcalde a determinar les mesures i resolucions que hagi d'adoptar per a fer front al conflicte, ja que de fer-ho, donaria origen a què els flequers poguessin posar-se en guàrdia.

FIRMA REGIA

Abans de marxar a Alacant, el Rei signà els següents Decrets de Gràcia i Justícia:

Rehabilitant, amb la denominació de marquès de Torre Hermosa, aquest títol, a sol·licitud de doña Maria dels Anzels Muguiró i Berueta.

Nomenant per oposició canonge de la metropolità de València a don Romuald Vidal i Tudela.

Promovent a la dignitat de degà de Plasència al canonge don Miquel Julià i Vilaplana.

Indultant de la meitat de la pena per extingir a Manuel Fernández Gallego, Dada Quintana Jiménez i Felip Barjola Fernández.

PELS DAMNIFICATS DE XILE

Madrid, 1, 12'30 matinalada. L'infant don Ferran ha reunit al seu Palau al ministre de Xile a Espanya, don Luis Aldunate, al marquès de Figueroa i a don Josep Ortega Morejon, per fer remesa al primer dels dits senyors d'un xec a l'ordre del president de la República de Xile per l'import de 13.894'65 pessetes, import a què ascendí la recapitació de la festa celebrada recentment al Teatre de la Princesa a benefici dels damnificats pels terratrèmols últimament esdevinguts a les regions xilenes.

NOTA BURSATIL

La Borsa torna a manifestar-se deprimida, perdent la partida de l'Interior 35 cèntims en tancar a 70'90.

Valors industrials i de crèdit, irregulars.

La moneda estrangera es presenta molt nerviosa, especialment els francs que en alguns moments semblen posats de cert pànic. Baixen 2'05 enters i queden a 37'05.

Els francs belgues també es mostren fluïxos, perdent 2'55 per cent.

Les lliures, fermes a 29'92.

Les altres monedes, sostingudes.

EL TEMPS

Nota de l'Observatori:

La temperatura màxima d'ahir fou de 15 graus a Girona, Huelva, Màlaga i Almeria, i la mínima d'ahir ha estat de 5 graus sota zero a Zamora.

A Madrid la temperatura màxima d'ahir fou de 9'5, i la mínima d'ahir de 0'6 sota zero.

Temps probable per a demà: A tota Espanya, bo n'empis i fred.

BANQUET ACCIDENTAT

A l'ideal Retir s'ha celebrat avui un banquet en honor d'un funcionari municipal que recentment ocupa per concurs el càrrec de tesorero de l'Ajuntament de Madrid.

Al banquet, organitzat pels funcionaris municipals, hi assistien prop de 400 comensals.

Alguns dels més significats concurrents a l'acte han pronunciat, al final, frases d'elogi per al nou tesorero de la Casa de la Vila.

En intentar pronunciar el seu brindis el senyor Barricart, funcionari municipal i diputat a Corts, un dels comensals ha donat una veu contra l'orador.

El senyor López del Oro, secretari del senyor Francesc Rodríguez i també funcionari municipal, ha agredit l'interruptor, el qual per a repellar l'agressió, ha agafat un ganivet i, ofensiu, ja que no havia anat bé amb la duresa d'una vianda, i ha intentat

agredir, amb el dit ganivet, al senyor López del Oro.

S'ha produït el natural rebombori i el banquet ha acabat com una sessió municipal.

EL DOCTOR PITTALUGA A PARIS

Invitat pel degà de la Facultat de Medicina de París, professor Roger, sortirà en els primers dies del present mes de febrer, el catedràtic de la Universitat Central, doctor Pittaluga, per a donar dues conferències, assignades per a les dates del 6 i 8 a l'amfiteatre gran de la Facultat de Medicina de la capital francesa.

MANIFESTACIONS DEL SENYOR ALBA

El ministre d'Estat, després de sostenir la conferència d'aquesta tarda amb el senyor Echevarrieta, ha manifestat que, en efecte, les impressions del dit senyor sobre la situació del Rif oriental, són molt optimistes, però que res podia concretar-se mentre no parli en dies successius amb el senyor Echevarrieta i amplii aquestes seves impressions.

Ha afegit el senyor Alba:

— Una cosa s'ha de rectificar, i és que els moros no hagin estat mal complidors dels seus pactes.

El senyor Echevarrieta m'ha dit que no han tingut la més petita cosa de deslleialtat i que tot el que van prometre ho han complert.

Ara bé jo, per la meua part, he de lamentar l'actitud de certa premsa, que sense tenir en compte els serveis prestats per aquest gran espanyol, parla de negocis i d'altres coses, suposant que el senyor Echevarrieta té interessos al Marroc.

L'ha afectat tant aquesta ingratitude, que ha decidit allunyar-se de tota ulterior gestió, i jo considero que això seria una gravíssima contrarietat per al Govern.

En el Consell vinent — ha acabat dient — parlaré de tot això.

AMPLIACIÓ DE LES RESPONSABILITATS

Al camp polític hi ha avui una notícia interessant.

Ja en el Consell últim es parlà del criteri molt generalitzat de que les responsabilitats s'estenen en tots els ordres de la manifestació civil, perquè s'esbrini de quina manera s'han emprat les quantitats del pressupost.

Sembla que s'afirma aquesta nova orientació i sabem que hi ha el propòsit de tractar-la àmpliament en el si del Govern.

LA COMISSIÓ CODIFICADORA

Demà publicarà la «Gaceta» el nomenament de don Joan de la Cierva per a president d'una secció de la comissió codificadora, i el de don Josep Morote per a vocal de la mateixa.

L'ORGANITZACIÓ DEL PROTECTORAT

Aquesta nit s'ha rebut al ministeri de la Guerra un telegrama del general Vallejo, encarregat del co-

mandament i despatx del Marroc, saludant-lo en acabar el seu càrrec.

Des d'avui, les Comandancies de Ceuta i Melilla són autònomes i queden de cap del gabinet militar de l'Alt Comissari, el general Gómez Jordana.

SOBRE UN RUMOR

Avui ha circulat el rumor de que el coronel Jiménez Arroyo, condemnat pel Consell Suprem a 18 anys de reclusió, havia fugit de Melilla.

El Govern, fins ara, només té un telegrama en el qual es diu que està a disposició del jutge instructor.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — S'ha verificat l'enterrament de l'ex-captiu Vicens Estevez, soldat del regiment de Cerinyola, que morí moments després d'embarcar en el vapor «Antonio López».

Fou col·locada sobre el ferretre una bandera espanyola, i assistiren al fúnebre acte representacions de l'Alta Comissaria, del general Navarro i del regiment de Cerinyola, i una secció d'infanteria.

Dels matrimonis que foren fets captius es dona el cas que cap ha tornat complet; o morí el marit o morí la muller.

Compten els captius que l'espectacle que ofería els voltants d'Anual era horrorós.

Tot estava sembrat de cadàvers despullats dels uniformes. Els que usaven dents d'or tenien xafada la cara.

Quan portaven més d'un mes de captiveri, per iniciativa del sergent Vasallo es demanà autorització per a enterrar els morts; a la qual cosa accedí després d'una llarga tramitació.

Aleshores tots els soldats que no es trobaven malalts, dirigits per Vasallo, començaren la fúnebre tasca que encara treballant moltes hores diàries trigaren diversos dies en portar-la a cap.

Els guardians moros presenciaven els treballs rient i dient que mai l'exèrcit espanyol havia fet tanta sang als moros.

El cap rifeny Si-Hamu-Una un dia va pagar-li 50 pàis al sergent Vasallo i altres 50 al presoner civil Josep Casanovas i al cap d'infanteria Antoni Pese Labarria a causa d'haver enviat Canovas un escrit a Alhucemas sol·licitant diner per a les necessitats i comestibles els més precisos en aquella època de fam.

Per a fer aquests tripijocs havia sobornat un moro anomenat Molu el qual anava a peu a Alhucemas i portava el diner en bitllets a dintre d'una ampolla.

Molu es quedava amb la meitat del diner.

Cortien que el sergent Vasallo amputà el braç a un moro que disparava el canó contra el Peñal de Vélz, el qual s'anomenava Molan de Bo-combo.

Durant la permanència en Ayd Kamara també amputà un moro a un altre moro ferit a causa de l'explosió d'un cartutxo.

Vasallo ha aplicat més de 300 injecions intravenoses, totes amb resultat satisfactori.

Arriscant la pròpia vida, en salvà alguns que els interès dels moros d'altres.

Els britànics i alguns quatre soldats malalts i Vasallo es presenta a Abd-el-Krim per protestar, dient-li que en les altres càbides havien respectat als malalts.

Abd-el-Krim prometé fer justícia, dient que es s'estranys que els britànics i alguns quatre soldats malalts i Vasallo es presenta a Abd-el-Krim per protestar, dient-li que en les altres càbides havien respectat als malalts.

Se sap que la «defectura» de la sanitat militar es proposa aconseguir que es nomeni a Vasallo practicant militar sanitari, col·locant-lo al número 1 de l'escola del dit cos.

Els ex-presoners es dirigiran al Rei demanant-li una distinció per a Vasallo, i a la premsa preguntant-li que iníci que se'l faci objecte d'un homenatge general.

Si bé el general Navarro guarda absoluta reserva sobre la rendició de Mont Arruit, alguns diaris diuen que en el moment de la més gran confusió un moro, d'amigament conegut de Navarro, se li va acostar i li va dir que no seguís a Ben Chelali, perquè aquest es proposava que el conduís a un zoco on atreia a ésser degollat a la vista i entre l'alegria de la mort.

El general va creure en la certesa d'aquells desguis i hi hagué un instant que va decidir suïcidar-se per a sotragir a l'espectacle que es preparava.

Va comprendre, no obstant, l'exemple que estava obligat de donar als que amb ell anaven, que l'aconsellava no suïcidar-se, i es disposà a afrontar la mort que els moros li disparaven.

Aleshores seguí a Ben Chelali, però els moros compraven que aquell pres podia valer-los diner, renunciaren a l'assassinat.

El general Navarro es troba molt fèrrer, segur de què compta amb elements més que suficients per a la seva defensa.

El capità aviador senyor García Peña, que fou presoner, en pujar el senyor Echevarrieta a bord de l'«Antonio López», l'abraçà i li digué:

— En nom del meu pare li agraeixo les seves generoses gestions que ha portat a felicitat.

Per a pagar-li el compte amb la meua vida.

Com a soldat de l'exèrcit espanyol, com a home que vesteix uniforme i sap co a què l'uniforme obliga, sento avergonyment per aquest rescat.

Vaig somiar que els meus germans d'armes acudirien a rescatar-me, castigant als enemics i salvant-nos per dret de victòria.

Mallor que la llibertat en les condicions que la rebo hauria preferit mil voltes continuar en el captiveri i morir lluny de tot co que valgué estimar.

Aquestes paraules causaren gran emoció a totes les persones que les sentiren.

Se sap que el coronel Araujo, durant el captiveri esgué greument malalt.

Fou recollit en un barranc per dos soldats i conduït al lloc on era presoner.

Tenía un pols debilíssim.

El sergent Vasallo, a qui es portà prop del malalt, aconseguí en pocs dies la seva curació.

A la reunió que s'ha celebrat a la Cambra de Comerç, amb el concurs de totes les corporacions i entitats i dels directors dels diaris, s'atorga celebrar una manifestació pública de gratitud envers el senyor López Ferrer i el senyor Echevarrieta, i remetre-los un pergamí en record de l'acte del rescat.

Es demanarà també al Govern que atorgui una recompensa als esmentats senyors i altres beneficiats, per llur intervenció.

Ha marxat a la península, en situació de disponible, el general Ruiz Trillo.

Les dames infermeres de la Creu Roja ens han dit que durant el son, els soldats presoners havien observat que molts d'ells sofrien la influència d'una gran pena i altres ploraven, creient que encara enren presoners dels rifenyis.

Alguns contenen quant sofríen durant llur captiveri.

Moriren dos soldats anomenats un d'ell Agustí Barrera i un altre Tiberi, deixant en el testament a favor de llurs respectives famílies, 40 i 50 mil duros cada un.

DE GOVERNACIÓ

Madrid, 1, 2 matinalada.

Els sots-secretaris de Governació, en rebre aquesta matinalada els periodistes, ha dit que el Rei, acompanyat dels ministres de la Governació i Foment, i dels parlamentaris, havia sortit d'Alacant cap a Madrid.

Ha afegit que el sobirà tornava del seu viatge altament satisfet.

Preguntat per un periodista sobre el rumor circulant amb insistència relacionat amb l'assuposada fuga de Melilla del coronel Jiménez Arroyo, condemnat recentment pel Consell Suprem de Guerra i Marina a 18 anys de presó, ha contestat que no en sabia res; relacionat amb aquest delicat assumpte.

NOTES DE SEVILLA

Sevilla. — Durant l'estada del Rei el Clos de Doñana, s'interessa pel problema de la carestia de l'habitatge, elogiant a l'alcalde de Sevilla per l'adquisició de terrenys per a la construcció de cases barates.

S'ha constituït la Junta provincial de subsistències per a tractar de l'encaixament de la carn.

Amb motiu de l'exclusió del monopoli de les cerilles de la fabrica de Ramirez, quedaran diversos obrers sense treball.

EL CONGRES DE CIÈNCIES

Salamanca. — Ha marxat cap a Madrid la comissió del comitè local del Congrés de Ciències que se celebrarà aquí el vinent mes de juny.

Va a entrevistar-se amb els senyors Carracedo i García Marcet, per a donar-los compte dels treballs realitzats.

També visitaran el ministre d'Instrucció pública.

NOTES DE CADIZ

Cádiz. — Procedent de Nova York, Havana i Veracruz, ha arribat el transatlàntic «Patriot» de Satriestegui, portant nombrosos passatgers i molta càrrega.

Ha mort a bord el passatger Eduard López.

El remolcador «Ciclope» ha marxat cap a Cartagena.

Demà sortirà cap a Larraix l'Islla de Menorca, portant tropes i material de Guerra.

ESQUADRA ANGLESA

Almeria. — Del 24 al 25 del pròxim mes arribaran un creuer i 18 destroyers anglesos d'ela flota que comanda l'almirall Arthur Waillet.

Es preparen festes.

Musicals

ELS ALUMNES DE MÚSICA DE L'ATENEU IGUALADI

El benemèrit Ajéneu Igualadí, una de les més antigues associacions culturals obreres de Catalunya (a Reus n'hi ha una altra de pariona: el Centre de Lectura), a més de les classes d'ensenyament primari i de les nocturnes de guitarra, teixits, industrial i comerç i del Camp d'esports, ha creat una acadèmia de música que dirigeix el conegut mestre En Manuel Barguñó (el que fou fundador i director de l'Orfeó de Graus).

El mètode emprat pel mestre Barguñó en l'ensenyament de la música, es manifesta que dona molt bons resultats en l'emissió de la veu i dona a l'infant una gran musicalitat influint-li el sentiment del ritme i de la tonalitat.

El mestre Barguñó té en projecte organitzar, durant la vinent primavera, una manifestació amb els infants de les classes de l'Ateneu Igualadí, a Barcelona, al Palau de la Música Catalana, amb l'objecte de fer una demostració dels resultats obtinguts amb el seu mètode.

Demà divendres, a les deu de la nit, tindrà lloc en els salons del Reial Círcol Artístic un recital de piano per don Juli Pons.

El diumenge vinent, dia 4, a les cinc de la tarda, es celebrarà a la Casa de Caritat una simfònica festa, amb motiu d'ésser l'últim dia de l'interessant Exposició del Pessebre, que tan brillant exit ha vingut assolint.

L'important acte de clausura esmentat, consistirà en un escolit concert, el qual anirà a càrrec de l'aplaudit Orfeó Gracienc, col·laborant-hi la secció d'infants del mateix.

Heu's aquí el programa de les obres que executaran la pianista senyoreta Blanca Albalat en el recital que donarà demà divendres, dia 2 de febrer, a les cinc de la tarda, en l'Estudi Domus Artis, Passeig de Gràcia, 86.

Preludi i Fuga de Bach, Sonata en la M. de Mozart, Estudi, dos Preludis, Nocturn i Tarantella de Chopin, Preludi i Titella de Rachmaninoff, Filosa de Raff, Arabesca de Debussy i Remors del vent de Sauer.

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin trames per a la publicació siguin redactades en català i amb conclusió periodística.

La Física

Positives rebaixes en gèneres per a vestits de

BALL i CARNAVAL

EXCEPCIONALS DESCOMPTES

Models de París

50 %

Gèneres blancs

10 %

Fixen-vos en els preus marcats en les escaparates

Portaferrissa, 23

BAYER

ASPIRIN

La ventaja especial

de las legítimas tabletas "Bayer" de Aspirina estriba en su propiedad de disolverse instantáneamente en el agua. En casos de neuralgia, dolores de cabeza, y de muelas, etc. así como contra la gripe y reumatismo, se tomarán las tabletas de Aspirina, no solo sino desleídas en agua ó té. No ocasionan jamás dolores de estómago, como ocurre frecuentemente con las imitaciones.

Pero solamente las legítimas tabletas "Bayer" de Aspirina presentan estas ventajas. Exijase por lo tanto solamente el empaque original con la faja encarnada, la Cruz "Bayer" y la inscripción:

"Fabricación especial para España"

SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT

(Consistori del 31 de gener de 1923)

A la sala nova del Consistori i amb la presidència de l'alcalde, senyor marqués d'Alfons, a tres quarts de sis de la tarda, s'obre la sessió, que és ordinària i de segona convocatòria.

Es llegeix i aprova l'acta de l'anterior.

DESPATX OFICIAL

Es llegeixen les comunicacions següents:

De l'Alcaldia, assabentant el Consistori dels assumptes informats per la Comissió de Govern, en les juntes dels dies 18 i 25 de l'actual i aprovats per l'Alcaldia.

Haver cessat l'alcalde primer del barri segon del districte IX, N'Alaix Borràs i haver nomenat En Gabriel Serra Forcada.

Ofici del Govern civil, fent trasllat d'una comunicació de la Direcció general d'Administració, dient que, vist el desistiment del recurs presentat pel president interí de la Societat Unió de Proveïdors i Venedors de Fruites i Verdura de Barcelona, contra l'acta de no prorrogar l'arrendament del l'arbitri sobre fruites, verdures i hortalisses, es retorna l'expedient.

CONTRA ELS AUTOOMNIBUS

Providència del Govern civil, revocant l'acord de l'Ajuntament de 15 de maig relatiu a la concessió de diverses línies d'autoomnibus d'aquesta ciutat.

Es presenta una proposició perquè l'Ajuntament entauli recurs contenciós contra la providència del Govern civil.

El senyor Bordes proposa que resti pendient de discussió fins a la sessió pròxima.

El senyor Maynés fa observar que el temps és molt just i es corre el perill que passi el termini dins del qual l'Ajuntament pot entaular el recurs.

El senyor Bordes i Rocha d'uen que es pot celebrar sessió de primera convocatòria el dilluns.

El senyor Romeu s'adhereix a les manifestacions dels esmentats senyors i en demana el senyor Maynés la urgència creu que no ho fa per a afavorir interessos de l'empresa.

El senyor Maynés remarca la mala intenció amb què parla sempre el senyor Romeu i en dir les seves darreres paraules ha llançat una insídia contra ell, jo amb el mateix dret puc dir que no crec que el senyor Romeu i els que com ell pensin parlin amb el fi d'afavorir els interessos de l'altra empresa d'autoomnibus. (Els senyors Rocha i Bordes protesten sorollosament que s'els involucra a ells en el mateix concepte d'insidiosos.) No, no he fet més que contestar a la insídia del senyor Romeu, i t'entil exactament el que ell m'ha dit. Estem en pau.

Jo no defenso interessos de cap empresa; defenso un acord de l'Ajuntament, pres per majoria. La proposició no és nostra; és dels juristes de l'Ajuntament, defensant els drets de l'Ajuntament, en front d'una providència governativa que es fonamenta sobre una sola base de l'acord i no enulla l'esmentada base, sinó tot l'acord.

Quedi ben clar que nosaltres demanem entaular recurs en contra la providència governativa, i que hi ha uns regidors que s'hi oposen i demanen un ajornament de vuit dies; no insistirem i declinem tota responsabilitat, deixant-ho al judici de l'opinió pública.

El senyor Romeu diu que han fet bé de deixar-ho al judici de l'opinió pública, perquè aquesta té a la nostra minoria en un concepte molt superior a la vostra majoria. (Gran rebombori. De diversos indrets del Consistori surten crits expressius.)

Els senyors Bordes i Rocha rectifiquen.

El senyor Maynés confirma tot el que havia dit, dirigint-se al senyor Romeu, i salva l'allusió als senyors Rocha i Bordes.

L'alcalde declara que el dictamen resta damunt la taula fins a la sessió vinent, que és probable que se celebri dilluns que ve.

LES VACANTS DE LES TINCENCIES D'ALCALDIA

Es llegeixen les comunicacions dels tinentes d'alcalde En Lluís Massot i En Josep Barbey, presentant la dimissió dels càrrecs que els conferi la majoria consistorial.

Provisió: si procedeix, de les tincencies d'Alcaldia vacants per les dites dimissions.

Després d'algunes paraules dels senyors Maynés, Rocha i Romeu, el Consistori acorda admetre les dites dimissions.

Els actuals tinentes d'Alcalde, els senyors Tusell i Junyent, presenten la dimissió de les tincencies que exercixen.

Se suspèn la sessió per a posar-se d'acord. Als pocs moments es reprèn la sessió.

VOTACIONS

Per dimissió del senyor Massot, es fa votació, per a elegir qui ha d'ocupar la quarta tinença.

Per 22 vots és elegit el senyor Tusell. Hi ha hagut 17 paperetes en blanc.

Per no haver obtingut els 26 vots que cal per a la majoria consistorial, és nomenat amb caràcter interí, fins que dues votacions més confirmen aquesta elecció.

Votació per a la cinquena tinença vacant per renúncia del senyor Tusell.

El senyor Junyent és elegit interinament per 25 vots. Hi ha hagut 15 paperetes en blanc.

El senyor Vizar, preten que havent mort un regidor, l'Ajuntament sols el formen 49 regidors, i per tant, 25 vots són majoria i procedeix nomenar-lo definitivament.

Els senyors Maynés i Rocha li fan entendre que la llei marca que la majoria de 50 regidors són 26, i per tant, el senyor Junyent és elegit també interinament.

Votació per a la setena tinença, vacant per renúncia del senyor Junyent.

Es elegit interinament el senyor Nadal, per 23 vots. Hi ha hagut 17 paperetes en blanc.

Votació per a la vuitena tinença, vacant per renúncia del senyor Barbey.

Es elegit interinament, per 25 vots, el senyor Cararach. Hi ha hagut 15 paperetes en blanc.

A les votacions hi han pres part tots els regidors que formen part del Consistori, llevat dels senyors Tomás i Iglesias (Valenti).

Hi mancaven els senyors Morera (per defunció), Rovira que està malalt a un sanatori de Suïssa, i els absents, pertanyents a Acció Catalana, senyors Massot, Guarro, Barbey, Duran-Reynals i Esteve.

DE DAMUNT LA TAULA

S'aproven els dictamens: proposant l'adquisició a la Casa Metzger S. A. de dues escarificadores i un equip compressor per a perforar roques i altres aplicacions per a la conservació de vies públiques; proposant que s'ordeni al baró de Romanà, propietari d'uns terrenys del davant de l'estació de Magoria, que suspengui de seguida la construcció de barraques-habitació, sense cap condició higiènica, que s'hi estan edificant; proposant que a una contracta de construcció de clavegueres s'hi afegeixi la del carrer d'Alfons March, entre Nàpols i Roger de Flor; proposant l'adquisició d'uns terrenys de don Josep Clavell Montin perquè formin part de la zona de protecció dels dipòsits i captacions de l'aigua de Montcada.

EL METROPOLITA DE LA RAMBLA

Dictamen acordat a la sollicitud del President de l'Associació de veïns de les Rambles que es permeti a l'Empresa del Metropolità ampliar fins a 50 metres la llargada del clos protector de les obres amb tal que no passi de l'alçada d'un metre i mig.

El senyor Rocha demana un altre ajornament.

El senyor Maynés diu que en la sessió passada restà damunt la taula fins a solucionar-se la vaga dels obrers del Metropolità amb l'encarrec a l'alcalde que procurés una intel·ligència que solucionés el conflicte, i cal fecliar l'alcalde perquè la solució ha vingut i els obrers ja hi tornen a treballar.

Ara convé discutir el dictamen ajornat.

El senyor Rocha s'estranya que siguin els mateixos veïns els que abans s'oposaven a les obres en rasa oberta i ara demanen l'allargament del clos. Demana que es compleixi la base de la concessió que estableix l'alçada de dos metres, que es privi la d'un metre i mig i no s'oposa a l'allargament.

El senyor Bordes parla de si s'han de computar o no els dies de vaca-

per a fixar el termini d'un any dins del qual ha d'acabar les obres de la Rambla l'empresa.

El senyor Maynés no insisteix ni a favor dels uns ni dels altres. És una qüestió opinable. Troba impropcedent que no es computessin els dies de les vacances.

El senyor Bordes rectifica. El senyor Rocha demana que el dictamen torni a la Comissió de Govern per a estudiar la qüestió de l'alçada del clos. Així s'acorda.

El senyor Escala demana un ajornament en la discussió del dictamen, que, suposant l'estat ruïnós d'unes cases del carrer de Castillejas i carretera de Ribes, s'autoritzen certes obres de reparació. Diu que les cases no estan ruïnoses; que és un pretext del propietari per acomiadar les nombroses i miserables famílies que s'hi estan per a pujar els preus.

Demana que mentre s'hi faci una inspecció facultativa que comprovi si són o no ruïnoses.

DESPATX ORDINARI

Entre els dictamens aprovats hi ha el que nomena a Na Gabriela Fernandez Vázquez, famílica, ajudant de la Secció de Bacteriologia del Laboratori Municipal, el que nomena a En Creu Llorens i Llorens cap de la Secció de Governació; adjudicant a N'Agustí Ventura i Tordó la construcció de les dues naus provisionals de l'Escorxador general per la quantitat de 1.318.333 pessetes, que representa una rebuixa de 116.932 pessetes del pressupost; concedint un termini als venedors dels Encants per a sollicitar el canvi d'article de venda i l'ampliació del lloc mitjançant determinades condicions.

El senyor Romeu fa restar damunt la taula els dictamens concedint 500 pessetes al Casal Nacionalista de la Barceloneta com a subvenció de la Festa dels Reis i 100 pessetes a la Comissió organitzadora de la mateixa festa al Camp d'en Grassot.

També hi fa restar molts altres dictamens, autoritzant obres d'urbanització en diverses barriades, i altres que proposaven obres de restauració en nixols dels cementiris, especialment al de Sant Martí, en el qual se n'enruga tota una secció.

EL PRESSUPOST

Dictamen proposant: Primer. — S'aprova l'adjunta relació de despeses del pressupost ordinari per a 1923-24 (Document núm. 1).

Segon. — S'aprova l'adjunta relació d'ingressos. (Document núm. 2).

Tercer. — S'aproven les adjuntes tarifes i ordenances fiscals annexes al pressupost d'ingressos. (Document núm. 3).

Quart. — S'aproven els adjunts acords complementaris del pressupost.

Cinquè. — L'Alcaldia, prèvia l'oposició al públic, per espai de 15 dies, sotmetrà el pressupost amb els seus annexes a l'aprovació de la Junta Municipal de Vocals associats i del governador civil.

El senyor Maynés demana que resti vuit dies damunt de la taula. Explica el llarg procés que suposa la confecció d'un pressupost i diu que si no prenia estat consistorial avui pels terminis que marca la llei, la discussió en Junta de Vocals Associats s'escuria en Dijous o Divendres Sant. Perquè això no succeïxi, és perquè demana que resti damunt la taula, per a ésser discutit la sessió pròxima.

El senyor Romeu intervé en la discussió, procurant, com sempre, entrebancar l'acció consistorial i cercant la manera de crear conflictes.

Per últim, el Consistori acorda que resti damunt la taula.

PROPOSICIONS

Una dels senyors Matons, Escalà i Degollada, perquè, amb motiu de celebrar un festival la Societat «Catalunya Nova», se li cedixin plantes i flors en la forma acostumada. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Olivella, Capdevila, Plaia, Bremon, Palau i Anglada (S.), perquè, amb ocasió de celebrar un festival a l'estatge de la Bohèmia, a benefici del seu Montepio la Societat Unió General de Venedors dels Mercats de Barcelona, se se li cedixin plantes i flors en la forma acostumada. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Matons, Marí i Degollada. Perquè, tenint en compte l'estat de pau que venturosament s'ha establert al Nord d'Àfrica, així com el rescat dels presoners que

tant preocupava a l'opinió pública, s'acordi, interpretant el desig unànime de la ciutat, interessar del Govern el més prompte llicenciament de les tropes innecessàries avui al Marroc, i especialment dels soldats de quota que presten encara servei militar en terres africanes. (Aprovada.)

Una altra dels Srs. Maynés, Marial, Matons, Bordes, Plaia, Sansalvador, Nonell, Tusquets, Olivella, Blajot, Anglada (E.), Gabarro, Quirós, Navés, Domènech, Nadal, Canales, Capdevila i Sabater. Primer: que l'Ajuntament acordi adherir-se a l'homenatge organitzat pels Clubs de Futbol a honor d'En Joan Gamper Hassig, per al dia 25 de febrer. Segon: Que a l'homenatge hi assisteixi una Comissió de l'Ajuntament que designi el senyor alcalde. Tercer: que consti en acta la simpatia de l'Ajuntament vers la gestió benemèrita realitzada pel senyor Gamper, per a propagar i enfortir els esports a Catalunya, i Quart: que es comuniquin els precedents acords a l'interessat. (Aprovada.)

REORGANITZACIO DE LES COMISSIONS

Proposició dels senyors Maynés, Junyent, Nadal. Primer: que, sense variar la competència de les Comissions permanents i especials, s'augmenti en dos regidors la Comissió Permanent Central. Segon: Que s'augmentin igualment les Comissions especials en el nombre de regidors que a continuació s'indica:

Comissió de Govern: 3 regidors. — Comissió de Cultura: 4 regidors. — Comissió de Reforma: 2 regidors. — Comissió de Colònies escolars: 1 regidor.

Tercer: que es procedeixi a l'elecció en votació secreta dels regidors amb qui s'amplien les esmentades comissions.

El senyor Blajot ha formulat la següent esmena: Perquè es reduïssin a dos els regidors que formen la comissió d'Hisenda, i a un els que formen la comissió de Foment.

El senyor Rocha s'oposa a la urgència.

El senyor Maynés la recomana perquè cal fer aquesta reorganització, ja que l'adefunció del senyor Morera, la malaltia del senyor Rovira i l'absència dels regidors d'Acció Catalana, havia alterat la proporcionalitat que els diferents sectors polítics del Consistori han de tenir en les dites comissions, i és per això que proposa la reorganització.

ESCANDOL

El Sr. Rocha promou una violenta discussió amb l'alcalde perquè ha permès enraonar al senyor Maynés. El senyor marqués d'Alfons sosté que ha obrat com devia.

El senyor Rocha promou una altra discussió forta, deixant anar insidies contra el senyor Anglada (E.), que aquest rebutja, i es dirigeixen paraules molt pujades de to.

El senyor Rocha demana que la reorganització de les Comissions es faci després que les eleccions dels tinentes d'alcalde siguin definitives.

El senyor Maynés reclama la urgència per a completar la representació pactada entre totes les minories en constituir-se l'Ajuntament. Aquesta oposició del senyor Rocha és una maniobra política molt inoportuna plantejada.

Ja tindrà moltes altres ocasions per a fer-ho.

El senyor Rocha insisteix en l'ajornament, i en cas contrari demana votació. El senyor Romeu s'adhereix a la petició del senyor Rocha, com també el senyor Domènech, el qual a més a més diu que el dictamen augmenta considerablement la composició de les Comissions.

El senyor Maynés li explica com no hi ha tal augment; és sols nominal, ja que es nomenen tants regidors com vacants hi ha.

PRORROGA DE LA SESSIÓ

L'alcalde diu que han transcorregut les quatre hores i pregunta si s'ha de prorrogar la sessió.

Els senyors Maynés i Junyent demanen prorrogar fins acabar la discussió d'aquesta proposició. Els senyors Rocha i Romeu es mostren contraris de la prorrogua.

Es posa a votació i la prorrogua és aprovada per 25 vots contra 13.

Es aprova la urgència pel mateix nombre de vots.

ENICIS D'OBSTRUCCIO

El senyor Rocha demana que es llegeixi l'article 70 de la Llei Municipal,

que diu que en la segona sessió que celebri l'Ajuntament es votaran les Comissions i els components. Per tant, n'opot fer-se en cap altra sessió.

El senyor Maynés hi oposa una Reial ordre de 1883 que, en un recurs d'alçada de l'Ajuntament de Lleida contra una providència del governador, declara que en tot temps es podia alterar el nombre i composició de les Comissions.

El senyor Rocha: De 1883? Hi ha la Llei Moret que va derogar totes aquestes RR. OO.

El senyor Maynés li demostra com no havia quedat derogada aquesta Reial ordre.

Llavors el senyor Rocha prova una altra maniobra: demana l'acta de la sessió del 2 d'abril de constitució de l'Ajuntament.

L'alcalde ordena que li trametin.

Els de Secretaria van a cercar-la i porten el borrador de l'acta i un número de «La Gaceta Municipal» que transcriu l'acord d'econstitució.

El senyor Rocha diu qu'ell vol l'acta original.

L'alcalde. És a l'arxiu i ara aquest és tancat, i demés, és privat entrar-hi amb llum artificial.

El senyor Rocha insisteix perquè la necessiti per a argumentar l'oposició.

El senyor Maynés fa observar al Consistori la rebequeria (sic) del senyor Rocha que no vol, ni el borrador, ni «La Gaceta», sinó els fulls de paper segellat de l'acta originals, com si no ho tingués tot el que vol saber.

Davant de tal actitud, pregunta als caps de les minories que exposin llur criteri sobre el que cal fer.

El senyor Romeu s'adhereix a les manifestacions del senyor Rocha.

El senyor Junyent, diu que tot regidor té dret a demanar tots els documents que consideri necessaris per a discutir, però que quan s'inicia tan clarament una obstrucció, no admetent les còpies del que demana, no pot reivindicar aquell dret.

El senyor Rocha diu que se li nega el que demana i es vol obligar-lo a discutir sense documents.

Presenta aquesta proposició incidental:

Que l'alcalde assessorat pel secretari de l'Ajuntament o dels funcionaris que cregui oportú, digui si malgrat de co que es preveu en l'article 60 de la llei municipal respecte al moment de nomenar les Comissions i nombre de regidors que hagin d'integrar-les, pot alterar-se el d't nombre en qualsevol ocasió posterior.

El que digui l'alcalde, jo demanaré que consti en acta per als efectes oportuns.

L'alcalde. Jo podré demanar consell al secretari, però l'opinió de l'alcalde jo no la diré pas en Consistori; la meua opinió la podrà saber quan jo voti.

El secretari senyor Planas redacta i es llegeix aquest informe del secretari:

«L'article 60 de la Llei imposa l'obligació de fixar el nombre de Comissions permanents en què ha de dividir l'Ajuntament la seva competència i el nombre d'individus de què s'han de formar, en la segona sessió.

L'article 61 permet als Ajuntaments nomenar comissions especials, durant l'any.

Però, ni l'un ni l'altre article prohibeixen variar la constitució de les Comissions permanents.

N'ocorreix cap jurisprudència que estableixi aquesta prohibició i si solament la R. O. de 1883 que permet variar-la.

Quant a precedents, l'Ajuntament, fa ja dos biennis que va alterar les Comissions, dividint la permanent de Governació en dues, nomenades la una de Governació i l'altra, de Règim Interior.

El senyor Rocha diu que el secretari ha estat molt hàbil en informar, i que no diu res en concret.

El senyor Bordes contesta que ben clarament diu la seva opinió, que resulta no haver-hi cap llei que ho privi i una R. O. que ho autoritza. Recomana a l'alcalde que faci ús dels mitjans reglamentaris per a apressar la discussió.

El senyor Rocha diu que no caldrà que l'Alcalde usi cap rigor reglamentari, perquè ja s'apana a que es voti, si es vol.

Es posa a votació, i és aprovada per 23 vots, contra 12.

VOTACIO DE REORGANITZACIO DE LES COMISSIONS

En votació secreta han estat designats:

Per a la Comissió Central, els senyors Tusquets i Matons. Per a la Comissió d'Esportadors i Mercats, el senyor Vilaseta.

Per a les especials: de Govern municipal, els senyors Nadal, Gabarró i Bordes. De Reforma, el senyor Matons. De Cultura, els senyors Tusquets, Batlle, Degollada i Branca. De Colònies Escolars, el senyor Nadal.

ELS PREUS DE LA CARN

El senyor Olivella presenta una proposició sobre els preus de la carn i s'acorda discutir-la en començar la sessió pròxima.

L'alcalde declara closa la sessió a tres quarts de dotze.

Els esports

Els Campionats del Món de Tennis

Al Palau de la Indústria del Parc, superb i magnífic com cap altre del món on fins ara s'han celebrat aquestes grans festes, han començat aquest matí els partits entre els jugadors que representen vuit nacions i de cada una els seus Campions de fama universal.

La grandiosa nau presenta un magnífic aspecte amb garlandes de ramatge resseguint tota la galeria. Altes entenes amb gallarets dels colors de totes les nacions afectes a l'Associació Internacional de L. T. i al fons un gran tapís amb l'escut de la ciutat voltat de plantes i flors i altres gallarets amb la Creu de Sant Jordi i la bandera catalana. A la façana exterior, en la part superior hi ha la bandera de la ciutat, i als costats les de les Associacions Catalana i Espanyola, organitzadores de la festa.

El saló-restaurant, com la gran sala, és ornamentat pel gran artista que es diu Gual, qui ha fet una cosa digna del seu nom, convertint-lo en un bell estatge ple de flors i ramatge, que el fan un magnífic jardí d'hivern. L'estada hi serà ben agradable al capvespre, que s'hi reunirà tota la nostra aristocràcia a pendre el te. En conjunt els altres serveis, ja detallats en anteriors edicions, funcionen tots a la perfecció més exquisida.

Les tribunes s'han vist aquest matí molt concorregudes, malgrat ésser dia feiner, havent-hi les més conegudes figures del nostre món esportiu i els Consells Directius de les Associacions i principals Clubs de tennis i altres esports, obrint-hi també nombroses senyores ben elegants. A l'hora de tancar aquestes ratlles la concurrència és nombrosíssima i elegant com correspon a una festa d'aquesta alta categoria.

Els partits han començat a les deu del matí, a l'ordre del Jutge internacional Mr. Burrow, qui entre les

dues pistes ha donat el senyal de disputar els campionats, ocupant la pista número 1 els senyors M. Alonso, Campió d'Espanya, i C. de Sarrategui, arbitrant en J. M. Tarruella, Jutge aquest, i actuant de Jutges de línia els senyors Jaurrieta i Lacoste (francès), Sapriza, Martin (suís), Le Besnerais (francès), i Mishu (romanes). El primer tant l'ha guanyat de servei en Sarrategui, recullint-se flors de la pilota que ha passat a mans del president de l'Associació. A la segona pista jugaren el comte de Gomar, Campió de Catalunya, contra en Josep Mir, actuant de Jutge l'A. Noblom, i de Jutges de línia els senyors Gellardo, Fortuny, Escardó i Samat. El primer tant fou guanyat per En Gomar, recullint la pilota el senyor Estrada, qui l'ha donada a la Junta de l'Associació.

Després s'han jugat els partits següents:

Gomar guanya a Mir per 6:1, 6:2; Greig (anglès), guanya a Mineda (polonès), per 6:4, 6:1, 6:0; Cochet (francès), a J. Andreu, per 6:2, 6:1, 6:3; M. Alonso a Sarrategui, per 6:1, 6:1, 7:5; i finalment Mishu a Tarruella, per 6:2, 6:1, 6:6.

Els partits continuen diàriament sense interrupció fins a les quatre de la tarda, que comença el darrer de Campionat, fent-se després partits d'exhibició; tots comencen amb la més rigorosa puntualitat i fins avançant algun minut més d'un cop.

S'ha publicat l'avançat programa, d'un centenar de pàgines i format elegant, tirat a casa Oliva, resultant una bella obra d'art i del més alt interès el text, fet en català, castellà i francès en cada pàgina. Apart de bon nombre de fotografies dels Campions, del Palau i dels indrets de la nostra ciutat, notes dels Comitès i sub-comitès, etc., inclou en el text notes de vulgarització del joc, reglamentació, historial dels Campionats, biografies i altres afers d'alt interès.

El conjunt és distingit i ben digne de figurar a les mans de les nostres dames.

Diàriament es publica en català el programa del joc.

La festa ha començat sota els millors auspiciis.

CORREDISSES

DEL F. C. BARCELONA

Per als partits que tindran lloc els dies 2 i 3 d'aquest mes, entre el famós Sportklub Rapid de Viena i el primer equip del F. C. Barcelona, al camp de Les Corts, regiran els preus següents:

Tribunes, 5 pessetes; preferències, 250 pessetes; gols i laterals, 1 peseta; entrada general, 2 pessetes; llogers, 35 pessetes.

Sardanes

PER A DEMA

Matí, a les onze. — Audició de sar-

danes als jardins de la Universitat Industrial (Urgell, 187), a càrrec de la cobla Barcinó, organitzada per la Penya de la Dansa de l'Associació d'Estudiants de la Universitat Nova.

D'espectacles

ROMEA

Zacconi

«La biabética domata», representada la vetlla del dimarts, ha vingut a refrescar el nostre cor de les xarxades passades.

Feta molt de temps que la rialla no havia florit en els nostres llavis amb tan espontània virtut, ni amb tanta satisfacció espiritual com davant l'afarsa de Shakespear, i la interpretació que dels papers de «Caterina» i «Petrucchio», ens oferiren la senyora Annés Cristina i En Zacconi.

Opinem que «La biabética domata», tal com l'entén ell, ha d'ésser entesa pels que tractin d'ajustar-se al veritable sentit de l'obra.

El propòsit deliberat de Shakespear de fer una comèdia grotesca, resalta prou clarament, per a no admetre discussions. La il·lució moral és administrada a l'exageració dels caràcters dels incidents i de les situacions. I ja en aquesta, cal carcaritzar fins allí on el bon gust ho permeti. El gruix que dona als tipus, la formidable paràlia, és el gruix que segurament havia somniat el geni de l'autor en concebre la farsa.

Sigui com sigui, la «Caterina» de Romena s'imposà per la seva comicitat extraordinària, assolida naturalment, però amb tocs excèntrics ben originals de l'actriu i molt característics d'una dona extravagant i verinosa.

Ens donà la impressió justa d'un aspid agafat per unes mans de ferro on s'esmossa la dentellada mortal i on tota la flexible malícia del reptil arriba a canyar-se. Subratlla magníficament amb ganyotes i gestos subtils però estrambòtics els diàlegs, les exclamacions i els silencis; es mostra hàbil a tocar els ressorts de la hilaritat sense acudir a recursos vells i poc soltes, ajustant-se sempre als tipus de la comèdia. Una més perfecta col·laboradora no la podia trobar En Zacconi. Ell, per la seva banda, ens oferí un «Petrucchio» exquisit, amb totes les característiques d'un janyut astut, desparrensi i graciós. En fi, la vetlla transcorregué plena d'encís, i en servarem un record inesborrable. Eixirem del teatre amb el pit ample, amb el regust d'una alegria sana, pervinguda del talent d'uns actors que el mateix serveien per a la tragèdia que per a la farsa. I si el geni de Shakespear és també admirable en aqua's sentit, cal que no li regategem en aquesta ocasió als seus interpretis.

L'adaptació ens sembla encertada, es tombà gairebé d'esquena per amagar la rabiola que l'havia esgrogueïda.

— Mira: no he pensat més que en treballar, menjar i dormir. Vols més bona vida que aquesta? Si l'home ho entengués així, viuria molts anys. I encara... el treballar... per força; que els que se'n poden estar, fan molt bé d'estar-se'n. Menjar i dormir i... dormir com un tron, sense somniar. A la regalada, a la regalada, com jo feia: sense pensar en ningú ni neguitar-me per res. Mira: si la mare estigués bona, avui mateix me n'hi tornava.

— Mentida: no el crec, no el crec, — exclamà la noia nerviosament i sense tornar-se i valent que l'Ursula, que rondava per allí, esclafia a riure, es posà sobre si, s'aixecà i no parà fins a l'alcova de l'avia, on s'assegué.

— No dormo, no; no puc dormir. Per què vens? Que t'ha fet enfadar aquell bofet? Tu t'hi enfades i no t'hi has d'enfadar, dona, si no... ja estàs perduda. Mira: el teu oncle, aquell tarambana, és el xicot més bo de la terra. Creu-me a mi que ho sé. Tot lo que fa és parlar i sentir-te... Què és això? Que plores? Alabat sigui Déu... No siguis benlita, criatura... Al, al! I plora de debò... Al, Déu et faci bona! I que el conecques poc... Què t'ha dit ara, què t'ha dit? Vaja, explica-m'ho; què t'ha dit? Alguna ximplessa de les seves, per la vida que porteu a casa vostra? Mira: quan et parli d'això, no te n'ofenguis; pensa que ho diu a fi de bé, i que mai, mai ho diré per tu.

— Mira: vols dir amb mi? — saltà ell amb la rialleta d'altres temps, però evidentment sufocat.

— Gràcies, ja ho he fet. No hi vull fer nosa. Aniré a fer companyia a l'avia, — respongué, tota enrabada i encongada a l'hora.

— No, no; vinga aquí, que ensona-

ram — demanà l'oncle, bon tros pedit. — No em darras nosa, dona. Seu, seu, vinga.

La noia titubejà; més a la fi s'assegué al costat de l'artista amb lliscors de felicitat als ulls.

— Vaja, explica't, conta'm: que heu fet aquí? T'has divertit força? Ja sé que vas comptar quadros, que teniu uns cotxes tan bonics, que vau anar a les curses i que hi vau fer tro.

De manera que Barcelona va jugar a gran capital i vosaltres a grans senyors. Veritat?

— Vaja, vaja, vaja! no tornem a les de sempre; no em faci bromes; si no, el deixes... Sempre es complau a fer-me enfadar! Què li he fet jo perquè em tracti així? Què vol dir amb tot això? Que no sé de res? que no val res? Que no sóc digna de figurar? Miri: ja ho sé, no m'ho retregui, perquè ja he mudat molt de modo de pensar, ho senti? Pregunti-ho a la mare, i ella li dirà que m'he tancat a casa i que no faig sinó estudiar dia i nit. Tot lo demés ja tant se m'en dona cru com eulit. Vegi el m'han fet anar al ball de l'Arxibis... si han pogut convèncer-m d'anar a Vilaniu. Perquè ho sapiga, tinc el papà enfadadíssim amb mi... M'ha pregat, m'ha suplicat, m'ha posat cents i cents duros a les mans, i no m'ha pogut treure res... I vostè, aquí, encara em ve bromejant i tirant-me indirectes!...

— En Francesc, l'esguard al plat, i ni sabia que menjava; corrents freds i calents li serpajaven per les sangs.

Els contes de les mil i una nits

Grandíós film PATHÉ per la bellíssima artista

NATALIA KOVANKO

Aquesta meravella de la cinematografia s'estrena avui a PATHÉ CINEMA projectant-se les tres jornades en una sola sessió, havent-se exhibit a l'estranger a raó d'una setmana per jornada.

No deixeu de gaudir tan esplèndid espectacle amb el «confort» que li brinden les reformes portades a cap en aquesta Sala, que està a l'altura dels millors cinemes del món.

feta amb molt de coneixement de les exigències del teatre d'avui i molt respectuosa amb l'obra original.

El públic manifestà la seva intensa aprovació amb repetits aplaudiments i amb rialles que eixien ben bé de dintre i amb les quals, nosaltres, esguem d'acord cosa que ens surteix poques vegades a causa de l'abundor d'obres insubstancials escampades pels nostres teatres. — P. B.

Goya

«Al fugir del león», comèdia en tres actes, de Pilar Millan Astray.

Ahí vespre tingué lloc l'estrena d'aquesta obra davant d'un públic molt selecte i nombros.

«Al fugir del león», adaptació d'una coneguda fàbula, titulada el «León i l'ovella»; en altres termes l'orgull i la humilitat, ha assolit un èxit bastant remarcable.

L'argument es basa en les misèries humanes. Es fa lluita d'un amor que per diferències de classes es fa irrealitzable. És la filla dels marquesos de Lauredo que posa els seus ulls en un humil pastor de Galícia, que més tard resulta ésser el net d'una dama noble íntima amiga de la casa dels marquesos.

Aquest pastor, anomenat Jesús per les seves qualitats, és nomenat secretari del senyor marquès, i, per tant, se'n va a viure amb ell a Madrid, al costat de la senyoreta Dolores, filla dels marquesos. La mare de la Dolores sospita un amor entre els dos joves que la indigna, i amb el seu mal caràcter associat a una trista fi: que Jesús, el secretari, abandoni la casa per a tornar al poble de Galícia, on l'espera amb els braços oberts la pastora Maruxa.

L'obra de Pilar Millan Astray és una producció holament sentimental, que no defuig en absolut de tantes vulgaritats que ens acostumen a donar les empreses de teatre. Però cal remarcar que el domini que demostra Pilar Millan Astray, de les vides felices que de vegades solen portar conseqüències funestes als cors nobles i de sentiments perquè no poden realitzar els seus plans com la concòrdia els dicta sinó com el diner vol, dona lloc a escenes d'afectes assenyalats.

L'obra acaba demostrant que ço que l'orgull no pot en l'amor ho pot la humilitat. Jesús, que serà hereu d'una gran fortuna, refusa l'amor de

la senyoreta Dolores i es casa amb la pastora Maruxa.

La presentació escènica és immillorable.

Els actors, sobretot Carme Cobella en el paper de Dolores, i Carme Oliver en el de Maruxa, varen aplicar totes les seves habilitats amb gran destresa par assolir, del públic, com sempre ho fan, el major èxit.

Pilar Millan Astray va ésser molt aplaudida i obligada pel públic a sortir a escena, al segon i tercer actes.

Refeta de la seva indisposició i després de passar per la pena de perdre la seva estimadíssima mare, avui tornarà a sortir a l'escena d'Eldorado, teatre dels seus grans triomfs, la gentíl Pilar Alonso.

Demà pendrà comiat del públic de Barcelona l'original transformista Leopold Frégoli amb un programa especial, en el qual farà un cop més gala de les seves aptituds artístiques.

Dissabte vinent debutarà el notable Balder.

Avui s'estrenarà al teatre Català Romena la nova producció de N. Alexandro Maristany, titulada «La riquesa de Simónides».

L'última obra d'En Maristany aporta, com les anteriors, galanura en el diàleg, modalitats noves en els incidents i garbositat de tocnisme en el desenrotllament.

Tot fa esperar un èxit.

Noves Junes

La Societat Econòmica Barcelonina d'Amics del País, ha constituït la seva Junta directiva així:

President, En Francesc Puig i Alfonso; vice-president, En Josep Agell i Agell; tesorero, N. Alfons Piferrer; comptador, En Lluís de Dalmases; bibliotecari, En Ferran Aguiló; secretari, N. Edgard Martínez Serina; vice-secretari, En Francesc Ribas; vocals, senyor marquès d'Alós, En Josep Xicoy i Grau, En Ferran de Sagarra, En Santiago Andreu, En Miquel Castellví i En Josep M. Bassols.

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

— Si — afegí l'artista, ajustant altre cop el finestró. — Vés-hi tu, que jo potser també faré una becaïna. — La noia obeï desobedint l'enúig, però el divan del taller tenia punxes; aquelles parets, a soles, li recordaven glòries d'un dia, i sentint al menjador soroll de coberts i plats, se n'hi anà per a distraure's amb l'Ursula: ella havia de parlar amb algú.

«Què havia fet l'oncle hi estava dinant».

— Mira: vols dir amb mi? — saltà ell amb la rialleta d'altres temps, però evidentment sufocat.

— Gràcies, ja ho he fet. No hi vull fer nosa. Aniré a fer companyia a l'avia, — respongué, tota enrabada i encongada a l'hora.

— No, no; vinga aquí, que ensona-

ram — demanà l'oncle, bon tros pedit. — No em darras nosa, dona. Seu, seu, vinga.

La noia titubejà; més a la fi s'assegué al costat de l'artista amb lliscors de felicitat als ulls.

— Vaja, explica't, conta'm: que heu fet aquí? T'has divertit força? Ja sé que vas comptar quadros, que teniu uns cotxes tan bonics, que vau anar a les curses i que hi vau fer tro.

De manera que Barcelona va jugar a gran capital i vosaltres a grans senyors. Veritat?

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La Conferència de Lausana

LA SOCIETAT DE LES NACIONS I LA QÜESTIO DE MOSSUL

El Consell de la Societat de les Nacions, reunit a París, s'ha ocupat de la qüestió de Mossul que amenaça provocar una nova guerra a l'Orient. Lord Balfour, representant d'Anglaterra, donà lectura de la lletra dirigida el 25 de gener per lord Curzon al secretari general de la Societat, demanant-li cridar l'atenció del consell, de conformitat amb l'article II del pacte de la Societat, sobre la qüestió de la frontera discutida, entre els territoris de Turquia a l'Àsia Menor i els territoris del mandat britànic al retall de l'Irac i recordant que ha informat a la conferència de Lausana de la seva intenció de demanar la intervenció de la Societat de les Nacions.

Dissortadament, explica lord Balfour, els representants turcs a Lausana no s'han conformat a aquesta proposició. El govern britànic creu que si els turcs persisteixen en llur refus i si hi ha amenaça de guerra, el consell haurà d'esser convocat immediatament. En aquest cas els turcs pendrien part a les deliberacions del consell i serien col·locats en condicions de completa igualtat amb els altres membres del Consell.

M. Viviani va pendre acte d'aquesta comunicació, respecte de la qual el Consell no pot pendre cap decisió abans que la Conferència de Lausana es pronunciï sobre la mateixa qüestió. M. Viviani formulà l'esperança que la pau del món no serà pertorbada.

GRECIA CERCA L'AJUT D'ANGLA-TERRA

L'arribada a Lausana del coronel Plastiras, cap del comitè revolucionari de Grècia, s'ha interpretat com obert a l'intent de demanar a lord Curzon l'ajut de la Gran Bretanya pel cas d'una eventual represa de les hostilitats greco-turques. Les disposicions actuals d'Anglaterra en relació amb Turquia són considerades a Atenes com molt més acotades que al moment de la campanya greco-turca de l'any passat i fan créure amb la possibilitat d'un ajut britànic més efectiu que aleshores.

Preguntat el coronel Plastiras sobre els motius del seu viatge ha contestat que cal, tan aviat com sigui possible, concertar a Lausana quelcom positiu abans que les delegacions se separin. Tal vegada — afegeix — no podríem respondre dels incidents de frontera. Tinc la impressió que a Lausana hom mira l'Orient amb els ulls d'Occident. Aquest defecte d'òptica no pot pas facilitar acords.

LA NOTA DE POINCARÉ A ANGORA

El fet de transmetre Poincaré, mitjançant l'alt comissari a Constantinoble, una nota al govern d'Angora oferint a Mustafa Kemal un nou termini per a continuar les negociacions a Lausana per a la conclusió de la pau, denota dos objectius del govern francès: el primer

és cercar tots els mitjans de conciliació per a no rompre amb els turcs, i el segon és produir un estat d'opinió mundial que allunyi les mirades insistents que es dirigeixen a ço que passa a la conca del Ruhr. De rebot, naturalment, la nota francesa desbarba els intents britànics de crear una tivantor de relacions entre les grans potències i Turquia per tal de procurar que els turcs signin rapidament el tractat de pau o la Conferència de Lausana se separi amb plena ruptura.

«Le Temps» comentant la nota del govern francès — el text de la qual no s'ha fet públic — diu: «Resulta d'aquesta comunicació que el projecte de tractat remet a la delegació turca no constitueix pas, als ulls de França, una redacció definitiva de la qual fora prohibit discutir els termes, sinó que aquest projecte marca simplement l'estat actual de les converses i que no hi ha res que s'oposi a ulteriors negociacions».

«El govern francès té consciència d'haver acordat ja, en ço que es refereix als interessos de França, més concessions que no n'ha obtingut. No obstant, no refusaria de fer altres concessions que li semblessin raonables, si hom li donava motius suficients perquè hi hagués manera de consentir-hi».

Pel cas que la delegació turca manifestés la intenció de continuar les negociacions a Lausana, el govern francès està disposat a deixar a aquesta ciutat tota la seva delegació. Si pel contrari la delegació turca es cregués obligada a anar a Angora per a sotmetre el projecte de tractat a la Gran Assemblea nacional de Turquia, el govern francès estaria disposat a reprendre les converses a l'indret i a l'època que convinguessin.

Precisant així la seva actitud, abans que la delegació turca hagi respost al projecte que li ha estat remès, el govern francès demostra que desitja sincerament la pau a Orient, que no negligirà cap esforç per arribar-hi i que si per dissort de tot el món la guerra tornava a començar, la responsabilitat cauria damunt d'aquells que no haurien volgut seguir França o col·locar-se enfront seu.

Aquest llenguatge no pot ésser més terminant i confirma ço que dèiem fa dies, ço és, que França no aniria d'acord amb Anglaterra per a imposar-se als turcs, sinó que procuraria per tots els mitjans fer la pau amb els turcs, sigui conjunta o separatament.

En el cas que arribi la ruptura anglo-turca vindrà segurament la definitiva retirada anglesa dels territoris alemanys ocupats. El govern francès no sembla temer aquesta eventualitat. Deu pensar que si França té grans preocupacions en arranjar l'ocupació de la conca del Ruhr no en tindrà menys Anglaterra amb arranjar la qüestió d'Orient, on topirà amb la resistència dels turcs i amb la possible cooperació dels russos.

Els socialistes italians contra el govern

El grup parlamentari maximalista amb motiu de les sessions de la Cambra que comencen el dia 6, ha decidit reprendre l'oposició contra el govern i plantejar una discussió sobre la política interior i exterior. Els maximalistes han encarregat als diputats Lazzari i Lucchi de demanar a la comissió de negocis estrangers l'examen de la situació internacional. En cas de refus el diputat Lucchi exposarà l'opinió del partit sobre el tractat de Rapallo.

Pel que es refereix a la política interior, els maximalistes demanaran la discussió immediata de totes les qüestions d'actualitat.

Els socialistes unitaris han demanat a la comissió de negocis estrangers explicacions del govern. Muscolini va respondre que considerava inútil donar-les, puix no tenia res a afegir a les declaracions precises fetes al Consell de ministres i que no volia comprometre la posició d'Itàlia en el moment difícil actual.

L'agència Volta ha fet públic un comunicat en el qual anuncia que tota temptativa de dificultar l'acció del Parlament serà reprimida per tots els mitjans.

La nota francesa a Turquia.

París, 1. — Als cirkols francesos, referint-se a la sorpresa que sembla ha causat a la delegació britànica la nota que el senyor Poincaré ha dirigit a Angora, es fa constar que el govern francès ha fet conèixer diverses vegades als aliats el seu punt de vista, precisant que el projecte del Tractat de pau no constituiria cap caràcter d'últimàtum i que no seria prohibit que se'n discutissin els termes. — Havas.

París, 1. — «Le Matin» li comunica d'Angora de procedència britànica que l'Assemblea Nacional ha decidit ordenar a Ismet paix que insistís sobre els aliats perquè sigui íntegrament acceptat per ells el pacte de Londres.

La situació al pròxim Orient s'aclarirà. Als cirkols oficials es declarava anit passada que les dimes informacions de Lausana deixaven entreveure una imminent solució pràctica. S'afegia que, a conseqüència d'aquest nou caire favorable que prenen les coses, lord Curzon que es proposava abandonar demà, la Conferència, continuaria a Lausana fins la setmana que ve. — Havas.

Londres, 1. — El «Daily Mail» anuncia que Mr. Tyrrel, sots-secretari permanent al Foreign Office i ex-secretari de lord Curzon a Lausana, reemplaçarà a lord D'Abernon a l'ambaixada de Berlín. — Havas.

París, 1. — Després d'haver efectuat una detinguda informació als cirkols francesos més autoritzats, l'Agència Havas es pot afirmar categòricament que el telegrama enviat pel senyor Poincaré a Mustafa Kemal paix, no conté cap de les idees que un diari parisenc li atribuïa.

En el moment en que les negociacions entren en la seva fase final, diu en substància el telegrama esmentat, tot retràs e la signatura del Tractat comprometeria la labor de pau tan penosament conculsa.

Els aliats es troben plenament convençuts que han realitzat tota mena d'esforços per a donar a Turquia una pau equitativa, salvaguardant la seva independència territorial, llur sobirania política i llur integritat financiera.

Turquia pot, per tant, acceptar sense dordre's de res les condicions imposades pels aliats encara que portin algunes lleugeres concessions, i d'aquesta manera Turquia obrirà en benefici del seu propi interès i servirà a la causa de la pau mundial. — Havas.

La Societat de les Nacions

París, 1. — El Comitè d'Austria del Consell de la Societat de les Nacions, decidí en la sessió celebrada últimament, elaborar dos projectes d'emprèst, a curt termini l'un i a llarg termini l'altre, que seran sotmesos al Consell, després de l'aprovació del Comitè. — Havas.

París, 1. — El Consell de la Societat de les Nacions, s'ha ocupat de

L'ocupació del Ruhr

Berlín, 1. — El Banc de l'Imperi ha dirigit una carta a la Comissió renana, en la qual protesta contra l'ocupació per les autoritats franceses de les sucursals que hi establertes el dit Banc en els territoris ocupats. — Havas.

Londres, 1. — En una carta dirigida al «Times» per lord Blyth, aquest comenta favorablement la política francesa al Ruhr, que qualifica de «política nacional». — Havas.

Coblenza, 1. — La xarxa ferroviària renana no ha sofert modificació. Els trens militars funcionen normalment i pot dir-se que el tràfic és el corrent. — Havas.

Dusseldorf, 1. — En els ferrocarrils continua la cessació del treball en la línia de l'express de Varsòvia, essent deturats els trens a Colònia i altres punts.

Des d'ahir continuen efectuant-se normalment les transmissions telefòniques i telefòniques.

El Govern del Reich anuncia que s'imposarà una pena mínima de des anys de treball forçats a qualsevol persona que faciliti als estrangers estadístiques sobre la producció i venda del carbó, ferro i acer al Ruhr. — Havas.

París, 1. — Comuniquen d'Essen que el treball és completament normal a les mines i a les fàbriques. — Havas.

París, 1. — El periòdic «La Liberté» publica un despatx de Magúncia en el qual es diu que, pretextant que l'estació de Ludwigshafen havia estat militaritzada, els vaguistes incendien el dipòsit de màquines de Magúncia i simultàniament els dipòsits de Bungen i Kessel, que foren objecte d'actes de sabotatge a les mercaderies. — Havas.

París, 1. — «Le Matin» anuncia que el mercat a terminis tornara a funcionar d'un moment a l'altre. — Havas.

la qüestió de reducció d'armaments, prenent l'acord d'invitar als estats europeus que existien abans de la guerra, a que reduïxin llurs despeses militars, naval i aèries, d'acord amb les xifres pressupostades en 1913.

També acordà convocar una conferència internacional, així que hagi celebrat la conferència Panamericana de Santiago de Xile, amb l'objecte de fer extensiu el tractat naval de Washington, a aquelles potències que no ho han firmat encara.

El Consell s'assabentà de l'informe fet a petició de Noruega, sobre les condicions econòmiques de Rússia, acordant que no hi havia lloc a la creació d'una Comissió de tècnics, ni a una informació suplementària. — Havas.

París, 1. — El Consell de la Societat de les Nacions, en la reunió celebrada ahir, s'ha ocupat de la qüestió de la frontera entre Hongria i Txeco-eslovàquia.

Els representants hongaresos i txeco-eslovacs manifestaren que llurs respectius Governos acceptaven l'arbitratge del Consell de la Societat de les Nacions per a solucionar aquesta qüestió.

El senyor Da Gama, president del dit Consell, fou encarregat de redactar un informe sobre l'assumpte.

Després, el senyor Viviani llegí un informe sobre els armaments, introduint-se en ell algunes modificacions a demanda de diverses delegacions.

El senyor Quiñones de León llegí després l'informe que se li tenia encarregat sobre la qüestió russa.

En les conclusions del dit informe les diu que el Consell de la Societat de les Nacions, després d'examinar l'informe emès sobre les condicions econòmiques d'e Rússia, en el qual es tracta amb particular atenció de la fam que aperduta el país els anys 1921 i 1922, i l'estat en què es troba l'agricultura, declara que en els actuals moments no hi ha lloc a constituir una Comissió de perits perquè realitzi investigacions en.

BARCELONA

Atemptat?

A quart de dues d'aquesta tarda s'han sentit trets a la plaça d'Estanislau Figueres (Gràcia) i ha estat trobat un home ferit.

L'han portat al dispensari municipal on ha manifestat dir-se Felip Giménez Muñoz, de 21 anys, habitant a una barraca de Montjuich, i ha dit que havia estat agredit per un home al qual no coneix.

Tenia dues ferides de bala al ventre i una al braç dret, de pronòstic greu.

Després de curat ha estat traslladat a l'Hospital Clínic.

Atropells

A la una d'aquesta tarda, al carrer de Sallustiana, davant del «Cine Sport», l'automòbil 1050 ha agatat el

pleitòries, si bé s'autoritza al secretari de la Societat de les Nacions per a reunir totes les dades que li siguin tramessos pels diversos Governos als quals s'ha demanat informe.

Proposa per últim que, ateses aquestes dades, es redacti i presenti un informe o qualsevol altre documents sobre la qüestió.

Les conclusions foren adoptades per unanimitat. — Havas.

Incident a Buenos Aires

Buenos Aires, 1. — El monument que la Colònia francesa havia ofert a l'Argentina, amb motiu del centenari de la seva independència, ha aparegut groglerament empastifat amb braes. Es creu que aquest acte de vandalisme és obra d'alguns alemanys.

La premsa publica articles protestant del fet i qualificant-lo durament, al mateix temps que estampant frases de gran simpatia a la colònia francesa.

El diari «La Prensa» censura la inconsciència dels autors de l'escandalós acte ultratjant una obra propietat del poble argentí, i desitjant que el crim sigui castigat. — Havas.

La immigració als Estats Units

Comuniquen de Nova York que la comissió del Senat encarregada d'estudiar la immigració als Estats Units ha començat la discussió del projecte de llei presentat pel senador Reed, de Pensilvània.

El projecte proposa portar el percentatge dels emigrants a admetre cada any el 5 per 100 del nombre d'estrangers residents als Estats Units l'any 1900. El percentatge actual del 3 per 100 és considerat com insuficient per a satisfer les necessitats de la indústria i de l'agricultura. Principalment la metallúrgia és plany de la manca d'obres.

noí Antoni Moya Imbert, de 5 anys, habitant a no gaire distància, i li causà contusions diferents a diverses parts del cos, entre elles una al cap, commoció cerebral i commoció visceral, de pronòstic reservat.

Fou auxiliat al dispensari de Gràcia.

L'auto i el xòfer quedaren a disposició del jutjat.

— Al carrer de la Igualtat, davant del de Pujades, un tramvia ha agafat aquesta tarda el noi Joan Bot, de 2 anys, habitant el primer dels esmentats carrers i el deixà moribund a l'acte.

Per ordre del jutjat, el cadàver fou conduït al dipòsit.

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

El ministre de Xile a Roma

Santiago de Xile, 1. — El senyor Villegas, ministre de Xile a Itàlia, ha sortit cap a Roma, amb l'objecte de continuar en l'exercici de les seves funcions. — Havas.

El conflicte de Memel

Berlín, 1. — Els diaris publiquen una notícia procedent de Kowno, segons la qual el Govern provisional lituà ha respost amb la fórmula de no rebuda a l'ordre del president de la omisió interallada obligant els rebels a deposar les armes a mans dels representants aliats. — Havas.

Preparatius militars de Rússia

Londres, 1. — Al «Daily Express» li telegrafia que s'observa una creixent activitat militar a Rússia, havent-se augmentat el doble els contingents d'algunes fronteres. — Havas.

Catàstrofe minera a Beuthen

Breslau, 1. — S'ha produït en una mina pròxima a Beuthen, una violenta explosió de grisú, havent quedat sepultats tres cents obrers, sobre la sort dels quals manquen detalls. — Havas.

Beuthen, 1. — A conseqüència d'una catàstrofe a una mina, van extreure 35 cadàvers. — Havas.

Volcà aparegut a Francenico

Venècia, 1. — Al poble de Francenico, prop del riu Livenza, s'ha sentit una gran explosió subterrània, formant-se un cràter a la plaça central i sortint-ne flames groguenques i aigua bullent.

El fenomen portava algunes hores de existència, eixamplant-se el diàmetre del cràter fin a tres metres.

La població, avarada, ha fugit al camp, i la impressió és gran a tota la comarca. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTÍCIES

Dijous, 1 de febrer de 1923

El Govern i Catalunya

SEMBLA que aquest govern, que hem anomenat de concentració liberal i actuació antiliberal, es prepara a presentar candidats a la majoria dels districtes de Catalunya. Això esdevindrà per a tothom una sorpresa, car ningú no coneix els grans nuclis d'opinió garcista-prietista, romanonista, albista, alcazamorista, gassetista o reformista que hi ha a la nostra terra. Si aquests nuclis existissin ens semblaria molt natural que el govern volgués aprofitar-se'n i donar-los tot l'ajut possible. Però essent inexistents a Catalunya aquests nuclis d'opinió, l'actitud del govern indica que no vol respectar la voluntat pressumpta de la nostra terra i aspira a estrafre-ne l'expressió.

Per aconseguir aquest resultat tan antidemocràtic, tan antiliberal i tan antireformista, el Ministeri que presideix el Sr. Garcia Prieto ressuscita tots els procediments del vell caciquisme i utilitza tots els que a Madrid en diuen ressorts de govern, com són els nomenaments d'alcaldes de R. O., la resolució d'expedients amb predomini absolut del favor i exclusió total de la justícia, i altres mitjans anàlegs.

La circumstància que, malgrat haver sigut fets alguns d'aquests nomenaments en contra de certs pressumptes candidats nostres, la majoria ho sigui en contra dels pressumptes candidats d'un matis republicà catalanista, no pot minvar l'energia de la nostra protesta, sinó tot el contrari. Aquests districtes són doblement respectables per a un govern que es diu liberal. D'una banda representen nuclis vius d'opinió republicana a certes comarques de Catalunya, nuclis que, en la situació actual del republicanisme, no poden significar un perill imminent per a les institucions, i constitueixen expressions inequívokes del sentiment popular. D'altra banda, representen matisos efectius del catalanisme, que no poden ésser agredits sense ferir els sentiments de tots els altres sectors del catalanisme.

Nosaltres ni com a demòcrates podem tolerar que siguin desconegudes les expressions vives de la voluntat popular, ni com a nacionalistes podem consentir que siguin ofeses les manifestacions diverses del catalanisme.

Aquesta conducta i aquesta actitud del govern en la qüestió dels alcaldes de R. O. afavoreix la *Unión Monàrquica Nacional*, en alguns districtes mitjançant els llerrouxistes, forces polítiques els caps de les quals es comprometien solemnement al Congrés a no acceptar-ne. És evident, doncs, que el govern vol intentar la resurrecció de la *Unión Monàrquica Nacional*, que podia considerar-se ja políticament morta a Catalunya.

Serà, però, endebades tot l'esforç del govern en aquest sentit. Ni la *Unión Monàrquica Nacional* pot reeixir ja a Catalunya, ni les escomeses impremeditades del govern central als nuclis vius d'opinió de Catalunya aconseguiran altra cosa que unir tots els catalans patriotes i conscients de llur dignitat ciutadana en la defensa de la causa comú.

A Catalunya el govern no pot fingir ni cercar una força que no té. I si per a inventar aquesta força vol aprofitar les despulles de la *Unión Monàrquica Nacional*, pensi que Catalunya no ho tolerarà. Una mateixa ventada de civisme escombrarà els destriats de la pàtria catalana i el govern que en vulgui fer-se un instrument de dominació caciquista.

Catalunya té una consciència nacional i té una voluntat. El cos electoral de Catalunya té una noble sensibilitat. I nosaltres, interpretant i recollint les manifestacions d'aquesta sensibilitat, no tolerarem cap agressió a cap nucli viu d'opinió catalana.

Polítiques

EN CAMBO A MADRID

Ahí a la nit marxà a Madrid En Francesc Cambó. En el mateix tren sortiren l'ex-ministre senyor Ventosa i Calvell i els senyors Aguilera (Joaquim) i Urquijo.

UN CASAL NACIONALISTA AL QUI-NARDO

La Comissió organitzadora, que ve treballant per a la constitució del Casal Nacionalista Guinardorenc, acabades les tasques de confecció dels Estatuts pels quals haurà de regir-se el Casal, convoca tots els inscrits i tots aquells que simpatitzen amb llur ideal, a l'Assemblea que per a l'aprovació dels estatuts i constitució definitiva de l'entitat, se celebrarà diumenge, dia 4 de febrer, a dos quarts de quatre de la tarda, al local que

ha d'ésser son estatge social, carrer de Dos Rius, xamfrà Sales i Ferrer. Encara que seran cursades convocatòries als inscrits, cas que algun no la rebés, es prega que es consideri invitat.

Per a pendre part en les tasques de constitució s'ha precisat proveir-se de títol d'assemblea que s'expedirà a l'entrada del local.

Qüestions socials

ELS CAMBRERS DE MUSIO-HALLS

S'ha reunit una representació de la Corporació general de Treballadors per tractar coses importants que afecten l'art dels cambrers, per al tancament d'uns quants musio-halls i l'anunci de tancaments d'altres. Entre els acords presos s'ha nomenat una Comissió de cambrers per fer els treballs preliminars per la celebració d'una reunió extraordinària.

AL DIA La Candelera de l'any 1208

L'entreacte

Fora la pluja de nomenaments d'alcaldes de R. O. i la satisfacció que expressen els ministres per l'èxit de la deslliurança dels presoners — que hauria de fer enorgir més de quatre que no volem anomenar — el Govern segueix callant i gaudint. Tota la seva atenció està fixa en la preparació callada de les vinentes eleccions, que no diu encara quan seran.

El Govern segueix fent el paper d'enze: però els governadors civils i els alcaldes de R. O. treballen desaforadament. Ara, que la cosa no deu anar pas prou bé, quan no es respira encara res. Els més assabentats diuen que les dificultats amb què es veu el Govern, són molt greues: però el Govern no vol soroll, atent a la seva política callada. Quan no pugui més, reventarà.

***

El cas d'aquest Govern, els individus del qual, en l'oposició, exigien la solució de problemes que només les Corts poden resoldre, és un cas únic al món. A tot arreu, els nous Governos tenen pressa de reunir el Parlament: a tot arreu, menys a Espanya. És el Govern liberal, un exemple de desaprensió mai vista. I el públic comença a protestar com el dels teatres, quan l'entreacte s'allarga massa per a muntar el decorat.

Que és això que fa el Govern: muntar la tramola per a seguir la comèdia.

Li reeixirà en qualque «provincia» espanyola acostumada a servilismes polítics, però a Catalunya, com més maldi per a arranjat la tramola, pitjor per ell i els seus amics.

Els resultats ho diran prou: i de quins seran els resultats no podem dubtar-ne els que coneixem una mica la situació política de Catalunya. Ja ho veurem.

POL

Govern civil

ELS CONDEIXEBLES

DEL GOVERNADOR

Ahí va celebrar-se al Magestic Hotel Anglaterra, un dinar íntim en honor del governador civil, senyor Raventós, organitzat pels seus condeixebles.

Fa trenta set anys que acabaren la carrera, i va donar la coincidència que es van reunir trenta set companys.

Figura en el curs un ex-ministre de Gràcia i Justícia, el senador vitalici senyor Roig i Bergada; tres ex-directors generals, senyors Sala, Sagnier i Raventós; alguns diputats a Corts, entre ells el senyor Batlle; dos ex-alcaldes de Barcelona; l'actual jutge degà de Barcelona, don Joan Amat; un general del Cos Jurídic Militar; vint advocats en exercici, senyors Alcega, Babot, Bella, Benages, Boada, Crespo, Cuspinera, Dalmases, Hortet, Maza, Pedrales, Pereyra, Ponsich, Rahull, Sala (F.), Bardí, Santaló, Sanz, Torrents, i Kirau; set notaris, entre ells els senyors Faura, Grande, Rufast, Torelló i Campasol; el degà dels secretaris dels Jutjats municipals de Barcelona don Lluís C. Giribert; el beneficiat de l'església de Sant Saver, doctor don Ricard Falp; els procuradors senyors Canals, Llopert i Xammar; el secretari judicial don Ernest Freixa i el secretari de l'Ajuntament i exalcalde de Vilafraça, senyor Parés.

La festa fou de veritable companyonia. El ram que ornava la taula va ésser tramés a l'esposa del senyor Raventós.

UN ALTRE OBSEQUI

Amb motiu d'ésser jubilat, l'oficial primer d'aquest Govern civil, don Pere Azabal, els seus companys li van dedicar ahir un dinar durant el qual li van ésser expressades mostres de veritable confraternitat.

VISITA

La Junta de l'Associació Unió Mercantil d'artistes teatrals ha complitament el governador.

ALGUES MEDICINALS

Una circular del governador diu que li ha cridat l'atenció la freqüència amb què s'anuncien com a algues minero-medicinals moltes que no estan autoritzades, amb greu infracció de l'allei, dels interessos del públic, al qual moltes vegades es sor-

NO tots els dies són iguals ni passen amb l'escoladissa uniformitat de les ones d'un riu o de les bèsties d'una ramada. Si diu el Savi que cada dia té el seu afany, no en manquen de dies que tenen la seva glòria. El jorn festival de Nostra Dona Santa Maria Candelera és un dia d'aquests dies gloriosos; i al primer full de les cròniques catalanes hi és inscrit amb gemmes i amb estels.

Tal dia com el dia d'avui, a la matinada, encara hora foscant, de l'any 1208, que s'escaigué en dissabte, naixia a Montpeller, en el palau dels Tornamira, l'alt En Jaume el Conqueridor. El seu naixement pot ben dir-se que fou per miracle. Son pare, el Rei En Pere, sentia malvolença envés de la Reina Maria de Montpeller, i ni veure-la volia. I per disseny de Déu, qui presideix el curs de la Història, s'esdevingué que una vegada, mentre el Rei Pere es trobava a Llates, la Reina Maria era a Miravalls. I un gentilhome anomenat G. Dalcals pregà el Rei amb tant d'encariment i insistència, que el féu anar a Miravalls a veure la seva muller. Aquesta nit esponsàlia de Miravalls fou una benedicció per Catalunya. L'endemà, el Rei i la Reina es separaren. El Rei Pere, de qui més tard digué son propi fill que era *hom de femmes*, se'n anà cap a les seves dissipacions; la Reina Maria, el cor mogut i les entranyes fructíferes, se'n tornà a Montpeller, tot esperant amb una gran beatitud que fos madur el fruit que a la vespra de Santa Maria Candelera donava a sos pobles. I que fou rebut amb el càntic mateix amb què Zacaries saludà la tardana naixença de son fill Joan, i que aleshores pogué parèixer ple d'una doble profecia. El cor presag de Maria de Montpeller no s'enganyà envés de les glòries destinacions de son fill, quan li contaren que, en el precís moment d'entrar-lo al temple de Nostra Dona de les Taulles, els clergues cantaven *Te Deum laudamus*; i que en entrar a l'església de Sant Fermí, cantaven *Benedictus Dominus Deus Israel*. I ella fou molt alegre d'aquestes pronòstiques que al seu fill eren esdevingudes. Bellament, hom hauria pogut preguntar-se, davant aquests auguris, allò que els muntanyencs de Galilea es demanaven un a l'altre, al meravellós naixement de Joan: Què et penses que serà aquest nen?

Tots els pobles volen prodigis en el seu bressol. D'ençà que el Conqueridor dictava els seus comentaris fins a l'hora que Ramon Muntaner escrivia la seva crònica, han passat uns anys. I ja la llegenda ha tingut temps de teixir el seu drap històric i miraculós. I és cosa plaent llegir, al bell començ de la crònica del gran empordanès de Perelada, aquells capítols on es reconta, amb un candor que és un encís, allò dels dejunis preceptuats a tot el poble de Montpeller i de les misses a honor de Santa Maria, en memòria de les VII Alegries i dels VII Dolors que hagué de son car fill, i les pregàries de les dotze dones i de les dotze donzelles, amb degotants candeles enceses, davant la porta closa de l'alcova reial. Jaume I haguera estat fruit d'oracions i corona d'esperances gairebé messiàniques.

Maria de Montpeller passà per la nostra història, furtiva i trista com una violeta, suau com un baume escampat. Tots els homes del seu temps li deien santa. «Reina santa és clamada (diu el seu fill) per aquells qui són en Roma e per tot l'altre món.» El seu cos jau a Roma, a l'església de Sant Pere, prop de Santa Petronilla. «E guareix molts malalts quan beuen amb vi o amb aigua de la pols de la pedra que raven del seu vas.» A mi em plau afigurar-me-la humil i dolça, dins una gran aureòla daurada, plegades les mans, el cap cli i baixos els ulls, com destacada del fons obscur d'una taula sienesa.

LLORENÇ RIBER

preu la bona fe, i dels amos de deus d'aigües autoritzats per tenir una concurrència il·legal que lesiona legítims interessos.

Com que la concessió d'aigua minero-medicinal es fa per Reial ordre, després de demostrar amb un expedient que reuneixen les condicions exigides per la ciència perquè se li doni tal característica, adverteix el governador a tots els propietaris d'aigües no autoritzades com a medicinals, perquè evitin d'anunciar-les com a tals.

Per tal motiu ordena el següent: Primer. Als propietaris d'aigües que s'abstinguin d'anunciar-les com a minero-medicinals quan no estiguin degudament autoritzades.

I segon. Als agents de l'autoritat que exigeixin la demostració de la dita autorització als amos d'aigües anunciades com a minero-medicinals i que denuncin els que contravinguin les disposicions expressades.

Necrològica

En la capella de la Casa de Caritat es celebraren ahir els funerals en sufragi de l'ànima de la que fou bondadosa dama Na Caterina Nieto i Casas de Rocamora, marquesa de Villamizar

Davant les presidències del dol desfilaron totes les amistats de la família, que era una representació nodridíssima de totes les classes socials.

Durant l'ofici, el bisbe de Vich, doctor Muñoz, va romandre — en el presbiteri. Les corporacions municipal i nacional estigueren representades per l'alcalde, marquès d'Alfella i el diputat senyor comte de la Vall de Canet, assistint-hi altres moltes ptrones amb representació oficial.

Descansi en pau la il·lustre dama, quina irreparable pèrdua ha causat tant dolor a la seva família i amics.

Ha tingut lloc l'enterrament de l'enyorada senyoreta Maria Basa i Carabén, que morí en la pau del Senyor, confortada amb els auxilis espirituals, víctima d'implacable malaltia, quan la vida semblava oferir-li els més falaguers encisos.

L'acte de l'enterrament ha palesat des moltes simpaties que gaudeix la desconhortada família i el dol que ha produït a tots els seus coneguts una pèrdua tan irreparable.

Rebi el nostre condol sincer la família de la plorada noia, de la qual forma part el nostre volgut amic i company l'ex-regidor En Josep Carabén.

Butlletí internacional

1 de febrer de 1923

LA CRISI ORIENTAL

Les notícies d'avui no semblen tan greus com les d'ahir. Els telegrams d'origen francès donen a entendre que els turcs signin el protocol de Lausana. Però la nota francesa ha produït a Londres l'efecte contraproduent i perturbador que temíem. Els turcs signaran o no signaran el tractat de pau convingut entre els aliats a Lausana, però l'entesa franco-britànica ha patit un nou i perillós sotrac.

Mentrestant, diuen de Constantinoble al *Times* que la marxa de Mustafà Kemal Patxà d'Esmirna cap a Angora fou precedida per tots aquells incidents i manifestacions que esdevenen inseparables de les declaracions de guerra. Abans de sortir d'Esmirna, Mustafà Kemal pregà llarga estona davant la tomba de la seva mare i després, públicament i solemnement, feu aquest sagriment:

«Jur per l'ànima de la meua mare que defensaré les llibertats de la meua pàtria, suara obtingudes. Jur que abans m'uniré amb ella en la tomba que deixar en perill la sobirania que el poble turc ha reconquerit al preu de la pròpia sang.»

Coincidint amb aquest gest teatral i aquestes paraules amenaçadores, els telegrams insisteixen a parlar dels preparatius bel·licosos dels Soviets i l'agitació antibritànica al món musulmà d'Àsia i d'Àfrica. L'aliança entre Angora i Moscou esdevé altra volta un tòpic dels comentaris de premsa.

Es difícil de creure, però, que els turcs arribin a provocar una guerra amb l'imperi britànic que posaria en greu perill aquestes mateixes llibertats i sobirania que Mustafà Kemal ha jurat defensar, davant la tomba de la seva mare. Una guerra de Turquia amb l'imperi britànic, fossin qualsevolles els incidents inicials de la lluita, no podria tenir ara sinó una conseqüència ineludible per als kemalistes: la pèrdua definitiva de tots els avantatges que llur victòria d'Anatolia els ha donat als Estrets, a Constantinoble i a Tràcia. Una guerra amb l'imperi britànic tindria com a resultat definitiu el foragitar altra volta Turquia d'Europa i llançar-la, com ha dit Lord Curzon, als deserts de l'Àsia. Si els kemalistes no firmen a Lausana el Tractat de pau convingut entre els aliats, i que constitueix realment una revisió molt favorable a Turquia del Tractat de Sévres, s'exposen a perdre tots els avantatges que els donà l'armistici de Mudania.

Es per això que mentre no es produeixi algun fet irreparable, caldrà mantenir l'esperança d'un arranament definitiu de la crisi oriental. Si, malgrat tot, esdevingués la ruptura diplomàtica i després la guerra, la situació d'Europa, complicada amb l'aventura francesa al Ruhr, fera encara més greu que l'any 1914, car ara actuarien com a dissolvents tots els fermentos anàrquics que han anat covant la desillusió i les discòrdies internes.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Dietari històric

1 febrer de 1628

ELS CONSELLERS DE BARCELONA TRAMETEN UNA AMBAIXADA AL VIRREI SOBRE LA QÜESTIO DELS TRENTINS D'OR.

Ocupava el càrrec de Uoctinent i capità general En Miquel Santos i de San Pedro, bisbe de Solsona. Es donen els magistrats populars que donant-se per bons els trentins d'or, als quals mancaven dos grams del pes, i canviant-se a la Taula de la Ciutat, tornaven a presentar-se al descanvi els novament acunyats amb la rebatza del pes.

Aquest «negoci» portà a la Ciutat la pèrdua de molts milers de ducats, i a continuar podria dur-la a la ruïna. En l'exposició presentada es diu que co «es ofrena molt gran a la Magt. reial i a la justícia, perquè encara que es ver que els trentins curts de més de dos grams, la ciutat els pren pel que pesen, però en desfer-los i climentar l'or i fabricar-los de nou fa grandíssimes costes i pèrdues, i aquest mal demana prompte remei, i tant més perquè estem en necessitat urgent de fabricar.»

Acabava el memorial demanant l'atenció del delegat del Rei, el remei de l'abus i la designació de persones a les quals la Ciutat pugui acudir, estimant com especial mercè la millor prestesa possible.

El Virrei respongué a tot això amb una declaració que en aquells dies de decadència sembla haver inspirat la contesta dels delegats del poder central a totes les queixes i demandes de justícia que s'han fet i es fan: «Ya mandaria ver y tratar y que se aia en ello todo lo que fuere en beneficio y utilidad de la ciudad y de ese principado, como era razón hacerlo.»

Es aquest fet una revelació que en tot temps hi ha hagut gent que aprofità les circumstàncies per a enriquir-se a costa de la ciutat i que en el regnat dels Austries no era pas la moralitat una de les més preades virtuts.

ESPIGOLAIRE

Generalitat

EL PRESIDENT

En sortir de la reunió del Consell Permanent el president ha estat al seu despatx oficial, on ha rebut nombroses visites, ultra la dels reporters.

El senyor Puig i Cadafalch ha mostrat a aquests una nova fulla del mapa geogràfic de Catalunya que és la referent a les góles de l'Ebre i la prova preliminar de la de Barcelona, dient que el mapa va avançant.

Ha dit que en el Consell s'havien despatxat alguns assumptes de tràmit dels quals es facilitarà nota a la premsa i que també s'havia donat compte de les poblacions que han pres part al concurs de Biblioteques Populars obert darrerament.

Ha dit que s'havia assenyalat el dia 27 de febrer per a la celebració de l'Assemblea i que aquells dies es farà la inauguració oficial del Laboratori d'Assaig de matèries industrials i comercials amb l'objecte que hi puguin assistir els diputats.

També s'ha organitzat en obsequi als diputats, una visita al material sanitari adquirit per a completar el de les brigades sanitàries i el qual serà aplegat en un dels edificis de la Generalitat.

EL CONCURS DE BIBLIOTEQUES POPULARS

Al Concurs últimament convocat per a l'adjudicació de Biblioteques populars de la Mancomunitat hi han concorregut les següents poblacions de Catalunya: Berga, Sant Sadurn de Noya, Mollet, Pobla de Lillet, Sant Feliu de Guixols, Mataró, La Bisbal, Palafrugell, Tiana, Girona, Banyoles, Balaguer, Tarragona, Vilafranca del Penedès, Tortosa i Igualada.

VISITES

AL SENYOR VALLÉS I PUJALS

Han visitat el senyor president de la Diputació provincial, per a oferir-li llurs respectes, la nova Junta de l'Associació de Mestres Nacionals de Catalunya, i una comissió de l'entitat «Amics de l'Art Litúrgic» per a invitar-lo a la festa inaugural que es celebrarà diumenge a Sant Cugat del Vallès.

El plebiscit de LA VEU DE CATALUNYA

Format gran o format petit?

El format gran és el del tamany d'*El Sol* o *Las Noticias*. El format petit és l'actual de LA VEU DE CATALUNYA. La votació dona, fins ara, el resultat següent:

FORMAT GRAN 1.533
FORMAT PETIT 4.655

Agraïrem als nostres lectors que omplin el butlletí guent i el trametin a la direcció, carrer d'Escudellers, 10 bis, tan aviat com els sigui possible.

En

de..... carrer.....
nòm..... prefereix que La Veu de Catalunya es publici

en format ☐ gran ☐ petit

(Signatura)

(1) Cal esborrar el format que no plagui.

SESSIO DE LA DIPUTACIO

Dimarts vinent celebrarà sessió la Diputació provincial.

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Recurs d'alçada interposat per don Antoni Bría Figuls contra la província de l'Alcaldia de Navarres adjudicant una caseta del Mercat sense els requisits de subhasta ni concurs. Assenyalament dels preus de subministre corresponents al present gener.

LA GAIXA DE CREDIT COMUNAL

S'han reunit en un sol acte els Comitès Directiu i Administratiu sota la presidència de don Josep Puig i Cadafalch per a proposar al Consell Permanent de la Mancomunitat les bases sota les quals la Caixa haurà de prestar el seu concurs econòmic a l'obra de Política Social Agrària iniciada per l'entitat cabdal en ordre i crèdit, a la redempció i parcel·lació de terres de conreu o conreables per als obrers del camp i a la construcció de cases barates.

SIGNATURA D'UNA ESCRITURA

Autoritzada pel notari don Gabriel Faura, va signar ahir el senyor President l'escriptura d'adjudicació a favor de don Joan Coret de les obres de construcció del tros segon del camí de Malgrat a Blanes.

VISITES

Han visitat el senyor Puig i Cadafalch en el seu despatx de la Presidència de la Mancomunitat:

Don Joan Massó i Torrents.
L'alcalde de Sant Pere de Ribes, don Josep Ricart.

El diputat per Manresa don Josep Creixell.

L'alcalde d'Ampostes don Joan Palau.
Els senyors Font i Quer i Bofill i Pitxot.

Els degans del Magisteri Nacional de Barcelona.

Una comissió dels «Amics de l'Art Litúrgic» per a invitar-lo a la festa inaugural de la dita Associació que tindrà lloc el propi diumenge a Sant Cugat del Vallès.

El diputat de la Mancomunitat senyor Nolla.

El director del Mapa geològic doctor don Marian Faura i Sans.

El secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional don Rafel Campalans.

El diputat de la Mancomunitat don Josep Guanyabens.

També ha estat invitat el senyor President a la sessió inaugural del present curs de la Societat de Psiquiatria i Neurologia, que tindrà lloc el vinent diumenge, a les set de la tarda.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO. AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

La festa inaugural dels amics de l'Art Litúrgic

La Festa inaugural que els Amics de l'Art Litúrgic celebraran diumenge vinent, dia 1 de febrer, serà sens dubte una de les més fortes demostracions d'ela bellesa i unió de la litúrgia i de l'art sagrat. Molt afavorirà el lloc que s'ha escollit que és l'històric Monestir benedictí de Sant Cugat del Vallès, un dels monuments més preats de la nostra arquitectura romànica i testimoni imponent de les grans solemnitats litúrgiques allí celebrades.

La festa ha estat ordenada de manera que tant la litúrgia com l'art apareguin amb son esclat més pur als ulls dels fidels per la majoria dels quals constituirà una veritable revelació. Els gregorianistes s'han preocupat del cant; els artistes, de la més escalent i severa ornamentació de l'altar: els litúrgics, de l'ordenament de la funció religiosa.

La festa litúrgica començarà a dos quarts de deu en punt, amb el cant de Tercia alternant clerecia i poble. A bell a seguit processó per l'interior del temple cantant-se l'himne processional «Lucis Creator» i l'antífona pròpia de Sexagesima. Celebrarà la missa pontifical el Reverendíssim Pare Abat de Montserrat, cantant-se la missa gregoriana «Fons Bonitatis». Faran el petit chor 30 nois escollits de diverses escoles parroquials. Segons les notícies rebudes pels A. de l'A. L. es pot assegurar que el gran chor de poble serà constituït per unes 500 veus. Les parts variables de la missa seran cantades per un nombros grup de clerecia, d'homes i veus blanques.

El doctor Lluís Carreras, membre del Cos Consultiu dels A. de l'A. L. farà l'homilia sobre el text evangèlic del dia que és el «El Bon Sembrador perfectament adequat a aquesta festa que vindrà a representar la primera sembrada dels A. de l'A. L. A les dotze el senyor Puig i Cadafalch, president d'honor del A. de l'A. L., farà la conferència inaugural als claustres del monestir.

Advertiments.—La Companyia dels Ferrocarrils de Catalunya posa un tren addicional per als que hagin d'anar a Sant Cugat en aquell dia. El tren sortirà de Barcelona a dos quarts de nou i retornarà de Sant Cugat a dos quarts de dues. Per a poder pujar en aquest tren és precís un tiquet que es pot adquirir a l'Editorial Poliglota Petritxol, 8; a la Llibreria Subirana, Portaferrissa, 14; a la Llibreria dels Hereus de la Vidua Pla, Fontanella 13; al Circol Artístic de Sant Lluç, Mont-Sió, 3 bis.

—Dissebe a les vuit del vespre, sota la direcció del P. Sunyol, hi haurà assaig de conjunt a l'església de Sant Just, al qual es prega que hi assisteixin tots els cantors.

Notes del Municipi

PETICIO

El Gremi de proveïdors i tractants en carns de bestiar bovi ha presentat una instància a la Comissió municipal de Mercats i Escorxadors, interessant que es disposi que el bestiar que es troba als corralis del mercat de ramats de l'Escorxador general, sigui portat a aquest d'edificament des d'aquells, per a ésser sacrificat, sense necessitat d'anar a donar una llarga volta pels carrers de Tarragona, Aragó o Diputació i Vil·lamarí, com succeeix ara, essent així que amb utilitzar la porta que sapara les naus de l'Escorxador dels esmentats corralis, s'efectuaria la citada operació més fàcilment i arribaria el bestiar a aquelles en millors condicions, i ensems s'evitaria el trànsit continu, durant el matí, del bestiar per la via pública.

SOCORS A UNA PARALITICA

Com aclaració a les gazetilles inserides en alguns diaris referents al cas d'una pobra paralítica domiciliada al carrer de l'OH, 5, i la qual no va tenir la deguda assistència per part de la beneficència municipal, l'Alcaldia ha de manifestar que, segons comunicació del director de l'Institut municipal de beneficència, la dita malalta fou zelosament assistida per un facultatiu municipal, proporcionant-li també medicines i bons per aliments, tot això gratuïtament. El que no es va poder aconseguir, malgrat les gestions portades a cap, fou el seu ingrés a un dels hospitals de Barcelona, ja que als dits establiments benèfics no s'admetien els malalts incurables.

SUBHASTA DELS LLOCS DELS MERCATS

Autoritzada pel notari don Josep Parés i sotala presidència del regidor senyor Palau, s'ha efectuat a les Cases Consistorials la subhasta dels llocs vacants als mercats d'aquesta ciutat.

En foren adjudicats alguns amb avantatge sobre el tipus de subhasta, i per un de fruites i verdures del mercat de Sant Josep es van donar 2.035 pessetes en lloc de 200 que era el tipus de subhasta.

CAMPIONAS DE TENNIS DEL MON

Una comissió formada per elements del Comitè Executiu dels campionats del món de tennis en pistes cobertes, visità ahir l'alcalde per a invitar oficialment l'Ajuntament per als pròxims campionats que han començat avui, a l'onze del corrent, al Palau de la Indústria.

DELEGACIO

L'Alcaldia ha delegat la seva representació en el regidor senyor Degollada per a la festa de la benedicció de la bandera dels Pomells de Jove i que se celebrerà demà a Sant Cugat i en el regidor senyor Capdevila per a la inauguració oficial de l'Exposició de canaricultura que se celebrarà també demà a l'hivernacle del Parc.

MOCIONS A FOMENT

Davant la Comissió de Foment han estat formulades les següents mocions:

Del senyor Matons: perquè es destinin 2.000 pessetes a la terminació de les obres de construcció del mur de contenció del carrer Alta de Marín, i altres 2.000 pessetes per a l'adob de l'empedrat de la Plaça de Brugada de la barriada de la Barceloneta.

Del senyor Quirós: Interessant que es posin caïres i es construïxin voreres al carrer de Montcada, tenint en compte el trànsit rodut que circula per la dita via, i perquè es colloquin bombetes elèctriques als fanals instal·lats al Passatge de Sant Benet.

Del senyor Cararach: perquè es destinin 2.000 pessetes a refer els empedrats de la barriada d'Horta.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

TORNADA DEL REI

Madrid, 1, 2 tarda.
Avui han tornat a Madrid el Rei i els ministres que l'acompanyaven en el seu viatge a Alacant.

Tant el sotsecretari de la Presidència com el de Governació han manifestat que el Rei i els ministres venien molt satisfets de llur viatge per l'entusiasme amb què don Alfons havia estat rebut a Alacant.

També els ministres elogiaven extraordinàriament les obres del regadiu que han visitat, les quals han costat 40 milions de pessetes, sense que l'Estat facilités un sol centim, i sense acollir-se els constructors a cap llei de protecció.

EL DOL DEL PRESIDENT

El sotsecretari de la Presidència ha manifestat a mitja dia que el Rei ha despatxat al cap del Govern d'acudir al seu despatx amb ell, en atenció al dol de família, per la mort de la mare política del president.

Des d'Alacant el Rei havia telegrafiat al president del Consell, marqués d'Alhucemas, el seu sentit condol.

DE LA PRESIDENCIA

Ha estat a la Presidència una comissió de la Cambra de la Propietat de Melilla, i altra de l'Economia Matritense, per a sol·licitar que s'implanti el règim civil a l'Ajuntament de Melilla.

Ha manifestat el senyor Barroso que el Consell de ministres se celebrarà demà, a les cinc de la tarda.

DEFUNCIO

Durant la matinalada passada ha mort el diputat a Corts per Chichon, don Joan Díaz Raboso, el qual figurava sempre al costat del senyor Alcalá Zamora.

NOMENAMENT

Ha estat nomenat director del Canal d'Isabel II l'enginyer don Sadurn Gublaurre.

UN MONUMENT

Segons nota facilitada a l'Estat, a la República Oriental de l'Uruguay s'ha obert un concurs per a erigir un monument al mariscal don Francesc de Zabala, natural de Durango (Biscaya), fundador de la ciutat de Montevideo.

S'ha invitat especialment quatre artistes espanyols: Marian Benlliure, Mateu Inurria, Josep Clarà i Victori Macho, però podran acudir al concurs tots els escultors que ho desitgin.

Per a la presentació de projectes hi ha de temps fins el 30 de novembre d'aquest any.

URUGUAY I ESPANYA

La Legació d'Uruguay a Madrid comunica al ministre d'Estat que la Facultat de Medicina de Montevideo ha acordat donar al seu laboratori d'histologia el nom del savi don Santiago Ramon i Cajal i donar-lo també a l'Institut de neurologia que es construirà aviat.

UNA ESCOLA

El director general d'ensenyament primari sortirà dissabte cap a Granada a l'objecte d'inaugurar l'Escola maternal, creada per aquella ciutat pel seu antecessor don Enric Barrios.

SOBRE EL PROBLEMA CATALA

Segon Quijano publica en «El Sol» un nou article destinat a estudiar la qüestió catalana.

Si la situació del problema català —diu— ha d'ésser dintre de la tradició humana dels espanyols, per força haurà de postular per al reconeixement de l'anima catalana i la necessitat de dotar-la d'un cos o estat en el qual pugui manifestar-se.

Si aquesta solució ha de donar-se dintre del sentit comú, per força haurà de reconèixer que aquesta anima catalana, és, com a tal, espanyola, i que, per tant l'Estat català ha de tenir cabuda dintre de l'Estat espanyol.

Així queda plantejat el problema de Catalunya a la zona temperada que media entre el separatisme i el centralisme.

Moncomunitat regió, nació, parau. Cap no manifesta demostració d'una anima catalana.

L'espanyolitat dels catalans està demanada sobre tots els qui s'engendren d'espanyolisme. I encara, hi ha

d'altres feits de caràcter geogràfic i ètnic.

Catalunya independent seria com un braç que se'n va de passeig deixant a casa la resta del cos. Espanya sense Catalunya seria un cos lisiat, més lisiat que la ho està.

En Canò ha dit que Catalunya, considerada en si, era microcefala. És innegable que existeix a Catalunya un sentiment nacional. Doncs bé, la primera pregunta que han de fer-se els espanyols d'una i altra part, és si el desenvolupament de la consciència política és fa en forma que pugui tenir el dia de demà un sector harmònic.

En aquest punt, flaqueja, en la meua opinió, l'actitud del senyor Canò en front del separatisme.

Aquesta actitud és caralleresca, però no sembla inspirada en una apreciació suficient de la gravetat de l'hora.

Es necessita que els apassionats erigeixin la nacionalitat catalana en dogma absolut; però els espanyols més sensats, tant de Madrid com de Barcelona, han d'aturar el mal que s'engendraria si les prediccions de la joventut exaltada germessin en les masses el mitjà d'una Catalunya lliure que servís tan sols per a destrocar Espanya en guerra civil.

El problema és urgent.

La contesta d'Espanya ha d'ésser, no d'apassionada indignació, sinó de cordura eloqüent.

L'articulista no creu que Catalunya tingui el dret de dir que se l'oprimix.

Això fa més gran la responsabilitat de Barcelona, més gran encara, que la de Madrid.

Precisament perquè escric de fora estant, em repugna emprar la frase, una mica servil «que diran a l'estranger»; el que em preocupa no és el que pense de nosaltres tal i tal periodista de Londres o de Berlín, sinó quin efecte farà en la consciència espanyola, ja tan deprimida per segles de desgavell irremediable per cert, fins que acabi el terrible fracàs, al qual sembla que anem insensiblement i dolçament tirats i troians: els Bení-Barcelona i els Bení-Madrid.

MORT D'UN CORONEL

Madrid, 1, 4'15 tarda.
Ha mort el coronel del regiment del Rei, don Josep Govar.

El finat era gendre del general Luque.

INFANTS A MADRID. — LA FILLA DE LLOYD GEORGE

Aquest matí han arribat a Madrid, amb l'express d'Andalusia, els infants don Carles i donya Lluïsa.

A l'estació han estat rebuts, en representació de la família reial, per la infanta donya Isabel.

Els infants s'estaigien al Palau, i romandran a Madrid vuit dies.

En el mateix tren ha arribat, procedent d'Algèria, la filla de l'ex-president del Consell anglès, Mr. Lloyd George. Vé acompanyada del secretari del seu pare i l'esposa d'aquell.

Romandran aquí alguns dies i es proposa realitzar demà un viatge a Toledo.

ELS SUBALTERNES DE L'ESTAT

Una comissió de subalterns de l'Estat, acompanyada d'un diputat a Corts, ha visitat el ministre de Finances, del qual ha interessat la concessió dels crèdits necessaris per al pagament dels sous atorgats al personal subaltern dels ministeris d'Instrucció pública i reball i de les Direccions generals de Comunicacions, Sanitat i Ordre públic.

Donada la quantia de tals crèdits, el senyor Pedregal ha promès portar l'assumpte al pròxim Consell de ministres.

EXPLICACIO DE LA CATASTROFE D'ANNUAL

«La Libertad» publica avui unes interessants declaracions del tinent coronel senyor Pérez Ortiz, el qual relata la caiguda d'Annual d'aquesta manera:

Estava jo a Annual amb cinc companyies de fusells i una d'ametralladores del meu regiment (San Ferran), el qual les va batejar com puguin fer-ho les millors tropes del món.

Caigut Igueriben, l'enemic, envaïent, vingué sobre la posició principal, en la qual escassejaven les municions de tal manera que pot assegurar-se que no havia elements per a la defensa.

El dia 21, el general Silvestre ens crida a junta de cap, i ens digué:

—L'enemic és molt nombros; està ben instruit i usa procediments de combat que li són nous, la qual cosa prova que té direcció competent. A nosaltres ens manquen mitjans per a resistir un atac com el que es prepara. És necessari, per consegüent, abandonar Annual, sinó volem tenir un segon Igueriben.

Confesso que davant d'aquelles manifestacions, fetes per un militar com En Silvestre, em vaig quedar gelat.

Demà opinió als reunits, i com alguns optessin per pactar amb el cap moro, el general els interrompí dient: —Es impossible es pacte. Abd-el-Krim no té autoritat per a imposar-se a aquesta gent.

Mencilla proposa que tant si com no ens defenséssim, i llavors En Silvestre, molt irat, tornà a intervenir dient:

—Jo dic que marxem. Responde de tot amb la meua persona i empleu. Marxarem demà, a primer hora, i hem de guardar absoluta reserva sobre això, puix si ho sap la tropa s'enterrará el moro. Ja ho saben. Fins demà.

Així acabà la reunió, i quant a jo que s'havia decidit, no per nosaltres, sinó pel general, a la qual resolució vam avenir-nos tots, es va guardar reserva impenetrable.

El dia 22, a primera hora, s'organitzà la columna d'evacuació, en perfecte ordre, almenys mentre estiguérem nosaltres al campament.

Jo vaig sortir amb dues companyies de San Ferran, a pas lleuger, i vaig desplegar els serveis sense cap dificultat.

Ens feien foc, però la gent anava bé i no vaig poder creure que ocorregués el que va passar. Fou que quan menys ho podem esperar, perquè, repeteixo, l'enemic no atacava amb molta empenya, per la meua espalla va avançar un grup de cavalleria, mules i altra impedimenta, que envaint l'estret camí va destruir materialment la columna. Els seguien alguns grups de moros i era tant el desconcert dels que fugien atropelladament, fins al punt de caure al barranc.

Una llitera amb dos malalts va caure al barranc, no podent salvar els que hi anaven perquè ambdós van morir.

Vaig treure el revòlver i em vaig imposar a aquella gent, i col·locant-me a l'araguardia va marxar, refeta, la columna, i vam seguir, a poc a poc, camí de Ben-Tieb.

Jo mai vaig creure en la possibilitat d'una catàstrofe tan gran i vaig considerar en aquest moment dominada la situació; però per desgràcia no era així. Darrera venien desordenadament les restes de la guarnició d'Annual, deixant al seu pas pel camí la major part de la tropa.

A Ben-Tieb es va arribar en relativa bon estat.

A Drius em vaig dedicar a reorganitzar les meves companyies, recollint als rerassagats als que venien en altres expedicions procedents de Annual.

Es va refer l'esperit de la tropa i vaig considerar que allí s'establiria el mur que detingué l'enemic i que salvés el restant del territori.

Donava jo per sentat, repeteixo, que ens quedàrem a Drius i li vaig preguntar al general Navarro, el qual em va dir que, efectivament, ens quedàrem, la qual cosa em va produir gran alegria.

No va durar aquest amor.

Shavien reunit a Drius tropes de molt variades procedències, en les quals actuava eficaçment l'instint de conservació, després de les escenes ocorregudes en la retirada d'Annual. Les desercions eren diàries i nombroses. Vam haver de cara a aquesta contrarietat i vaig haver de posar a una de les meves companyies guardant la porta del campament amb fusell armat, perquè a viva força deturés a tothom que intentés sortir sense autorització escrita.

Quan ja estava dominada la situació, es va rebre inesperadament la notícia d'abandonar Drius.

Creo que hi hagué tres onemes, que el general Navarro conserva, o, millor dit, que guarda amb altres molts el seu capítol d'Estat major.

Sols se que el general Navarro tenia el propòsit de resistir a Drius i que si n'ho intentà degué ser perquè li ordenaren altra cosa.

Vaig manar tocar «llamada» a San Ferran, quan terminantment es disposa l'evacuació. Vaig arregar els soldats que estaven en immobilitat

esperit i vaig tenir el gust d'escoltar elegits de l'avi del general Navarro, el qual digué: — Això són tropes; amo gent així anirem a tot arreu.

Vaig sortir de Drius formant una altra columna en vanguardia, amb molt foc, per la qual cosa vaig haver d'estendre el front de marxa perquè no ens assassinessin.

La meua columna no va perdre l'ordre ni hi hagué actes com alguns dels que he sentit parlar.

Arribarem a Ygan sense grans dificultats i des d'allí seguirem a Batel, on vaig trobar abandonat el servei telegràfic i sols una companyia de guarnició.

Em vaig quedar amb quatre companyies i una d'ametralladores esperant ordres i aquestes foren al cap de tres o quatre dies que marxés a Tistutin, la qual cosa vaig fer amb moltes baixes, perquè la situació empitjorava per moments i l'enemic creixia a mesura que perdiem terreny.

A Tistutin ens parapetarem en un edifici, molt escorçador i moltament ementit, dominat per les altures properes, des de les quals ens assassinaven.

En ell romanguérem fins que crec que per ordre del general en cap sortírem cap a Mont Arruit.

La sortida es féu de nit, sense que ho notessin els moros, però aquests ho advertiren al matí i empistaren la columna, atacant-la en triangle i trocejant-la.

Estava llavors a Arruit el general i de poc l'assassinaren en aquest moment. Un moro es disposava a disparar damunt d'ell a curta distància i un soldat que ho veié el matà d'un tret.

Afegistx que a Mont Arruit, després de desanciar les savies tropes, es portaren molt bé en la defensa. Hi hagué disciplina de foc, com ho prova el que, havent-hi pocs cartutxos per plaça, es mantingué la resistència d'un manera eficaç. Ens mancaren, finalment, municions, però el que els matà fou la set.

Relata les penalitats de Mont Arruit, i afegistx:

No compreníem com 25 quilòmetres de terreny, lleugerament ondulat i amb la base de la Restinga per a desembarcar amb tota comoditat un exercit regular, no podien acudir ni socors de llurs germans. Això és incomprendible, absolutament incomprendible.

El general es nega sempre a entrar en negociacions, però un dia, com que es rebieren despatxos elogiant el nostre comportament, encara que sense dir-nos que se'ns tramissin auxilis, començarem a convenir-nos que estàvem irremissiblement perduts.

Amb les felicitacions no podem impressionar l'enemic: era altra cosa el que allí feia falta i arribà el que havia d'arribar.

Creo que el general rebé un telegrama de l'Alt Comissari dient-li que salvat com estava l'honor de les armes, podia entendre's amb Drius Ben Said, el qual tenia instruccions i estava d'acord amb els caps de les cabiles properes perquè la posició es rondís i anessin a Melilla desarmant les tropes.

Així seria, en efecte, perquè vaig rebre poc després l'ordre de desarmar i la vaig complir jo mateix, sense separarme dels meus soldats i sense que fins llavors ocorregués cap incident.

Vaig preparar l'evacuació de ferits, i quan es féu vaig sentir dir a grans crits: Que marxa la cavalleria!

En aquest moment arribarem gran nombre de moros i succeí el que ja és conegut.

Si San Ferran no hagués estat desarmat allí no hauria estat tan fàcil!

ENTERRAMENT

Madrid, 1, 5'15 tarda.

Aquesta tarda, a les tres, s'ha verificat la conducció del cadàver de la vídua del senyor Montero Rios, des de la casa mortuoria a l'estació del Nord, per al seu trasllat a Pontevedra.

Obria la marxa una secció de la guardia municipal, seguita la clerecía parroquial amb creu alçada i darrera el coixí fúnebre tirat per sis cavalls.

La primera presidència la formava el general Rodríguez Maurolo, en representació del Rei, el comte d'Aguiar, secretari de la Reina Cristina, en representació d'aquesta, i en la dels infants don Ferran i donya Isabel un ajudant i un major domo, respectivament.

A la segona presidència figuraven el president del Consell de ministres, tots els nets de la dinastia i l'arquebisbe de Valladolid.

A l'acompanyament, que era molt nombros, figurava el Govern en ple, el senyors Maura, Sánchez Guerra, el general Weyler, autoritats civils, militars i eclesiàstiques, tots els ex-ministres que es troben a Madrid, molts senadors i diputats i representacions de les societats galaiques.

Davant del ministri d'Estat s'ha acomiadat el dol, continuant la majoria de l'acompanyament fins a l'estació del Nord.

Acompanyen el cadàver fins a Pontevedra els nets de la dinastia i llurs fills don Avel·l i don Gerard.

MORT D'UN PRELAT

Pamplona. — Ha mort el bisbe d'aquesta diòcesi.

El rodejaven els familiars i una comissió del Capítol.

Fou amortal·lat el cadàver amb la capa pontifical, instal·lant-se la capella ardent a la sala anomenada del Nunci.

El Prelat mort tenia 74 anys i portava 24 en aquesta diòcesi.

MINERAL A ALEMANYA

Bilbao. — Avui s'ha rebut aquí la notícia d'haver anul·lat Alemanya tots els contractes de compra de mineral amb França i el protectorat francès a l'Àfrica.

Les adquisicions es faran a Suècia, Noruega i Espanya, i a això es deu la major activitat que comença a observar-se al mercat miner bilbaí.

NOTES DE MELILLA

Madrid, 1, 6'15 tarda.

Melilla. — Han començat a prestar declaració davant del jutge militar els caps i oficials rescatats.

Algun d'aquests han estat ja autoritzats per a traslladar-se a la península.

Es lamenten de que se'ls hagi deixat en situació de disponibilitat, amb la qual cosa els priva d'una part del sou i de que els ascendits durant el captiveri no se'ls hagi reconegut el nou empleu.

Ha arribat el comandant de cavalleria comte d'Aguiar d'Inestillas, ajudant del general Navarro.

L'entrevista ha estat emocionant.

La Rifa

En el sorteig celebrat avui han resultat premiats els números següents:

Premiat amb 100.000 pessetes

15.823, Madrid, València, Sant Feliu de Llobregat, Barcelona i Bilbao.

Premiat amb 50.000 pessetes

10.090, Barcelona, Reus, València i Madrid.

Premiat amb 20.000 pessetes

13.669, Madrid i Sòria.

Premiats amb 1.500 pessetes

28.797, Santiago, Barcelona, Madrid i Sant Feliu de Llobregat.

14.384, Mula, Santander, Lucena, Bilbao i Salamanca.

25.599, Màlaga.

29.858, Sant Sebastià, Barcelona, Cadix i Granada.

30.072, Xàtiva, Barcelona, València i Sant Feliu de Llobregat.

30.121, Sevilla.

36.275, Estepóna.

13.425, València, Madrid, Granada i Sevilla.

13.612, Madrid, Màlaga i Bilbao.

24.480, València.

31.805, Múrcia.

15.309, València, Lucena, Madrid, Corunya i Vergara.

32.323, Màlaga.

30.241, Barcelona, València i Bilbao.

16.056, Madrid i Barcelona.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

Expedició de catalans a l'Àfrica salvatge

Ressenya interessant de l'excursió

La setmana passada arribaren a la nostra ciutat els germans Hublé. En Borey i En Duran, joves catalans que fa més d'una mesada sortiren de Barcelona a fer un viatge a l'Àfrica salvatge amb l'objecte de perfeccionar llurs estudis científics, ensems que tenir el plaer de caçar algunes bèsties grosses del Senegal.

Sortiren de Barcelona el 16 de desembre en direcció a Dakar, on foren rebuts per les autoritats amb tota amabilitat, les quals els facilitaren tot el que era necessari, així com donaren compte telegràficament als llocs que havien de visitar per tal que els informessin de tots els detalls.

Sortits de Dakar anaren en ferrocarril fins a Tambacunda. L'una població de l'altra les separa una distància de 500 quilòmetres d'una selva exuberant amb arbres grandiosos. De Tambacunda al lloc que els expedicionaris es volien traslladar, o sia a l'afuència del riu Nieriko amb el Gambia, calgué recórrer altres 70 quilòmetres enllà, arribats allí començaren d'establir-se els guaites amb una vintena de negres que se les havia unit per tal d'ajudar-los al transport dels equipatges, els queviures i les peces caçades. Mentre uns feien de guaita altres construïren un xic campament.

L'espessor de la brossa feia impossible començar les caçeres ja que la ramon que produïa el pas dels expedicionaris allunyava les bèsties grosses. Així fou necessari incendiar el terreny per tots quatre costats per a fer-lo accessible, incendi que provocà també els indígenes cada any pel mes de març per a netejar un xic l'espessa selva que priva el pas. De manera que les bèsties no s'esparterien per aquell incendi donat el cost de veure'l tots els anys igual que els nostres isards del nostre Pirineu observen les nevades.

Mentre la crema continuà als llocs més propers — als llunyans el foc pot dur a encara — s'aprofità el temps recorrent els rius cercant hipopòtams i caimans, dels quals es'n caçaren cinc de cada espècie, de gran dimensió.

A tots aquests animals, malgrat llurs grans proporcions, cal clavar-los la bala a un espai segur que no és pas superior a quinze centímetres més o menys lineals. L'hipopòtam, després d'haver-li engatgat el tret, no dona gaire senyal de si és mort, ferit o llesat, puix s'enfonsa tot seguit i si és mort o ferit triga una quinzena minuts a surar.

Per cert que un que fou ferit, en sortir novament a flor d'aigua, llançà un gran bufec al mateix temps que li sortia un gros raig de sang. Un altre, en sentir-se la bala al cap, bramà desesperadament i es dirigí vers un altre hipopòtam amb la boca oberta, com volent-se venjar del mal rebut, autolent-se entre els dos una lluita ferotge seguida de brame estrepitosos, en ésser arrossegat pel corrent del riu, fou envestit per un caiman amb l'intent de menjar-se'l, però fou mort d'un tret.

Les dificultats per la preure del riu aquestes bèsties són tan grans que quinze homes estirant una corda no aconseguïen fer-lo moure de les vores de l'aigua. Demés hi ha gran perill de ficar-se dins de l'aigua, per a ells calmans fan presa de l'home amb gran rapidesa, enfonsant-lo i menjant-se'l.

Com que en podríem dir poblacions indígenes d'aquells indrets, eren llunyans d'algunes dotzenes de quilòmetres del lloc en el qual fou establert el campament. Però la nova de la caçera va córrer tan ràpidament que aquell lloc tan solitari es convertí en un aixam d'homes, dones i criatures, disposats a menjar-se les dues espècies caçades, de les quals en fan gran festa. Els europeus en feren també l'alimentació d'aquells dies.

En els costums i en el vestir aquest indígenes són del tot primitius, pe-

rò d'una mansuetud i humilitat increïble. Admira l'home blanc i per aquell que tira millor senten idolatria. Per ells el mèrit més gran d'un blanc és el tirar bé, o millor dit, matar força caps. Aquell que no tingui aquesta qualitat perd molt prestigi entre els indígenes. Llur parlar és inintelligible, però amb signes i unes poques paraules en francès tot es compagina.

Les nits al campament foren pintoresques. La farum de la caça atreïa les bèsties carnívores, principalment les hienes que produïen una cridoria bon xic estereotipada. Llur atreviment era tal que no fugien ni enganyant les armes. Una nit desaparegueren del campament dos enormes caps d'hipopòtam que es guardaven per a dissecar. A l'endemà no es trobaren senyals ni de les osses. Havien estat les hienes? Diverses nits els guaites es proveïren de l'esque a propòsit per a atreure algun animal carnívor. Es va perdre el temps fins a la tercera nit, però en aquesta les hienes es presentaren si bé no s'ells va poder fer blanc a causa de la fosca.

Crusada la brossa de la selva, la caçera va pendre un aire joós puix es pogué tirar tant com es va voler, encara que amb els esforços corresponents. D'antlops se'n mataren onze i de voltors, àligues, duos, mícos, perdus (també pintades) a plaer.

A diverses hores del dia i especialment a l'amanida, s'eren perfectament els bramurs dels lleons. Els buïals i els elefants van córrer també pels voltants del campament, atenent-se a les mostres que deixaren a llur pas. Però cap d'aquesta classe d'animals féu acte de presència en els catorze dies que durà l'estada en aquells llocs, cosa comprensible puix quatre fusells trant continuament els allunyaven de l'home, amb el qual no hi volen res, fins que els ataca.

Altament, aquestes bèsties necessiten armes excel·lents i tiradors apropiats. N'és una prova el fet d'un lleó que rondava fela temps per aquells indrets inquietant bèsties domèstiques i fins enduent-se'n alguna criatura, però que motivà que un caporal del destacament francès organitzés una batuda amb tres tiradors senegalesos (que dit sigui de pas tiren força malament) i en trobar el lleó, sotà l'ordre del caporal, engagaren tots tres les armes tocant-lo de tot arreu menys del lloc que li havia de causar la mort. La bèstia s'enfurià tant que d'un bot caigué damunt d'ells i els matà, arrencant també un braç en rodó del caporal.

L'estada fou molt agradable puix la temperatura era com la d'aquí al mes d'agost, amb les nits fresques. L'aigua per beure és molt bruta i de riu, però els expedicionaris la filtraren bé. El riu Gambia és caudalós i en molta indreta té més de 100 metres d'amplària. El Nieriko és molt més petit.

Els pobles indígenes, els més grans dels quals es componen de 400 persones, són distants de 25 a 50 quilòmetres i tots tenen llur cap al qual obeeixen respectuosament. A ell és a qui cal dirigir-se per tota cosa que necessitin els habitants. Un d'aquests caps volgué presentar als expedicionaris una de les seves dones ja qual sens dubte se'n donà vergonya i no volgué sortir. En canvi obsequià els expedicionaris amb fruits del seu hort, l'únic existent conreat a l'europea i en el qual hi ha plantades verdures apetitives les llevors de les quals el cap portà de França on havia après els costums i la llengua que parla i escriu perfectament.

Ens innoven els expedicionaris que han portat més de cent fotografies interessants de paisatges magnífics, de caçeres, dels habitants i llurs costums, etc.

A tots ells els felicitem tant per l'atrevida gesta com per haver-ne format feliçment.

han fet durant la Novena.

El vinent diumenge, 4 de febrer, els cementats Pomells de Joventut de la sudita Agrupació, faran una visita col·lectiva de germanor als Pomells de Joventut d'Igualada, prenent part en la festa patriòtica que els Pomells igualadins celebraran en aquell dia amb motiu de l'aniversari de llur constitució.

Demà, diada de la Candelera, els Pomells de Joventut de Badalona celebraran una bella festa.

A les vuit del matí, a l'església parroquial de Sant Josep, de Badalona, tindrà lloc una solemne missa de Comunió general, i a les deu serà solemnement benèdict el banderí dels pomells «Gentil Pastorela».

A la tarda, a la sala teatre del Circol Català se celebrà una exquisida sessió, consistent en el cant de diverses cançons, i la representació del «Nadal de les pastores», a càrrec dels pomells de noies, «Llum de nostra terra» i «Gentil Pastorela», la qual serà dirigida per la consellera d'aquesta, últim pomell, Na Carme Alsina.

LA FESTA DE SANT JUST DESVERN
Els Pomells de Joventut «Mon Cel» i «Catalunya triomfant», constituïts al poble de Sant Just Desvern, han celebrat llurs actes per a commemorar el primer aniversari de llur fundació.

El dia 21 assistiren a la festa de Mnerva que se celebrà a la parròquia, amb força llumiant, constituint així l'acte d'amor a Déu.

Diumenge passat tingué lloc, amb gran esplendor, la festa de Pàtria. Per assistir-hi acudiren a Sant Just nombroses representacions dels Pomells de la comarca i de Barcelona. Hi havia les banderes dels Pomells «Nostres Amors», «Renaixement», «La Santa Cova», «Bon Seny», «Rosas de Sant Jordi», «Pocallies d'Or», «Nostra Senyora de la Mercè», «Flors barcelonines» i la dels Pomells de Sant Joan Despí, totes molt riques i molt vistoses.

L'arribada dels autos que portaven pomellistes i banderes, era acollida amb visques i aplaudiments.

A les cinc es començà a la sala del Casino, amb escaient gust exornada, la vetllada, en la qual prenen part els Pomells visitants i presidien les autoritats del poble, junt amb els mestres, delegació del Directori i el rector de l'Esbart Folklore de Catalunya En Joan Rigall.

Obri l'acte un agradable parlament de salutació que llegí la senyoreta Orriols, presidenta del Pomell «Mon Cel».

Seguidament altres elements pomellistes recitaren belles poesies, totes atentament escoltades i xarorosa-ment aplaudides.

En Francesc Garmia, del Pomell «Sant Jordi», llegí un interessant treball ple de substància patriòtica-religiosa que l'auditori premià amb una llarga ovació.

També fou molt aplaudida la senyoreta Laina, del Pomell «Pocallies d'Or», pel seu exquisit recital de cançons catalanes.

Acabà la primera part amb l'execució de cançons rítmiques molt ben interpretades per nans del Pomell «Catalunya triomfant».

Amb la representació de la famosa obra d'En Josep M. Folch i Torres, «Muset i Bernadeta», es començà la segona part. Els infants encarregats de posar-la en escena, tots pomellistes de Sant Just, sortiren força bé del seu començament, els quals premià el nombre auditori amb abundor de caramels i aplaudiments.

Seguidament prengué la paraula En Josep M. Roig, president del Pomell «Sant Jordi», el qual portava la representació del Directori. Després d'excusar la presència del Mestre, digué que no calia afegir cap comentari sobre l'actuació dels Pomells de Joventut, puix ja ho havien fet ben brillantment les damiselles i els joves que havien precedit en els parlaments. Remarcà sols la necessitat avui imprisa de protegir i fomentar l'obra pomellista, puix és d'una valor moral tan gran que en data pròxima Catalunya n'ha de sentir forçosament la seva profitosa influència.

Acabà regnant l'assistència de les autoritats i pomellistes forans i recomanant fermesa i constància als pomellistes santjustencs.

Fou aplaudit largament.

Tot seguit, els Pomells «Corona de Rosas» de Molins de Rei i «Sant Jordi» de Barcelona, dirigits per En Joan Rigall, executaran diverses danses populars de la nostra terra. Abans el senyor Rigall féu un interessant parlament ressenyant la importància de la dansa catalana sota l'aspecte físic, moral i patriòtic, recomanant amb vehemència la seva propagació. Les damiselles i joves pomellistes alumnes de l'Esbart Folklore de Catalunya anaren desgranant gentils danses, el significat i origen de les quals abans explicava En Joan Rigall.

Al final de cada dansa i especialment en acabar l'audició d'aquestes, el públic aplaudí amb entusiasme.

Uns breus mots del Director de l'Esbart, oferint la cooperació d'aquest al poble de Sant Just i el cant de l'Himne dels Pomells, posaren fi a la bellina festa, de la qual tot hom en quedà agradablement impressionat.

Notes d'Alemanya

Catalunya a Berlín

EL CAS D'EN JOANXICH.—L'E800.—LA ELEMENTAL DEL TREBALL A LA UNIVERSITAT DE BERLÍN

Figureu-vos una de les grans aules de la Universitat de Berlín plena de gom a gom. La sala, neta i endreçada, té l'aspecte atractiu i propici per al treball que la Catalunya moderna ha sabut donar als llocs d'ensenyament de les seves institucions de cultura. Al mig de la grada hi ha muntat un magnífic aparell de projeccions. Tota la paret de fons l'ocupa la pantalla blanca. A l'angle esquerre la tribuna per al conferenciant, ocupada aquest vespre per un home jove, afaitat de cara, ben vestit i ben pentinat, amb l'aire i el parlar decidit del català que ha vingut en aquest món per a fer-hi feina: és En Francesc Joanxich que dona una conferència, invitada pel centre Hispànic de Berlín, i parla de l'Escola Elemental del Treball de Barcelona.

Aquestes conferències que es donen als centres i clubs espanyols de les capitals europees... Mare de Déu santíssima! Des de «El espíritu de Don Quijote» fins a «El porvenir de la raza», des de «La obra de los conquistadores» fins a «Hispano-americanismo práctico» passant per «El intercambio intelectual hispano-alemán» (o francès, o anglès) i «España, madre de un continente», poden triar i remenar. Exportada, la buidor de la xaranga castellana sembla encara més buida i arriba a fer veritable pena. Però en Joanxich es català de la nova Catalunya i els continents l'embafen. Invitat a donar una conferència, troba de seguida el tema a la mà: parla de l'Escola que l'ha fet a ell.

En Francesc Joanxich ha estat un bon alumne de l'Escola Elemental del Treball, la gran institució nacional d'Ensenyament Tècnic popular que el geni creador d'En Prat de la Riba, la intel·ligent sollicitud de l'actual President i el talent d'organització i l'exemplar treball diari d'En Rafael Campalans han donat a Catalunya. Acabats els seus estudis ha sortit En Joanxich, amb una pensió, a córrer món i a estudiar encara. Treballa primer uns quants mesos en una de les fàbriques més importants de Bèlgica, aprenent el francès i perfeccionant-se en el seu ram que—si no anem errats—són les aplicacions de la química a la metal·lúrgia. En sortí amb certificats que li fan honor. Ara és a Alemanya, aprenent l'alemany, visitant fàbriques i treballant sempre per a poder, el dia de demà, en reintegrar-se a Catalunya tornar-hi amb escreix i que de Catalunya ha rebut bona cosa: excel·lent cosa dirim, car l'esclat d'un poble és fet de l'acumulació d'aquesta escreixos.

L'Escola Elemental del Treball ha fet d'En Joanxich un bon treballador i un bon català. N'ha fet, demés, i si voleu per damunt de tot, un home. Un home que pot parlar amb els homes d'arreu del món un llenguatge interessant i comprensible. En parlar de la seva escola, dels mètodes d'ensenyament que hi regelen, de la finalitat que persegueix, de com—així sobretot—l'Escola procura que

el perfeccionament tècnic de l'obra vagi acompanyat d'un aixamplament del seu esperit per tal que els seus alumnes arribin a ésser homes complets i ciutadans fructífers. En Joanxich va saber dir coses que no demerèixien de la Universitat il·lustrada on parlava.

Que no s'espantin, doncs, els amics castellans de Catalunya que sembla que tenen por que el català ens barri els camins del món i de la cultura. Les idees generals d'un obrer català, enenyat en català a una gran escola catalana, poden trobar curs a qualsevol universitat d'Europa. En canvi, corre per aquest Berlín cada producte de les universitats on s'ensenyava en la «llengua de cien millones de habitantes» que... més val no parlar-ne.

II

UN ARTICLE DE LA «ILLUSTRIRTE ZEITUNG» SOBRE BARCELONA

Un senyor Ph. K. acaba de publicar a la «Berliner Illustrierte Zeitung» (un milió d'exemplars cada setmana, el seu servei) un article il·lustrat sobre Barcelona amb un títol que es porta Poli: «Barcelona: Die Stadt der Polizisten». I per a demostrar que Barcelona és, en efecte, la «ciutat dels policies», publica tres il·lustracions: un parell de civils de cavall, amb sabres i tercerols, passejant-se pel passeig de Colom, una altra parella de civils a peu arpenjats damunt dels mausers, i un grup de tres guardies de seguretat arpenjats, com de costum, sobre si mateixos. Al costat d'aquestes tres fotografies, una parella d'«urbanos» estratificats i armats només amb una vara representen — evidentment — la civilització.

Es lamentable que perquè els castellans no han après de governar després de quatre cents anys d'assajar-s'hi, Barcelona tingui de fer un parò, a part de les fotografies, que no més sigui davant dels llegidors de la «Illustrierte Zeitung», de Berlín. Però, a part d'elles fotografies, que no són culpa seva, l'article del senyor Ph. K. pertany de ple al gènere pintoresc. El senyor Ph. K. s'ha pas-sejat pel port en una barca i el «gondolero» li ha contat que un dia d'aquests el poble pujaria al castell de Montjuich i en faria una de grossa. El senyor Ph. K. diu que Barcelona és la «fortalesa del socialisme espanyol». El senyor Ph. K. diu que a Barcelona, a les deu de la nit, no es veu una rata pel carrer. El senyor Ph. K. qualifica a la «guardia civil de «carabineros», a la policia de «guardia municipal» i a la llengua catalana de dialecte.

Això vol dir que el senyor Ph. K. s'ha passejat uns quants dies per Barcelona i no s'ha informat de res. Bona lloc de modestia pels que han visitat un parell de centes ciutats i creiem tenir de totes elles una impressió més o menys exacta. I una prova, demés, de què a Barcelona encara no tenim prou ben organitzat el «veel importantissim servei» d'allucament dels estrangers que ens visiten.

EUGENI XAMMAR

Berlín, gener de 1923.

La campanya del Marroc

PER LA REPATRIACIO DELS SOLDATS CATALANS

S'ha cursat el següent telegrama: «Ministre de la Guerra. — Madrid. Suposant ànima acció militar Marroc, considero urgent repatriació forçosa pertanyen guarnició Catalunya, per a poder retornar a llurs tasques industrials i mercantils nombrosos elements que fa tant de temps romanen apartats. El saluda cordalment, Ferran Mercé, president Lliga Defensa Industrial i Comercial.»

PADRINES DE GUERRA

Sollicita padrina de guerra el legionari català Josep Bosch Ralch (Tàrrer de Vafora), Melilla. Legió estrangera, primera bandera, tercera companyia d'ametralladores.

Per l'ensenyament català

El Consell General de l'Associació Protectora de l'Ensenyament Català va acordar l'elecció efusivament les Escoles Mossèn Cinto i l'Ateneu Igualadí de la Classe obrera, per haver obtingut els premis concedits per la Mancomunitat de Catalunya, amb motiu de la darrera Exposició General Escolar.

Cal fer constar la satisfacció que sent la Protectora, ja que ambdues Escoles reben subvenció de la dita entitat. De mica en mica, les escoles catalanes es van imposant.

De Societat

Es troben restablertes de la malaltia que han sofert, les dames Agnès Fabra-Sentmanat de Palaja i Adela Boada de Fabrà.

FIVE

Els Pomells de Joventut

Amb motiu de celebrar-se demà divendres, la festivitat de la Mare de Déu de l'Ajuda, l'Agrupació dels Pomells de Joventut de l'Ajuda (Barcelona), assistirà als actes religiosos que a l'hor de l'esmentada Verge se celebraran en sa pròpia església (carrer Baix de Sant Pere, 18), en especial a la missa de Comunió, que serà reclamantaria dels Pomells, i anant a càrrec de les damiselles pomellistes i els cantants i altres motius, tal com ho

LES TERRES CATALANES

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Inspecció

Aquest matí ha arribat l'enginyer cap de material i tracció de la Companyia del Nord, senyor Frederic de Vargas, al qual acompanyaven els inspectors senyors Norman i Empeyador.

Han inspeccionat el funcionament dels dipòsits de la Companyia, i els han donat d'alta per al servei.

A l'hor honor s'ha celebrat un àpat, al qual han concurgut notables personalitats del comerç i de la indústria de Tarragona.

Conferència Junoy

Organitzada per la Comissió d'Educació general de la Mancomunitat, diumenge, a les sis de la tarda, a la sala de la Diputació, donarà una conferència en Josep Maria Junoy, qui desenvoluparà aquest tema: «Un nou pastor de la renaixença artística i literària de Catalunya. Autors grecs i llatins nostrats».

Nou tren de mercaderies

Degut a l'augment de tràfic en la línia de la Companyia del Nord, d'avui endavant circularà un altre tren de mercaderies entre Reus i Floresta.

A la una de la tarda sortirà de Reus, i a les sis arribarà a Floresta.

L'arquebisbe Metropolita

En el tren de tres quart, de tres ha marxat cap a Barcelona S. E. el cardenal arquebisbe, qui a les nou de la vetlla ja era de retorn a Tarragona.

Altres noves

Ha estat declarada oficialment la verola del bestiar de llana al terme municipal de Perelló, i la ràbia dels gossos al terme de Querol.

Es troba ja refestellant de la seva malaltia l'enginyer cap d'Obres Públiques senyor Josep Serrano.

Aquest matí ha tingut lloc l'enterrament del cadàver del conegut comerciant senyor N. Eugeni Boada, Verde.

Ha estat una veritable manifestació de dol.

Aquesta tarda ha mort el conegut propietari En Joan Mussolas Alldrich, a l'edat de 96 anys, el qual havia estat regidor d'aquest ajuntament pel volt de 1868.

MATARO

Ha deixat la direcció del periòdic bisetmanal «Pensament Marítim» de la Costa de Llevant, l'actiu periodista matoroní En Joaquim Bartra, el qual venia exercint aquest càrrec des de la reorganització de l'esmentat periòdic, o sigui des de la seva conversió en setmanal i bisetmanal.

Creiem que el deixar l'esmentada direcció no significa la seva retirada del periodisme, i esperem continuar veient el seu nom signant treballs d'investigació històrica matoronina, que amb tan d'èxit i interès han vingut eixint de la seva ploma.

Diumenge, al camp de l'Euro S. C., jugaren un interessant partit de futbol el primer equip de l'esmentada entitat i el reserva del F. C. Barcelona.

Tant l'un com l'altre equip, desenvolupaven interessants jocs, arribant el partit a moments de gran emoció. El resultat fou favorable als matoronins que guanyaren per dos goals a son favor, per un dels seus contrincants.

La brigada municipal està treballant en l'exploració dels terrenys, abans hortes, que tenen de constituir la Ronda d'Alfons XII. Dintre poc serà ja expedit el pas per aquesta via, que enllaçarà la Ronda d'En Prim amb el carrer d'En Clavé, o carretera de Barcelona. Va ja a enderrocar-se la paret que limita la finca de don Jaume Rodon, i un cop construïda de nou aquesta a son degut lloc, quedaran ja unides les dues Rondes de Prim i Alfons XII.

Les conferències que cada any tenen lloc els diumenges de Quaresma al migdia en la sala d'actes del

Foment Matoroní, enguany han estat confiades al docte caputxi Reverend Pare Antoni M. de Barcelona.

Es dona com a segura, per a dintre poc temps, l'aparició d'un diari matoroní independent, escrit en la nostra llengua, que defensarà l'ideal catalanista.

Dijous passat, dia 25 a l'església parroquial de Santa Maria, es celebrà el matrimonial enllaç del jove En Camil Fradera i Garcia amb la simpàtica senyoreta Na Montserrat Soler i Moreu.

Als nous desposats i les famílies Fradera i Soler, endrecem la nostra enhorabona.

Sembla que a primers de maig vinent començaran a circular per la nostra ciutat, alguns autos de llouguer que es dedicaran particularment a prestar el servei de conducció de persones a domicili, a l'arribada dels trens.

S'estan construint diverses cases a l'horta coneguda per «La Quintana», les quals formaran una prolongació del carrer de la Unió.

Al present ha estat ja enderrocat l'antic barri que tancava la dita horta.

Diumenge al vespre començaren a l'església parroquial de Santa Maria, les funcions de desgreuges al Cor Sacratíssim de Crist, que de molts anys celebra en els diumenges de Carnaval la Congregació Mariana. El sermó estigué a càrrec del vicari de la dita parroquia Reverend Mossèn Joan Portella.

En una reunió tinguda darrerament per l'Acadèmia Musical Mariana, foren elegits els següents senyors per a ocupar els càrrecs que reglamentàriament havien de renovar-se: Josep Colomer i Volart, president; Josep Albarch, vice-president; Manuel Soler i Blahébar, vice-secretari; Domènec Camp, comptador; Reverend Mossèn Joan Mas, arxiver; Ignasi Ximenes i Jaume Dotras, vocals.

Diumenge a la tarda, al saló d'actes del Foment Matoroní, l'Acadèmia Musical Mariana donà l'anyuiciat concert en obsequi dels socis protectors.

La secció instrumental executà esculides composicions de Mendelssohn, Tellam, Xiquis, Beethoven, Kräuts i la secció coral interpretà el cant dels pelegrins del «Tannhäuser». Hi prengueren també part les senyoretes Farràs i Martori, les quals una volta més palesaren les seves aptituds per al cant.

La concurrència selecta.

La Costa

ARGENTONA. — El dia de la Mare de Déu de la Candelera se celebrà a l'església parroquial un solemne ofici, i en acabar es farà la tradicional benedicció de candeles i processó que farà el curs acostumat.

A la tarda, al Patronat Obrer de Sant Isidre, la secció dramàtica, notablement ampliada amb valuosos ele-

ments, representarà la divertida comèdia en tres actes, titulada «En Joan de la Calma», que és d'esperar obtingrà un falaguer èxit, com solen tenir totes les obres que s'hi representen, i especialment aquesta, en la qual els esmentats aficionats hi fan un treball acuradíssim.

Durant algun dels intermedis es llegirà una extensa memòria i estats de comptes de l'any 1922.

Amb satisfacció veiem que ha estat col·locada en un altar de la nostra església parroquial, una formosa imatge de la Patrona de Catalunya, present de la distingida senyora Na Joana Roca Bruna, vídua Rialp.

Acabant-se ja el termini del concurs de pessebres, organitzat pels Pòmpels de Joventut, la comissió que els va visitar el dia de Nadal, els visitarà novament per a fallar i poder remetre els corresponents premis, que seran exposats en un aparador d'algun establiment comercial d'aquesta.

Jocs Florals de «Renaixement» d'Artesa de Segre

La comissió organitzadora d'aquests Jocs Florals es complau en convidar als escriptors i compositors de parla catalana a la vinenta Festa dedicada a l'enaltiment del nostre gloriós idioma, al contenir de les excesses poesia i la música i a la lloança de la nostra velada terra.

PREMIS

I Flor natural, ofrena de Renaixement i Cent pessetes de l'Exm. senyor don Felip Rodés, ex-ministre i diputat a Cort, a la millor composició que es presenti a concurs.

II Una col·lecció de les obres de Mossèn J. Verdaguier, ofertes per la Mancomunitat de Catalunya a una posició de tema lliure.

III Cinquanta pessetes del M. I. senyor don Daniel Riu Ex-director general de Duanes i diputat a Cort, a la millor novel·la.

IV Cinquanta pessetes de l'Il·lre. senyor don Francesc Macià, diputat a Cort, a la millor poesia patriòtica.

V Cinquanta pessetes de l'Il·lre. senyor don Eduard Aunós, diputat a Cort, a una sardana.

VI Cinquanta pessetes de l'Exm. senyor don Romà Sol, president de la Diputació de Lleida, a un conte o col·lecció de contes, narracions, etc., sobre costums catalans.

VII Mitja unça d'or del doctor don Josep Estadella, Conseller de la Mancomunitat, a una posició de tema lliure.

VIII Un objecte d'art del senyor Antoni Gabarró, advocat, a una posició de tema lliure.

IX Un objecte d'art del senyor don Manuel Marín, Cap de telèfons de la Mancomunitat, a una posició de tema lliure.

X Un premi que s'assenyalarà, de don Ramon Solé, alcalde d'Artesa, a una composició de tema lliure.

XI Vint-i-cinc pessetes del doctor don Josep M. Viladot, a una posició de tema lliure.

XII Vint-i-cinc pessetes del senyor don Eduard Bosch, de Preixens, a una posició de tema lliure.

XIII Vint-i-cinc pessetes del senyor don Josep Boidú ex-alcalde d'Artesa, a una posició de tema lliure.

XIV Un premi de don Joan Aldavó, ex-regidor d'Artesa, a una posició de tema lliure.

XV Un premi que s'assenyalarà de don Lluís Santaeugènia, a una posició de tema lliure.

XVI Vint-i-cinc pessetes del senyor don Gustau Garcia Fernández (Otto de Gar) a un cuplet lletra i música.

XVII Un premi que s'assenyalarà de don Angel Plens a una posició en elogi de Salga.

Les composicions, escrites en català, originals, inédites i anònimes, senyalades amb un lema i acompanyades d'un plec clos senyalat amb el mateix lema i contenint el nom de l'autor; deuen enviar-se a En J. Bosch i Barrera, director de Renaixement abans del 10 de març d'enguany.

Renaixement anirà donant compte de les composicions rebudes i en el número del 25 de març es donarà a conèixer el veredict del jurat.

El dia de la celebració de la Festa es donarà a conèixer oportunament.

Artesa de Segre 24 gener de 1923.

La Comissió organitzadora, Ferran Colas, Albert Aldavó, Pelai Martorell, J. Bosch i Barrera.

VALLS

Diumenge, a la tarda, hi hagué junta general de socis a l'Associació Catalana, per a procedir a la renovació reglamentària de la Junta Directiva, havent quedat constituïda aquesta de la següent manera:

President, don Fidel de Moragas; vice-president, don Josep Maria Iglesias Domènec; caixer, don Amadeu Alentorn Ballesté; secretari, don Tomàs Selva, i vice-secretari, don Francesc Costas.

El Valls Deportiu diumenge passat jugà un partit de futbol en el seu camp amb el Gimnàstic de Tarragona, quedant empatats per un gol.

Sembla que els investigadors de la contribució industrial han donat per acabada la seva tasca a la nostra ciutat.

L'Atletic Vallenc, l'últim diumenge, va anar a jugar a Sitges un partit de campionat, perdent per dos gols a zero l'equip local.

Diumenge passat es van reunir els socis de la Protectora per a procedir a la renovació reglamentària de la Comissió Delegada, essent integrada actualment pels següents membres:

President, Enric Ribé Fabregas; caixer, Francesc Magriña; secretari, Francesc Pinol, i vocals, Miguel Mandoli, Pau Mercadé i Francesc Plana.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Protesta contra el nomenament d'alcalde de R. O.

Avui ha tingut sessió l'ajuntament sota la presidència de l'alcalde de R. O.

La majoria nacionalista i nacionalista republicana ha formulat la seva protesta contra el nomenament d'alcalde de R. O., i s'ha presentat una proposició, que ha estat aprovada, en el sentit de formular-se recursos contra tal nomenament, demanar als altres ajuntaments que formulin igual recurs, i sol·licitar al Govern que en la vinent legislatura sigui suprimida tal facultat governativa.

Nomenaments eclesiàstics

Han estat designats: econom de Vilablareig, Mossèn Narcís Prunell, i vicari de l'església del Mercadal de Girona Mossèn Pere Coldecarrera.

Cap a Madrid

Cridat pel ministre de la Governació, ha marxat cap a Madrid el governador civil.

D'esport

Diumenge, al camp de la Unió Esportiva de Sant Feliu, jugaren un partit de campionat el primer equip d'aquella ciutat i el primer de la Unió Deportiva de Girona.

Sabem que molts gironins aniran a presenciar aquest partit.

LLEIDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

El nou hospital

En un establiment del carrer Major hi ha exposats el projecte i plànols del nou hospital que la Mancomunitat té acordat de construir en aquesta ciutat.

Detenció

La guàrdia civil de Bellpuig comunica al governador d'haver detingut En Josep Boidú de Castellnou de Ceana, el qual infligí algunes lesions al seu germà i a la seva mare, en una baralla amb ells al domicili de l'últim.

La poda dels ceps

El dia 24 de l'actual arribaren al poble de Mayal el cap de viticultura (secció tècnica d'Agricultura) senyor Erasme Maria d'Imbert, i l'intelligent podador de Masquefa Josep Puig, els quals, l'endemà, efectuaren la poda de ceps, a l'estil de la comarca del Penedès, en l'esmentat terme de Mayal.

Unificació ferroviària

S'està procedint ràpidament a la unificació de línies de la Companyia del Nord amb la del Noguera-Pallaresa.

Es creu que aviat podran donar-se al servei les estacions entre Lleida i Balaguer.

Altres noves

Avui l'Ajuntament no ha celebrat sessió per no haver-se reunit prou nombre de regidors.

Avui, en el tren de les deu de la nit, marxaren tots els reclutes a diverses guarnicions de la península.

Es a Lleida, amb un mes de llicència, per malaltia, l'enginyer cap d'O. P. senyor Carner Salanier.

Ha estat curat al dispensari, d'unes contusions produïdes en una caiguda, En Valeri Sabater Alegre.

Ahí va reunir-se la Comissió de Foment, presidida pel segon tinent d'alcalde, estudiant assumptes de la seva incumbència.

Excursionisme

La secció d'Excursions de l'Institut d'Alumnes de l'Escola del Treball organitza per als dies 2, 3 i 4 de febrer una excursió a la Cerdanya i Pirineu Català, sota el següent itinerari: Puigcaldà, Bourg-Madame, Ossella, Valcebollera, Pas dels Illadris, Puigmal, Nória, Querolps i Ribes. Sortida per l'estació del Nord a les sis del matí de demà.

CONFERÈNCIES HUMANISTES

Un nou factor en la renaixença artística i literària de Catalunya:

ELS AUTORS GRECS I LLATINS, NOSTRATS

El propinent 4 de febrer, En Josep Maria Junoy, donarà a Tarragona, a les sis de la tarda, en el Saló de sessions de la Excel·lentíssima Diputació, gentilmente cedit per aquesta Corporació, una conferència sobre la

FUNDACIO BERNAT METGE

estudiant la pregona i transcendental significança d'aquesta gran obra sota els seus dos aspectes estètic i nacionalista.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 31

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Angelita», de la mar, amb peix.
 Pallebot espanyol «Pedro Oliver», d'Elvissa, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i 40 passatgers.
 Balandra espanyola «Patricio Salas», d'Andorra, amb càrrega general.
 Pallebot espanyol «San Antonio», de Ciutadella, amb càrrega general.
 Llagut espanyol «Dos Amigos Altagués», de Vinaròs, amb garrofes.
 Pallebot espanyol «Alfredo Velasco», d'Adra, amb càrrega general.
 Goleta espanyola «Juanito», de Cartagena, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «San Vicente», de València, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Luis», de la mar, amb peix.
 Goleta espanyola «Isabel», de Mazarrón, amb càrrega general.
 Llagut espanyol «Antonieta», de Soler, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Torras y Bages», de La Corunya i escales, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Trini», de Màlaga i escales, amb càrrega general i passatgers.
 Vapor holandès «Rhea», de Marsella i escales, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Llagut espanyol «Amalia», amb càrrega general, cap a Palma.
 Vapor espanyol «Marqués de Tàrragona», amb càrrega general, cap a Passajes i escales.
 Vapor espanyol «Tambre», amb càrrega general, cap a Las Palmas i escales.
 Vapor espanyol «Aragón», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.
 Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.
 Vapor espanyol «Gorgonio II», amb càrrega general, cap a València.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor anglès «Mirzapore», de trànsit, cap a València.
 Vapor espanyol «Tirso», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.
 Yacht francès «Pays de France», amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor espanyol «Empordanès», amb càrrega general, cap a Roses i escales.
 Vapor espanyol «Alberto», amb càrrega general, cap a Corcubio i escales.
 Vapor noruec «Torfinn Jarl», amb càrrega general i trànsit, cap a Londres i escales.
 Vapor espanyol «Santa Rosa», amb el seu equip, cap a la mar.
 Vapor suec «Industria», de trànsit, cap a Gènova.
 Vapor espanyol «Terranova», amb el seu equip, cap a la mar.
 Vapor espanyol «Almazora», amb càrrega general, cap a Vinaròs i Castelló.
 Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

FARRATGES

Alfals d'Urgell de primera, a 25'50 pessetes els 100 quilos estació de Barcelona.
 Alfals d'Urgell de segona, a 22'50 pessetes.
 Palla de l'Urgell, a 12'50 pessetes.
 Palla del país, a 12'50 pessetes.
 Palla curta d'Aragó, a 12'25 pessetes.
 Palla per a embalatges, a 12 pessetes.
 Palla per a omplir màrtiques, a 12 pessetes.

Banc de Catalunya Barcelona

Central: Rambla d'Estudis, 4

Agències: N.º 1: Creu Coberta, 8.
 N.º 2: Sant Andreu, 146
 N.º 3: Salmerón, 111.

Valors - Cupons - Girs
 Canvi - Banca

Apartat de Correus: 568
 Direcció telefònica:
CATALONIABANK

Banca Tusquets, S.A.

CANVI - VALORS - CUPONS
 Rambla del Centre, número 9

BORSA DE BARCELONA

1 de febrer
 de 1923

Cotització única del Del legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 69'00 a 69'60 i a 68'85, Alacants de 61'20 a 61'05 i a 60'35, Andalusos de 55'95 a 55'90, Aigües de 114'35 a 114'75, Gran Metropolità a 131'00, i Metro-transversal a 117'25.
 A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 69'60 a 68'40 i a 68'70, Alacants de 65'90 a 68'80 i a 69'10, Cáceres variable a 34'20, Colonials de 61'80 a 61'25, Aigües de 114'50 a 114'65, Gran Metropolità de 131'75 a 132'50 i a 132'25, i Metro-transversal de 117'25 a 118'25.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial:

Barcelona Traction and Light Power 7% «1921», a 100'50 i 100'00.
 Barcelona Traction and Light Power 7% «1922», a 107'00.
 Barcelona de Navegació 6% «1922», a 92'00 i 100'00.
 Obligacions Espanyola Colonització 6% «1922», a 93'00.
 Foment d'Obres i Construccions 6% «1922», a 94'50.
 Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 97'00 i 97'25.

Grans Molins Bascos 6% «1922», a 90'50.
 Mines de Potassa «Süria» 7% «1922», a 99'00.
 Tramvies de Sevilla 6% «1922», a 95'00.
 Tramvies de Barcelona 6% «1922», a 101'50.
 Hotel Ritz 7% «1922», a 95'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tres. v. febrer 1924	B 103'00	A. v. octubre 1923	A 101'40	B. v. octubre 1923	B 101'25
C. de Kmia 5%			84'00				
Ajuntaments i Diputacions							
Municipi		1908	78'25				
		1908	78'50				
		1908	78'25				
		1908	80'00				
		1909	79'75				
		1909	78'50				
		1910	78'25				
		1911	78'25				
		1912	79'00				
		1913	78'75				
		1914	78'25				
		1915	78'25				
		1916	78'25				
		1917	78'25				
		1918	78'25				
		1919	78'25				
		1920	78'25				
		1921	78'25				
		1922	78'25				
		1923	78'25				
		1924	78'25				
		1925	78'25				
		1926	78'25				
		1927	78'25				
		1928	78'25				
		1929	78'25				
		1930	78'25				
		1931	78'25				
		1932	78'25				
		1933	78'25				
		1934	78'25				
		1935	78'25				
		1936	78'25				
		1937	78'25				
		1938	78'25				
		1939	78'25				
		1940	78'25				
		1941	78'25				
		1942	78'25				
		1943	78'25				
		1944	78'25				
		1945	78'25				
		1946	78'25				
		1947	78'25				
		1948	78'25				
		1949	78'25				
		1950	78'25				
		1951	78'25				
		1952	78'25				
		1953	78'25				
		1954	78'25				
		1955	78'25				
		1956	78'25				
		1957	78'25				
		1958	78'25				
		1959	78'25				
		1960	78'25				
		1961	78'25				
		1962	78'25				
		1963	78'25				
		1964	78'25				
		1965	78'25				
		1966	78'25				
		1967	78'25				
		1968	78'25				
		1969	78'25				
		1970	78'25				
		1971	78'25				
		1972	78'25				
		1973	78'25				
		1974	78'25				
		1975	78'25				
		1976	78'25				
		1977	78'25				
		1978	78'25				
		1979	78'25				
		1980	78'25				
		1981	78'25				
		1982	78'25				
		1983	78'25				
		1984	78'25				
		1985	78'25				
		1986	78'25				
		1987	78'25				
		1988	78'25				
		1989	78'25				
		1990	78'25				
		1991	78'25				
		1992	78'25				
		1993	78'25				
		1994	78'25				
		1995	78'25				
		1996	78'25				
		1997	78'25				
		1998	78'25				
		1999	78'25				
		2000	78'25				
		2001	78'25				
		2002	78'25				
		2003	78'25				
		2004	78'25				
		2005	78'25				
		2006	78'25				
		2007	78'25				
		2008	78'25				
		2009	78'25				
		2010	78'25				
		2011	78'25				
		2012	78'25				
		2013	78'25				
		2014	78'25				
		2015	78'25				
		2016	78'25				
		2017	78'25				
		2018	78'25				
		2019	78'25				
		2020	78'25				
		2021	78'25				
		2022	78'25				
		2023	78'25				
		2024	78'25				
		2025	78'25				
		2026	78'25				
		2027	78'25				
		2028	78'25				
		2029	78'25				
		2030	78'25				
		2031	78'25				
		2032	78'25				
		2033	78'25				
		2034	78'25				
		2035	78'25				
		2036	78'25				
		2037	78'25				
		2038	78'25				
		2039	78'25				
		2040	78'25				
		2041	78'25				
		2042	78'25				
		2043	78'25				
		2044	78'25				
		2045	78'25				
		2046	78'25				
		2047	78'25				
		2048	78'25				
		2049	78'25				
		2050	78'25				
		2051	78'25				
		2052	78'25				
		2053	78'25				
		2054	78'25				
		2055	78'25				
		2056	78'25				
		2057	78'25				
		2058	78'25				
		2059	78'25				
		2060	78'25				
		2061	78'25				
		2062	78'25				
		2063	78'25				
		2064	78'25				
		2065	78'25				
		2066	78'25				
		2067	78'25				
		2068	78'25				
		2069	78'25				
		2070	78'25				
		2071	78'25				
		2072	78'25				
		2073	78'25				
		2074	78'25				
		2075	78'25				
		2076	78'25				
		2077	78'25				
		2078	78'25				
		2079	78'25				
		2080	78'25				
		2081	78'25				
		2082	78'25				
		2083	78'25				
		2084	78'25				
		2085	78'25				
		2086	78'25				
		2087	78'25				
		2088	78'25				
		2089	78'25				
		2090	78'25				
		2091	78'25				
		2092	78'25				
		2093	78'25				
		2094	78'25				
		2095	78'25				
		2096	78'25				
		2097	78'25				
		2098	78'25				
		2099	78'25				
		2100	78'25				
		2101	78'25				
		2102	78'25				
		2103	78'25				
		2104	78'25				
		2105	78'25				
		2106	78'25				
		2107	78'25				
		2108	78'25				
		2109	78'25				
		2110	78'25				
		2111	78'25				
		2112	78'25				
		2113	78'25				
		2114	78'25				
		2115	78'25				
		2116	78'25				
		2117	78'25				
		2118	78'25				
		2119	78'25				
		2120	78'25				
		2121	78'25				
		2122	78'25				
		2123	78'25				
		2124	78'25				
		2125	78'25				
		2126	78'25				
		2127	78'25				
		2128	78'25				
		2129	78'25				
		2130	78'25				
		2131	78'25				
		2132	78'25				
		2133	78'25				
		2134	78'25				
		2135	78'25				
		2136	78'25				
		2137	78'25				
		2138	78'25				
		2139	78'25				
		2140	78'25				
		2141	78'25				
		2142	78'25				
		2143	78'25				
		2144	78'25				
		2145	78'25				
		2146	78'25				
		2147	78'25				
		2148	78'25				
		2149	78'25				
		2150	78'25				
		2151	78'25				
		2152	78'25				
		2153	78'25				
		2154	78'25				
		2155	78'25				
		2156	78'25				
		2157	78'25				
		2158	78'25				
		2159	78'25				
		2160	78'25				
		2161	78'25				
		2162	78'25				
		2163	78'25				
		2164	78'25				
		2165	78'25				
		2166	78'25				
		2167	78'25				
		2168	78'25				
		2169	78'25				
		2170	78'25				
		2171	78'25				
		2172	78'25				
		2173	78'25				
		2174	78'25				
		2175	78'25				
		2176	78'25				
		2177	78'25				
		2178	78'25				
		2179	78'25				
		2180	78'25				
		2181	78'25				
		2182	78'25				
		2183	78'25				
		2184	78'25				
		2185	78'25				
		2186	78'25				
		2187	78'25				
		2188	78'25				
		2189	78'25				
		2190	78'25				
		2191	78'25				
		2192	78'25				
		2193	78'25				
		2194	78'25				
		2195	78'25				
		2196	78'25				
		2197	78'25				
		2198	78'25				
		2199	78'25				
		2200	78'25				
		2201	78'25				
		2202	78'25				
		2203	78'25				
		2204	78'25				
		2205	78'25				
		2206	78'25				
		2207	78'25				
		2208	78'25				
		2209	78'25				
		2210	78'25				
		2211	78'25				
		2212	78'25				
		2213	78'25				
		2214	78'25				
		2215	78'25				
		2216	78'25				
		2217	78'25				
		2218	78'25				
		2219	78'25				
		2220	78'25				
		2221	78'25				
		2222	78'25				
		2223	78'25				
		2224	78'25				
		2225	78'25				
		2226	78'25				
		2227	78'25				
		2228	78'25				
		2229	78'25				
		2230	78'25				
		2231	78'25				
		2232	78'25				
		2233	78'25				

El Consell Superior del Foment del Treball

En l'última sessió celebrada pel Consell Superior del Foment del Treball, sota la presidència d'En Domènec Sert, es donà lectura de la Memòria reglamentària dels treballs realitzats per la Junta Directiva durant l'exercici de 1922.

El Consell acordà per unanimitat, aprovar aquest treball i sotmetre'l a l'aprovació de la Junta general, acordant-se atorgar al secretari general En Guillem Graell, un expressiu vot de gràcies per la redacció de la Memòria.

Seguidament el president del Foment, davant dels projectes de submissió de la independència del Patronat, i de la llibertat contractual, base de la civilització moderna, els temes de la qual són objecte d'ample estudi en la Memòria, formulà les següents interrogacions al Consell Superior:

Primera. — El Consell Superior del Foment del Treball, compost de cinquanta cinc vocals de la seva Junta Directiva, nomenats en representació d'altres tantes indústries, i cinquanta presidents d'Agrupacions industrials de Catalunya entén, segons el seu leial saber i entendre, que la fabricació catalana ha de rebutjar solidàriament tota imposició de contracte col·lectiu forçós de treball?

Segona. — Jutja el Consell abans esmentat, que no és possible acceptar el control obrer, o sigui la intervenció en l'administració, govern i aplicacions de capital en les fabricacions, i que s'ha de rebutjar solidàriament?

Tercera. — Creu el Consell Superior, que obliga la necessitat i que ha arribat l'ocasió de que pel Foment es faci una crida a les Associacions patronals de Catalunya, per a confederar-les a la manera com ja està realitzat en tots els països industrials d'Europa?

El Consell Superior acordà per unanimitat, contestar en sentit afirmatiu les anteriors preguntes formulades per la Presidència.

Foren aprovats els comptes definitius dels pressupostos de 1922, el balanç tancat el 31 de desembre darrer, i el Projecte de Pressupostos d'Ingressos i despeses per a 1923.

El president excità el zel dels consellers perquè influïssin prop de les respectives Agrupacions que representen, a fi de que els industrials espanyols concorrin a la IV Fira de Mostres de Barcelona, que tindrà lloc durant els dies 17 al 28 del vinent mes de març, amb l'objecte que la producció espanyola tingui la deguda representació en aquest Certamen, sobretot tenint en compte que ha de coincidir amb el Primer Congrés Nacional del Comerç Espanyol a Ultramar, amb el qual motiu acudirán a Barcelona importants elements d'Amèrica.

El president pregà als consellers que informin amb tota urgència, a la Presidència, les Agrupacions que no ho haguessin fet ja, el qüestionari sobre el tema E, que els havia estat enviat pel Foment sobre el citat Congrés del Comerç Espanyol a Ultramar, que tindrà gran importància per a les nostres relacions econòmiques amb Amèrica.

Cultura

L'ACADEMIA D'HIGIENE DE CATALUNYA

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya celebrà la sessió inaugural de les tasques del present curs, sota la presidència del Dr. En Guillem López amb assistència dels senyors: President de l'Audència, En Francesc Alvarez Vago; Dr. En Miquel Trallero, en representació del governador; doctor En Francesc Soler Garde, en la del capità general; Dr. N'Antoni Salvi Navarro, en la del Rector de la Universitat; En Joan Bosch Roig, en la del president de la Mancomunitat; En Dr. Domènec Avelledana, en la del Bisbe; En Florenci Porpetta, en la del Delegat d'Hisenda; Dr. En Joan León Tassada, en la de l'Inspector de Sanitat Militar; En Lluís Summers, en la del comandant de Marina; doctor En Josep López Capdepón, en la del degà de la Facultat de Farmàcia; Dr. En Benet Oliver Rodas, en la de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia; Dr. N'Alfred Pali; Buxareu, en la de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts; Dr. N'Antoni Bartumeus, en la del Col·legi de Metges i Cos Facultat.

tatiu de l'Hospital de la Santa Creu; En Pau Marí i En Joaquim Gratacós, en la del Col·legi Oficial de Veterinaris; En Josep Cirach, en la del Col·legi Odontològic de Catalunya; Dr. En Josep Giron Savall, en la de la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País; Dr. En Francesc Pons Freixa, en la de l'Institut Municipal d'Higiene; Dr. En Nicolau Batlle, en la de l'Institut Municipal de Beneficència; els doctors N'Eladi Vila Cuñer i N'Ernest Pedraza Fernández, en la de la Inspecció Mèdico-Escolar; En Joan Mas Alemany, en la del Comitè de sots-delegats de Sanitat; En Joan Pali, en la del Cos de Veterinària Municipal; Dr. En Trinitat Macià, en la de la Societat Mèdico-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damià; En Francesc Puig Sureda, en la del Col·legi de Farmacèutics; Dr. En Tomás Pumarola, en la de l'Institut Mèdico-Farmacèutic; En Josep Serrana, en la de la Cooperativa de Periclistes per a la Construcció de Cases Barates; En Jacint Navarro, en la dels Auxiliars Pràctics de Veterinària; alguns senyors acadèmics i distingits públics.

El secretari de la Corporació, doctor En Ramon Jori Biscamps, llegí una detallada memòria de les tasques realitzades per l'Acadèmia durant el curs anterior, i a continuació, l'acadèmic numerari don Angel Sabates, donà lectura a un treball doctrinal titulat «El menjar sa».

Començà el seu notable treball estudiant l'alimentació en el desenvolupament de les èpques del món, fixant-se en les civilitzacions romana i hel·lenica per a deduir l'antiquetat de certs sistemes alimentaris. Tractà les carns, les lletes, el peix, els ous i tots els articles que són la base panaràgica de la ciutat sota el punt de vista fisiològic i anatómicopatològic en relació amb la salut humana. Llegí estadístiques oficials de la producció zootècnica, aplicant-les a la correspondència de consum per habitant amb una resultant miserable i deplorable.

Historia les males condicions higièniques en que es desenvolupen les manufactures nutritives a la nostra ciutat, posant de manifest el contrast entre les majestuositats cíviques de caràcter arquitectònic amb les mesquindats d'ordre higiènic, que comparà a la dama fortuna i elegant la companyia de la qual es repelleix perquè li puja l'aire. Rebutjà amb rictus oficials les raons econòmiques adduïdes pels esgarriats administradors per a negar crèdits sanitaris dels fons reunits per la sanitat mateixa; injustícia de la qual pot dar-se'n la culpa a l'imperi de la política salda, a l'intrusisme profa i al desviament de determinada premsa en els alts menestres de la ciència i la salut.

En parèntesis durs i eloqüents dissenyà les causes d'ordre moral i social que obstaculitzen el desenvolupament de les millors higièniques, que descriu, l'ordre més elemental per assegurar la integritat normal dels elements trífics que tan directament influïxen en la salut del poble, traient a aquest la seva indiferència davant l'homicida actitud dels governants, i cosa inclou els mateixos organismes acadèmics del descurt amb que es mira el tecnicisme, per les seves línies intestines que donen el triomf al que més pot i no al que més val, determinant la dispersió del front sanitari, que havent d'aglutinar-se per alliconar el poble contra els causants dels seus dolors físics, s'anotren fent causa com amb l'anèmic profa que s'oposa a tota obra de benestar social.

La concurrència premià amb aplaudiments i felicitacions els treballs dels senyors Jori Biscamps i Angel Sabates, així com el breu discurs amb que el president En Guillem López declarà obert el nou curs acadèmic.

La «Societat de Psiquiatria i Neurologia» celebrà la sessió inaugural del curs actual el proper diumenge, 4 de febrer, a les set de la vetlla (Portaferrissa, 6), llegint el doctor F. Bravo Moreno, un discurs sobre «Síntomes elementals de la Patologia mental que es troba a les obres literàries d'En Pérez Galdós».

La Universitat

Una comissió del poble de Calera de Marató ha visitat el reactor per parlar-li de la construcció d'uns edificis escolars.

S'ha concedit categoria honorífica d'assessors en la facultat de Ciències, sociu d'Exactes, al doctor Antoni Torroja Miret, i en la secció de Naturals, a En Josep Fuset Turia.

També han ascendit a la categoria honorífica de professor de terme el doctor Magi Fabregas Cortés; ascens a la facultat de Dret el doctor Ad-

garra, i a la categoria honorífica de terme, en la Facultat de Medicina, els doctors Planellas Llanos, Oliver Aznar i Calleja-Borja-Tarrius.

LA FIRA DE MOSTRES

La direcció de la Fira Internacional de Praga, ha comunicat al Comitè de la Fira de Mostres de la nostra ciutat, la propera arribada a Barcelona del President de la Unió d'Exportació dels països txeco-eslovacs, D. J. F. Votruba, distingida personalitat industrial bohèmia i molt coneguda en les altes esferes estrangeres.

El motiu del seu viatge és l'assistència a la inauguració de la nostra pròxima Reunió Comercial, en representació de la Fira de Mostres de Praga.

Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya

CURSOS PER A 1923

«Estudis sobre la Mentalitat Primitiva», per Tomás Carreras i Ariu, catedràtic de la Facultat de Filosofia i Lletres, director de l'Arxiu. — El present curs és una continuació especialitzada del curs d'Introducció a la Psicologia dels pobles, donat l'any anterior. La part doctrinal constarà de dues lliçons (il·lustrades amb projeccions), que seran donades els dies 12 i 19 d'abril, a les sis de la tarda. Els treballs de seminari seran efectuats en els mesos compresos de gener a maig, i per a pendre-hi part, caldrà posar-se d'acord amb el professor.

«Curs d'Introducció a l'Etnografia i a l'Etnografia especial de Catalunya», per J. M. Batista i Roca, professor auxiliar de la Facultat de Filosofia i Lletres, secretari de l'Arxiu. — Aquest curs és ampliació del curs donat l'any anterior sobre «El Mètode en l'Etnografia». Les lliçons, que aniran il·lustrades amb projeccions sempre que convinguin, són donades els dilluns, a les cinc de la tarda. Pels treballs de seminari, els alumnes es posaran d'acord amb el professor.

Vegila el programa detallat d'aquests cursos publicat separatament.

«Recerques Lingüístiques a l'Alt Aragó. Aplicacions Etnogràfiques», per Josep M. de Casacuberta, professor auxiliar de la Facultat de Filosofia i Lletres. — Una conferència (amb projeccions), que serà donada el dia 22 de febrer, a les sis de la tarda.

«Resultats d'una Excursió Lingüístico-Etnogràfica al poble català d'Alguer (Illa de Sardenya)», per mossèn Antoni Oriola, prevere, membre de l'Institut d'Estudis Catalans, i Josep M. de Casacuberta i J. M. Batista i Roca, professors auxiliars de la Facultat de Filosofia i Lletres. — Dues conferències (amb projeccions), que seran donades els dies 3 i 8 de febrer, a les sis de la tarda.

«Estudis sobre el poble Basc i la seva cultura» (segona sèrie), per Teodor d'Aranzadi, catedràtic de la Facultat de Ciències i membre de la Societat d'Estudis Bascos, i Angel d'Arantzazu, catedràtic de la Facultat de Filosofia i Lletres i secretari de la dita Societat. — Dues conferències que seran donades respectivament els dies 9 i 15 de març, a dos quarts de set del vespre.

«Estudis sobre la masia catalana», per Josep Danús i Torras, arquitecte. — Una conferència que serà donada el dia 22 de març, a dos quarts de set del vespre.

Les conferències dels senyors Aranzadi, Arantzazu i Danús, seran donades amb motiu de l'Exposició Gràfica i com a il·lustració de la mateixa.

Ultra els esmentats cursos, pel mes de març serà inaugurada una «Exposició Gràfica d'Etnografia de Catalunya amb mostres d'altres pobles», per a la qual es vénen rebent importants aportacions d'entitats i particulars. S'és publicat separatament el prospecte que conté les bases i els temes de la dita Exposició, havent-se prorrogat la data d'admissió de materials gràfics i objectes, fins al vinent dia 1 de març.

L'Arxiu continuarà realitzant els treballs de seminari i les exploracions etnogràfiques i etnològiques en els cursos anteriors.

La inscripció als cursos, conferències i treballs de seminari, podrà fer-se a l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya (Seminari de la Catedral d'Eliçia) i a la Secretaria de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Els col·laboradors de l'Arxiu tenen dret a assistir a les sessions ordinàries i extraordinàries i a tots els cursos, sense necessitat de la prèvia inscripció.

Dels afores

Horta

Teatre català

Per a demà, diada de la Candelera, té anunciat el Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia, la representació de la famosa comèdia «Miqueta i sa mare». Hi prendran part les actrius Marta Cazorla, Mercè Muñoz, Leopolda Alegret, Francisqueta Roca i Maria Duscart.

L'elenc del Centre, integrat pels consells Ribas, Juez, Vial, Muñoz, germans Delcós, Samsó i Motet, s'ha pres l'obra amb veritable amor, i pels assaigs, es pot assegurar que reixiran l'audiment de llur comess.

Futbol

La Unió Atlètica assolí un altre triomf, diumenge passat, guanyant per tres a un al Sporting de Sant Martí. Tot l'onze vermell es comportà de faiso insuperable. Per al vinent diumenge, es disputarà novament amb el Catalunya de Terrassa, la copa del doctor Puig i Grau. Entre els aficionats a l'esport del futbol, es fan molts calendaris sobre aquest partit imminent. Donada la forma excel·lent de l'actual onze atlètic, ben entrenat i fort, cal esperar una cessionant victòria.

Concerts

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Quartet Wendling i Alfred Hoen

L'Associació d'Amics de la Música organitza, com ja és sabut, interessants concerts. Gràcies a l'actuació intel·ligent i amorosida de l'esmentada Associació, hem sentit, darrerament, ben notables i originals artistes.

El concert vuitè del present curs, ofert als seus associats per l'entitat que ens ocupa, fou confiat ben encertadament al Quartet Wendling i al pianista Alfred Hoen. Servíem el millor record del Quartet que acabem d'esmentar, que havien oït en alguns dels concerts de la «Intima» (Una altra entitat també simpàtica). Anàrem, doncs, al Palau, ja ben segurs de veure, realment, algunes hores agradoses. En efecte, el Quartet de Stuttgart ens ofrenà una execució absolutament perfecta, inoblidable, del bellíssim Quartet desà, en mi bemoll, op. 74, de Beethoven. En tocar, sobretot, l'«Adagio una non troppo», els quartetistes alemanys esdevingueren dignes, veritablement, del gran artista l'obra del qual transmetien i interpreten. Ja no es pot somniar, és agraït confessar-ho, ni una més bella i més natural fusió sonora de la que assoliren els executants del Quartet Wendling, ni d'altra banda, una més fina i més completa fusió dels espermis. Una sola veu, una sola ànima interpretant, exterioritzant, en veritat, la pàgina absolutament admirable de Beethoven i mentre escoltàvem la pàgina suscita, tan pura, tan rica de musicalitat, tant noble i enlairada, pensàvem que és aquesta la música que haurien d'estudiar, d'estimar i d'admirar, perfectament, aquells que, allunyant-se dels grans i bells espermis, s'contenten amb assaigs, amb estridències més o menys humorístiques o amb franges pallissades i el que proposem no és que hoin es dediqui, tantmenys, a imitar el que ja està fet, i ben fet. Se'ns acut, simplement, un consell de bon sentit: que es necessari voltar-se de «bons amics», de «bons companys». I el que és bo, el que és sa de practicar «socialment», ho és també, innegablement, de practicar-ho artísticament. No és freqüentment gent groiera, que l'espectr s'afina. No és guaitant, preferentment, el món de les combinacions o agrupacions sonores, que l'espectr s'enlaira. Ultra l'acord, queda encara el ritme, la bonica estructura i, pel damunt de tot, l'ardida volada de l'esperit!

En això pensàvem, ho repetirem, tot escoltant l'admirable Adagi del desè Quartet, de l'autor de la «Novena».

Després de l'obra de Beethoven, el Quartet de Dvorak va semblar-nos massa feble! El contrast esdevingué gairebé cruel i hom no seguia i fins es «distreia». Tot allò que els artistes exterioritzaven era certament sincer, franc, però després del Quartet beethovenià apareixia adonzenat. El concert que comentem havia començat amb una execució molt fusta i sentida del sempre suggestiu Quintet de Schumann. En executar les pàgines del gran romàntic i les del simpàtic Dvorak, el pianista Alfred Hoen col·laborà amb encert a la tasca dels seus ben notables companys.

F. L.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 45 de propietat i abonament. A les nou. L'òpera en cinc actes, MANON, pel divo tenor Carlo Hackel, la celebrada sopran Baldassarre Te. deschi i els aplaudits artistes Ghrardini i Olaiola. — Demà, tarda: Darrera representació de MONNA LISA.

Gran Teatre del Liceu

Temporada de Quaresma. Quatre grans concerts pel genial pianista EMIL SAUER: 1. Dies 22, nit; 25, tarda; 1 28, nit, de febrer, i 3 de març nit. — Queda obert l'abonament. — Als senyors abonats a la present temporada d'òpera se'ls reservaran llurs localitats fins al dia 4 de febrer.

Teatre Català ROMEA

Telefons 3500 A. — Avui dijous, 1 Nit: Tortallà Catalànista. Estrena de la comèdia d'A. P. Maristany.

LA RIQUESA DE SIMONIDES

Divendres, diada de la Candelera. A les tres: ELS PASTORETS, amb els Reis i obsequis als nens. A dos quarts de sis i nit: LA RIQUESA DE SIMONIDES. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI

Selecció programa pels REIS DEL PATI-GANIVETA.

LA CHARLOTTE I KREKOW

I tota la seva companyia en el seu meravellós

BALLET SOBRE GEL

Avui, nit, a les deu. Colossal programa: Divertissements. Primera representació de

CARNAVAL, de R. Schumann arranjament de Paul H. Hackow. Primera ballarina, LA CHARLOTTE. — Decorat dels germans Tarazona, de Nova-York. Riquíssim vestuari de la casa Hue Barach i Companyia, Berlin-Nova-York. Grandiosa presentació. — Demà, tarda i nit, grans programes figurant-hi CARNAVAL. — Dissabte, nit: Funció en honor i benefici de LA CHARLOTTE

Gran programa. — Diumenge: Comiat de la Companyia. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI

Dilluns, 5, nit

HAMLET PER ZACONNI

Butaca amb entrada, 8'30, timbres inclòsos. — Es despatxa a comptaduria.

Teatre de Novetats

Avui, dijous, 1.º febrer 1923

Pandit mes funcions

A les deu de la nit,

La prohibición del beso

DARRER GRANDIOS EXIT D'OPÈRES CINEMATOGRAFÍQUES, ESPECTACLE PREFERENT DEL PÚBLIC a Barcelona. — Demà, divendres: Comiat: Tres darreres funcions: A dos quarts de quatre i a les sis: LA PROHIBICIÓN DEL BESO. A les deu: MISS VENUS. — Es despatxa a Comptaduria.

Teatre de Novetats

Vuit elegants

BALLS DE DISFRESSES

AURIGEMMA-CANADO

Dissabte, dia 3 de febrer

BALL BLAU

El dia 8 de febrer, a dos quarts de quatre de la tarda: GRAN CERTAMEN INFANTIL DE VESTITS. Localitats: Casa Aurigemma, Fernado, 53, a la taquilla del teatre.

ELDORADO

COLISEU DE VARIETATS

Avui, nit, a les deu: Gran espectacle. Penúltima SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA D'ART: FREGOLI-ALONSO. Programa: Primer part: Projectió de una pel·lícula ècnica: Segona part: El genial artista LEOPOLD FREGOLI en les grans creacions del seu vast repertori. Tercera part: L'aproposit de gran èxit, amb presentació de nous tipus cantants, músics, etc., etc., FREGOLI, EMPRESARI. Quarta part: La popular i simpàtica cobejadora PILAR ALONSO. — Demà, divendres, Diada de la Candelera. Tarda i nit:

Úlcères varicoses
que dataven de 8 anys
curades en 1 mes

Reuma-
tismes
Artri-
tismes
Arterio-
Esclero-
sis.

PERTORBACTIONS CIRCULATORIES

Els accidents provocats per la mala circulació de la sang són tan innombrables com perillosos. Entre els principals i més freqüents s'han de citar les varices, les úlceres varicoses, els eczemes varicosos seguits quasi sempre d'hemorràgies. En les dones, aquests fenòmens es presenten sobtament al moment de llurs transformacions genitals i més especialment en les èpoques de menstruació i en arribar als quaranta anys. La sang circula lentament, és pesada, espessa i carregada de residus, que diposita en les artèries i en les venes, i llur tensió arriba a tal punt, que poden esclatar al més petit esforç produint llagues i úlceres més deformes que alarmants i de vegades accidents encara més greus. Solament poden prevenir-se o contenir-se totes aquestes pertorbacions circulatories conservant la integritat del líquid sanguini amb una acció depurativa enèrgica. A aquest propòsit el cos mèdic ha reconegut la poderosa i infal·lible eficàcia del meravellós

DEPURATIU RICHELET

Amb la seva acció vivificadora la sang es torna més neta, els conductes arterials recobren llur flexibilitat i es descongestionen, la circulació es restableix i molt aviat les llagues, les úlceres més rebels i més repugnants desapareixen sense deixar rastre. La seva eficàcia és encara més absoluta en el tractament de totes les manifestacions internes i externes de l'artrisme, sempre en relació amb el líquid sanguini: Malalties de la pell (Brians, Eczemes, Psoriasis), Escrófula i Enfisema, Gota, (Reumatismes i tots els accidents sifilítics hereditaris o adquirits.

Cada flascó va acompanyat d'un opuscle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayonne (França).

Resultat segur

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME
MONTEVIDEO
El vapor
sortirà el dia 23 de febrer de Barcelona, el 24 de València, el 26 de Màlaga i el 28 de Cádiz cap a Nova York, Havana, Veracruz i Port Mèxic.
El vapor
sortirà el dia 17 de febrer de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacífic amb trasbord a Havana.
El vapor
sortirà el dia 10 de febrer de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cádiz cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curacao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.
LINIA DE BUENOS AIRES
INFANTA ISABEL DE BORBON
El vapor
sortirà el dia 4 de febrer de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cádiz cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.
LINIA DE FILIPINES
ISLA DE PANAY
El vapor
sortirà de Cádiz el dia 16 de febrer, de Cartagena el 17, de València el 18 i el 22 de Barcelona cap a Port-Saïd, Colombo, Singapur i Manila, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per als tres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars dels ports d'escala abans indicats.
LINIA DE FERNANDO POO
CIUDAD DE CADIZ
El vapor
sortirà el dia 15 de febrer de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena i el 20 de Cádiz cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Poo.
A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

LA ORTOPEDIA MODERNA
Bartomeu Carcasona

Tallers i despatx únic: Carrer d'Escudellers Blancs, núm. 8
(darrera de la Plaça Relat) - Telèfon 3328 - BARCELONA

Especialitat en la construcció de la
Cotilla Ortopédica Moderna
per a corregir i guarir les escoliosis o desviacions de la columna vertebral en tots els graus.
Model especial de la casa

Braguer Articulat Regulador
Model especial de la casa per a la retenció absoluta de la TRENÇADURA.

Falxes ventrals de totes menes
per a reduir el volum del ventre

FAIXA-COTILLA

MES DE 50 ANYS DE PRACTICA SON LA MILLOR GARANTIA

APARELLS ORTOPÈDICS

expresos per a cada malaltia.
Aparells perfeccionats i lleugers per a guarir o corregir els peus. Varus Equino o punta. Genus Valgum, interior o exterior.

COXALGIES

Aparells especials per a paràlisi infantil.
EMBATGES de goma per als operats de poc.

Camés i braços artificials

TIRANTS OMOPLÀTICS

per a evitar el carregament d'espatlles.

Avisos

ANGLÈS

Lliçons i traduccions de l'anglès, el francès, l'italià i el polonès per professora anglesa. Avinguda de la República Argentina, núm. 214.

L'anunci

més eficaç i econòmic és l'anunci a les pissarres dels baixos de

L'Empresa Ideal d'Informació

Rambla Flors, 16, baixos
Admeten anuncis per a tots els periòdics.

Grans descomptes

Telegrams

Cablegrams, Radis (servei oficial) telefonemes. Es cursen immediatament servint-se de la

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Estalviareu temps i molèsties. Rambla de les Flors, 16, baixos.

Per 1.000 Ptes.

al comptat i els restants fins a 5.000 Ptes. a cinc anys plaç es venen

SOLARS

a cinc minuts plaça Bonanova: situació esplèndida, terreny pla, carrers de 16, 12 i 10 metres. Ocasió excepcional. Detalls:

J. VALETA D'ARQUER

Advocat
Auxies March, 53, pral.
Telèfon 190 S. P.
De 10 a 1 i de 4 a 7

Administració de Finques

J. LLAMUSI

De 5 a 7
Muntaner, 28, principal

COPIES

Circulars

reproduïdes en l'aparell

MULTIGRAPH

LES MES PERFECTES

Casa Garcia Suarez

38, Rambla Catalunya
Telèfon 4336 A.

Per a Comerç i Idiomes, Taquí-Meca, etc., estudi, senyor o senyoreta, en la

ACADEMIA COTS

Carrer Archs, 10

Telèf. 5.041 A.

La més important d'Espanya.

LOS QUE TENEIS LA GRIPPE
recurrir pronto a las
PASTILLAS VALDA
Alivian instantaneamente la opresión de pecho
Facilitan la expectoración
Corrigen la irritación de los Bronquios
Aumentan la resistencia de los Pulmones
Los que tengais la Grippe
no descuideis la ayuda eficaz de las
VERDADERAS VALDA
que se venden solamente
en Cajas a 1.75 pesetas
llevando el nombre
VALDA

Fórmula:
Menthol 0.002
Eucalyptol 0.0005
Anisato-Goma.